

MEDIUM

GAZETA DOLNOŚLĄSKIEJ IZBY LEKARSKIEJ

Nr 10 (111)

PAŹDZIERNIK 1999

ISSN 1425-9397

str. 3

Legnicka delegatura jak nowa

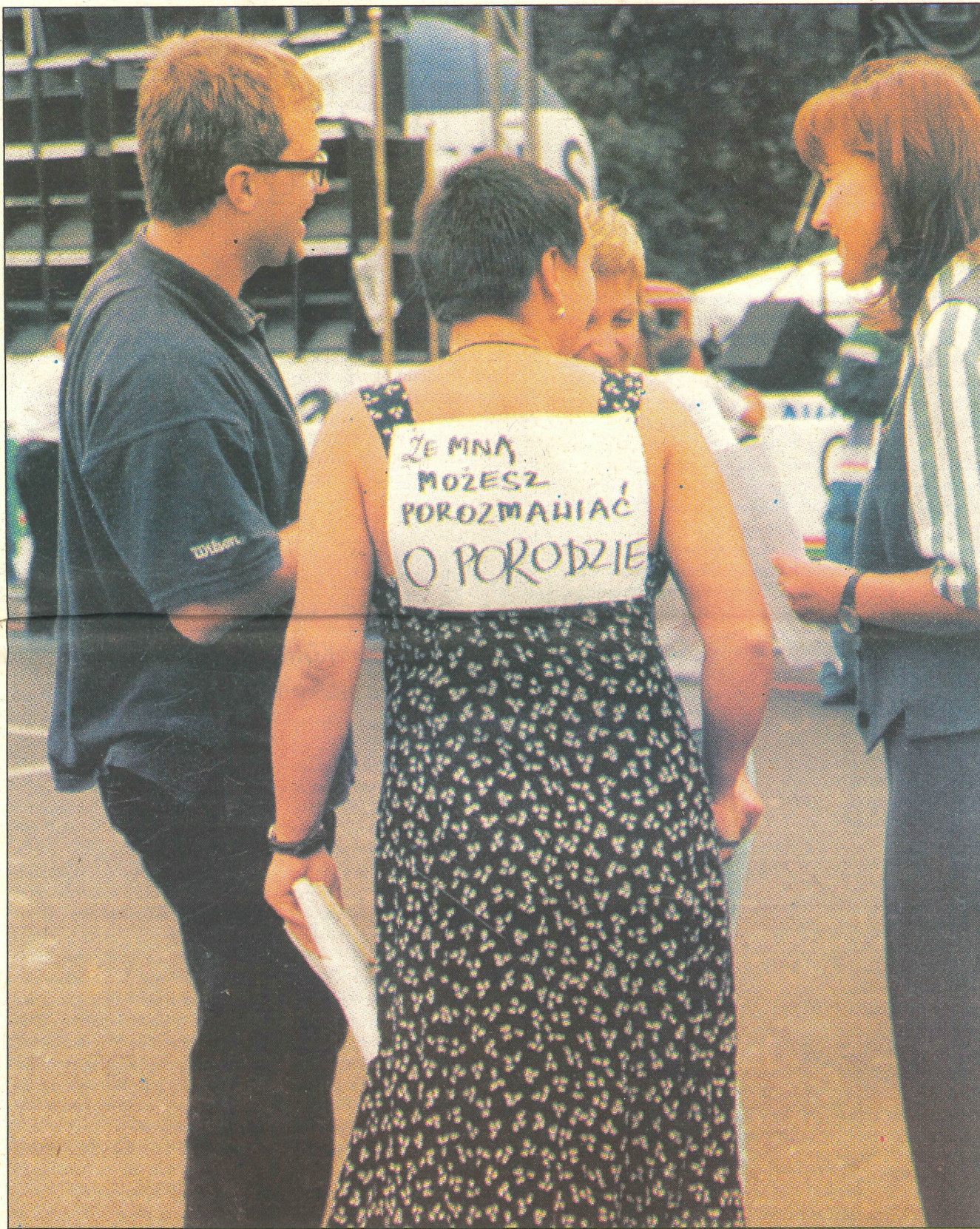

str. 4 - 5

Akademickie problemy

str. 6 - 7

Zdjęcie i opracowanie graficzne Krzysztof Drobiński

„Zdrowa Polska Jesień” Dolnośląskiej Regionalnej Kasy Chorych przyciągnęła chętnych, którzy chcieli się badać za darmo, a także minister zdrowia. Szpitale i przychodnie reklamowały swoje możliwości; nawet odślaniając wdzięki. Str. 12 - 13

Lekarze w piekle

SZPALTA NACZELNEJ

Brak możliwości porozumienia i jednostronnego występowania środowiska lekarskiego w istotnych sprawach placowych i organizacyjnych jest tegoż środowiska największą bolączką.

Wielu lekarzy narzeka: Po co nam izba lekarska, która nic nam nie ułatwia i nic nie ułatwia? Tymczasem rozgrywa się batalia o płace lekarzy, o pensjach nie tylko oni mogą decydować, ale zapłata za dyżury w dużym stopniu pozostaje w ich gestii.

Rozmawiam z wieloma lekarzami, którzy powiedzieli mi, że jaką stawkę godzinową zgodzili się dyżurować i są to na ogół stawki brutto nie wyższe od 10 zł, a często niższe. Z tego lekarz dostanie do ręki za godzinę szpitalnego dyżuru około 5 zł lub odpowiednio mniej. Argumentem, który ma uzasadniać tak niskie wymagania placowe lekarzy jest konkurencja, która tylko czyha, by podpisać kontrakt na jeszcze niższą stawkę, a także brak pieniędzy w kasie szpitalnej, których nie chce zapłacić kasa chorych.

W wrześniowym numerze „Medium” w artykule „Praca za godne pieniądze” przewodniczący Dolnośląskiej Rady Lekarskiej dr Włodzimierz Bednorz, uzasadniał dlaczego nie można godzić się na stawki niższe niż 35 zł za godzinę dyżuru brutto.

Jedną skuteczną formą obrony przed wymuszaniem na lekarzach upokarzająco niskich stawek jest solidarność. Jeśli całe środowisko medyczne odmówi dyżurów za zbyt niskie wynagrodzenie, sytuacja będzie musiała być rozwiązana, ponieważ nie można pozostawić całych szpitali na kilka godzin bez lekarza.

Niestety zdaje się, że sprawa jest już przesądzona, jak mi mówili sami lekarze, kontrakty na dyżury zostały podpisane, ale nie slyszałam, by chociaż w jednym szpitalu osiągnęły one stawkę 35 zł za godzinę dyżuru. Solidarność nic nie kosztuje, wymaga tylko dobrej woli i porozumienia.

Dyrektorzy placówek medycznych są sprytniejsi od pozostałych lekarzy i starają się zdobyć pieniądze dla swojej przychodni nawet wbrew przepisom. Lekarka podstawowej opieki w dużej przychodni, gdzie jest wielu specjalistów, powiedziała pacjentce, gdy ta prosiła o skierowanie do laryngologa, że widzi potrzebę by zbadał ją specjalista i wyda jej skierowanie, ale bez pieczętki przychodni, tak aby zgłosiła się do laryngologa ordynującego właśnie w tejże przychodni. Lekarka stwierdziła, że wie o prawie pacjenta do wyboru specjalisty, ale pieczętki na skierowaniu nie przybija, ponieważ zakazał jej tego dyrektor przychodni, a tylko on takową dysponuje.

Pacjentka nie była zbyt zbulwersowana taką postawą dyrektora przychodni, bo niewiele się spodziewa po przychodni za-kontraktowanej w kasie chorych. Nic jej nie dziwi, więc rezygnuje z wszelkich interwencji i postanowiła po prostu bez niezbędnych pieczętek i formalności zapłacić za wizytę u swego ulubionego laryngologa.

Jak starają się przychodnie i szpitale przyciągnąć pacjentów, można się było przekonać na imprezie urządzonej przez Dolnośląską Kasę Chorych pod hasłem „Zdrowa Polska Jesień”. W Polanicy, Jeleniej Górze, Legnicy i Wrocławiu wielu lekarzy spędziło czas badając przypadkowych ludzi i informując o możliwościach swego szpitala, przychodni lub indywidualnej praktyki, aby zachęcić i przyciągnąć do siebie możliwie najwięcej nowych pacjentów. Wszyscy lekarze byli uśmiechnięci i chętni do pomocy, bo sami uznali, że takie działania będą korzystne dla placówki, w której pracują. Może solidarność będzie następnym etapem wymuszonym przez życie.

Elżbieta Pomorska

Stanowisko Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej z dnia 30 września 1999 roku w sprawie zaświadczeń lekarskich

Ustawa o zawodzie lekarza ustala, że orzekanie jest nieodłącznym elementem wykonywania zawodu lekarza. Z art. 31a ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym wynika, że orzekanie o niezdolności do pracy wchodzi w skład świadczeń, jakie pacjent uzyskuje w systemie Kas Chorych.

W związku z tym Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu uważa, że lekarz ma

prawo i obowiązek orzekać, ale również dostawać za to wynagrodzenie.

W zależności od miejsca wykonywania ordynacji płatnikiem powinna być Kasa Chorych albo pacjent.

Przewodniczący DRL
dr n. med. Włodzimierz Bednorz
Sekretarz DRL
lek. med. Wojciech Firkowski

Jak zarejestrować niepubliczny zakład opieki zdrowotnej

1) Utworzyć podmiot, który stanie się organem założycielskim dla niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt. 4 do 8 podmiotami uprawnionymi do założenia niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej są:

- kościół lub związek wyznaniowy,
- pracodawca,
- fundacja, związek zawodowy, samorząd zawodowy lub stowarzyszenie,
- inna krajowa albo zagraniczna osoba prawna lub fizyczna,
- spółka nie mająca osobowości prawnej.

2) Podjąć uchwałę o utworzeniu niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej.

3) Nadać niepublicznemu zakładowi opieki zdrowotnej statut.

4) Powołać kierownika zakładu (z co najmniej pięcioletnim stażem pracy, mającym prawo wykonywania zawodu lekarza, dyplom oraz specjalizację).

5) W przypadku gdy niepubliczny zakład będzie funkcjonował w oparciu o pomieszczenia i sprzęt wynajmowany i dzierżawiony od zakładu publicznego, uzyskać zezwolenie dyrektora tego zakładu oraz jego organu założycielskiego (najczęściej powiat lub gmina).

6) Uzyskać opinię sanepidu o spełnieniu wymagań fachowych i sanitarnych, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 21 września 1992 roku w sprawie wymagań,

jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej Dz. U. nr 74 poz. 366 z późniejszymi zmianami).

7) Sporządzić aktualny wykaz aparatury medycznej stanowiącej wyposażenie zakładu.

8) Zatrudnić personel zakładu na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej.

9) Uzyskać regon – Urząd Statystyczny.

10) Zarejestrować zakład w Urzędzie Wojewódzkim – Wydział Spraw Społecznych i Ochrony Zdrowia (pl. Powstańców Warszawy 1 50-951 Wrocław pok. 302).

11) Złożyć wniosek o wpis do rejestru. Wniosek składa kierownik lub osoba pełniący obowiązki kierownika zakładu wraz z opłatą skarbowa w wysokości 50 złotych. Do wniosku należy dołączyć odpisy dokumentów: statut zakładu, aktualny wykaz aparatury (zgodnie z pkt. 7) oraz opinię sanepidu, uchwałę o powołaniu zakładu, uchwałę o powołaniu kierownika zakładu; prawo wykonywania zawodu; kopię dyplomu lekarskiego; kopię dyplomu specjalizacyjnego kierownika zakładu; dokument potwierdzający zgodę na dzierżawę sprzętu i najmu pomieszczeń, dokument potwierdzający nadanie regonu oraz w zależności od tego jaki podmiot jest organem założycielskim dla niepublicznego ZOZ – umowę spółki lub inny dokument potwierdzający funkcjonowanie zgodnie z przepisami prawnymi organu założycielskiego.

Monika Huber

Zaproszenie

Dolnośląska Izba Lekarska we Wrocławiu serdecznie zaprasza na Nadzwyczajny Zjazd Delegatów DIL z okazji 10-lecia reaktywowania samorządu zawodowego lekarzy na Dolnym Śląsku, który odbędzie się 11 listopada 1999 roku (czwartek) o godz. 16.00 w Auli Politechniki Wrocławskiej przy Wybrzeżu Wyspiańskiego we Wrocławiu.

Porządek obrad:
godz. 16.00 - otwarcie obrad i powitanie zaproszonych gości
- referat okolicznościowy
- wręczenie odznaczeń państwowych i wyróżnień
- część artystyczna

O godz. 15.00 odbędzie się msza św. w Kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa we Wrocławiu przy pl. Grunwaldzkim 3. Uprzejmie zapraszamy lekarzy - delegatów na zjazd DIL I, II i III kadencji. Spotkanie będzie miało szczególnie uroczysty charakter. W części artystycznej wystąpi Zbigniew Namysłowski - światowej sławy dżezmen ze swym zespołem z programem „Tańce” i Kabaret Plenerowy lekarzy wałbrzyskich Kazimierza Bojarskiego.

Uchwała nr 59/99 Dolnośląskiej Rady Lekarskiej z dnia 15 lipca 1999 roku

Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 17.05.89 r. o izbach lekarskich (Dz. U. nr 30, poz. 158 z późn. zm.) oraz § 2 ust. 1 rozp. MZiOS z dnia 11.05.99 r. w sprawie szczegółowych zasad powoływania i finansowania oraz trybu działania komisji bioetycznych (Dz. U. nr 47, poz. 480) uchwała się co następuje:

§ 1

Dolnośląska Rada Lekarska we Wrocławiu powołuje Komisję Bioetyczną w następującym składzie:
1. ks. Janusz Czarny
2. mgr Teresa Fischtner
3. prof. dr hab. Tadeusz Heimrath

4. s. Renata Kania
5. prof. dr hab. Zbigniew Knapik
6. lek. med. Krystyna Kochman
7. prof. dr hab. Barbara Kowal-Gierczak
8. adw. Stanisław Kuchta
9. prof. Janusz Pluta
10. lek. stom. Bolesław Simon
11. dr n. med. Adam Szelaż
12. dr n. med. Lech Żynda

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sekretarz DRL
lek. med. Wojciech Firkowski
Przewodniczący DRL
dr n. med. Włodzimierz Bednorz

Umowy o refundacji leków

Umowa o refundację leków na 2000 rok nie będzie identyczna z obecną. Dziś jeszcze Dolnośląska Regionalna Kasa Chorych nie może dokładnie określić jaka będzie nowa umowa receptowa, ponieważ jest ona w trakcie opracowywania. Wiadomo natomiast, że zmieni się końcówka kodu numerowego z '98 na '99.

Lekarz, który ma prywatny gabinet może mieć numer kodu pod pieczętką gabinetu, ale na przykład lekarze pracujący w Vicie nie są właścicielami tamtejszych gabinetów i wówczas ich numer kodowy może być albo w pieczętce imiennej lub na oddzielnej pie-

czętce podbijanej pod pieczętką imienną lekarza.

Lekarze emeryci przybijają swoją pieczętkę imienną na górze i na dole recepty, jeśli numer kodowy jest zawarty w pieczętce, tak podbita recepta jest ważna. W przypadku gdy lekarze emeryci mają osobną pieczętkę z numerem kodowym muszą ją podbić pod górną pieczętką imienną.

Wszelkich informacji w sprawach umowy refundacyjnej udziela obsługujący umowy refundacyjne z lekarzami Piotr Nowicki z Dolnośląskiej Regionalnej Kasy Chorych, pod numerem telefonu 37-47-267.

(EP)

KOMUNIKAT

o wymianie prawa wykonywania zawodu

Komisja ds. Rejestracji Lekarzy Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu uprzejmie informuje, że zgodnie z ustawą o zawodzie lekarza (Dz. U. nr 28, z dnia 26.03.1997 r. poz. 152 z późniejszymi zmianami), do dnia 30.06.2001 r. zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu lekarza, lekarza stomatologa wydane na podstawie dotychczasowych przepisów powinny być wymienione na nowe.

Zgodnie z art. 63 ustawy o zawodzie lekarza zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu lekarza i lekarza stomatologa wydane na podstawie dotychczasowych przepisów tracą ważność z dniem 30.06.2001 r.

W związku z tym, iż należy dokonać wymiany ok. 12.000 zaświadczeń o prawie wykonywania zawodu, będziemy robić to sukcesywnie według określonego planu.

Wszyscy lekarze, członkowie naszej Izby otrzymają na adres domo-

wy wniosek o przyznanie prawa wykonywania zawodu i arkusz zgłoszeniowy celem wypełnienia, z informacją, jakich dokumentów brakuje w aktach rejestracyjnych będących w posiadaniu Izby, które po skompletowaniu należy niezwłocznie przekazać do DIL. Kserokopie dokumentów prosimy potwierdzić za zgodność z oryginałem w biurze DIL lub u pracodawcy.

Przyjmowane będą wyłącznie komplety dokumentów, o które prosimy. Po wydrukowaniu prawa wykonywania zawodu, będziemy indywidualnie informować o możliwości odbioru dokumentu. Przypominamy, że odbioru prawa wykonywania zawodu można dokonać wyłącznie osobiście.

Prosimy o jak najszybsze składanie nadesłanych do Państwa wniosków, pozwoli to na szybką i terminową wymianę praw wykonywania zawodu, zapobiegnie kolejkom i zbytecznemu zdenerwowaniu.

Dolnośląska Regionalna Kasa Chorych we Wrocławiu uprzejmie informuje, że składanie załącznika nr 1 (zestawienia) do umowy na refundację leków nie będzie obowiązywało do końca 1999 roku
Dyrektor Dolnośląskiej Regionalnej Kasy Chorych we Wrocławiu

Barbara Misińska
Wrocław, 8.10.1999 r.

Dolnośląska Izba Lekarska we Wrocławiu, ul. Matejki 6, informuje, że w sekretariacie DIL na II piętrze są jeszcze do nabycia zestawy AMBU w cenie 225 zł. W skład zestawu do udzielania pierwszej pomocy wchodzi:
1. Worek AMBU.
2. Do reanimacji:
- 2 maseczki,
- 2 wentfony,
- rurki do nosogardzieli,
- wężyki.
Aparat ma atest i gwarancję.

W nowej siedzibie o najważniejszych sprawach

W odnowionej siedzibie Delegatury Legnickiej DIL (od lewej) pełnomocnik dr n. med. Artur Kwaśniewski, dr Alicja Niepołomska i Krystyna Krupa

30 września odbyło się wyjazdowe posiedzenie Prezydium DRL w wyremontowanej siedzibie delegatury DIL w Legnicy. Odświeżone pomieszczenia delegatury przedstawiają się bardzo korzystnie. Ściany zostały pomalowane na spokojną jasną zieleń i dobrano do tego odpowiednie meble

Po krótkim spotkaniu w delegaturze członkowie Prezydium przeszli do większej sali w restauracji, gdzie odbyła się gorąca dyskusja o najważniejszych sprawach. Na pytania lekarzy odpowiadał wiceprezes NRL i przewodniczący DRL dr WŁODZIMIERZ BEDNORZ.

Pytania są śródtytułami w wypowiedzi dr. Bednorza.

CZY POBIERAĆ OPŁATY ZA WYPISYWANIE DRUKÓW ZLA (DAWNIJ L-4)?

Orzekanie należy do zawodu lekarza, ale nikt nie mówi, za jaką płacę lekarz ma orzekać? Ustawa o zasiłkach chorobowych i ustawa o ZOZ, precyzuje, na jakich drukach się orzeka. Lekarz może orzekać w różny sposób, w różnych formach swojej działalności. Jednak jeśli chce wejść do systemu, w którym orzeka się na drukach ZLA, których ZUS wymaga, by zapłacić za nieobecność, musi się podporządkować ich systemowi. Jeśli chce orzekać po swojemu - to może, ale nie będzie to honorowane przez ZUS. Jeśli będzie kontestować rozporządzenia ZUS, to pacjent nie będzie otrzymywał pieniędzy za nieobecność chorobową. Powinniśmy dążyć do tego, by otrzymywać zapłatę za orzekanie. Ponieważ wszystko co ubezpieczony pacjent otrzymuje w gabinecie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego jest opłacane przez kasę chorych, więc i za orzekanie kasa powinna płacić.

Uważam, że każdy pacjent w gabinecie lekarskim powinien być dokładnie zbadany i mieć wypisane zwolnienie lekarskie, a jeśli będzie to trwało dłużej i pozostali pacjenci pod gabinetem będą czekać nie jest to wina lekarza. W większości przychodni pensja nie jest uzależniona

od ilości przyjęć, więc metodę dokładnego badania i starannego wypisywania można przyjąć. Tylko lekarze rodzinni i prywatne gabinety mają stawkę kapitulacyjną, ale nie każdy pacjent bierze zwolnienie. Opłata za wypisanie aktu zgonu wynosi 5 zł. Więc za wypisanie zwolnienia, którego druk L-4 wymaga dużo więcej pisania, może być zapłata np. 15 zł.

Pierwsza zasada - wydanie jakiegokolwiek orzeczenia ma swoją cenę. Ustawowym obowiązkiem jest orzekanie - należy orzekać, dlatego wypisanie ZLA musi kosztować. Dyrektorzy ZOZ powinni uwzględnić opłaty za wypisanie ZLA w kosztach kontraktu z kasą chorych, a gabinety prywatne w kosztach porady lekarskiej.

Od 1 października obowiązuje nowy wzór druków ZLA i nowe zaświadczenia o prawie do wypisywania tych druków wydawane przez ZUS. Wzór tego zaświadczenia jest skandaliczny z wielu względów - narusza tajemnicę lekarską, niepotrzebnie nakłada na lekarza konieczność wypisywania NIP-ów. Będziemy kategorycznie domagać się zmiany wzoru tego druku.

DIL zajmuje się sprawą refundacji recept dla praktyk wyjazdowych, ponieważ została ona zawieszona z nieznanymi powodów. Podjęliśmy w tej sprawie negocjacje z kasą chorych.

REJESTRACJA LEKARZY

Naczelna Rada Lekarska uchwaliła, że będzie tworzyć własny rejestr lekarzy, numer w tym rejestrze będzie w sobie zawierał numer z rejestru ZUS, aby nie mnożyć kolejnych skomplikowanych numerów. W numerze ZUS, którego jeszcze nie ma, będzie zawarty także numer umowy z kasą chorych. Jest to pomyślane tak, by nie było potrzeby zmieniania co chwilę pieczętek.

Dlatego NRL przystała na ten system, ponieważ prezes ZUS oświadczył, że i tak ma już w systemie komputerowym numery wszystkich lekarzy, ponieważ każdy pracujący jest w ewidencji ZUS. Więc nie ma sensu tworzyć drugiego kosztownego zbioru numerów.

NOWE PRAWA WYKONYWANIA ZAWODU

Muszą być zmienione wszystkie prawa wykonywania zawodu. Będą one na nowych drukach z nowymi numerami obowiązywały od 30 czerwca 2001 roku.

SYTUACJA FINANSOWA KAS CHORYCH

DRKCH i żadna kasa chorych w Polsce nie wiedzą dotychczas, jakimi pieniędzmi będą dysponowały od 1 stycznia 2000 roku. Dlatego negocjacje o wartości kontraktu są mgliste. Służba zdrowia nie jest finansowana przez budżet. Tylko procedury wysokospecjalistyczne są płatne z budżetu poprzez Ministerstwo Zdrowia, i ta część ma być zmniejszona o 20 do 25 %. Pieniądzy na niektóre procedury wysokospecjalistyczne zabrakło już we wrześniu tego roku. Nie wiadomo, jaka będzie ściągłość składki. Każda kasa podzieliła swój budżet - na POZ, na specjalistykę, na leczenie w szpitalach. DRKCH przymierza się do systemu płacenia za procedury, ale jeszcze nie wiadomo czy centrala zgodzi się na to. Wiele wskazuje na to, że w DRKCH, jako w pierwszej w Polsce, taki system zostanie pilotażowo wprowadzony. Nie wiadomo, jaka będzie stawka kapitulacyjna, wiemy tylko, że ma być dopłata kapitulacyjna do dzie-

nych kontraktów dla POZ, specjalistyk i szpitali z kasą chorych. W skład tych zespołów wchodzi: dla POZ oraz ambulatoryjnego lecznictwa specjalistycznego: Teresa Agopowicz-Olipra, Janina Kasprzak-Wójtowicz, Ryszard Łopuch, Józef Lula, lecznictwo uzdrowiskowe: Regina Melczak, Maria Kuryś, Janusz Rusin, świadczenia stomatologiczne: Ryszard Łopuch, Bolesław Simon, Teresa Bujko, Alicja Marczyk-Felba, Jerzy Zagórski, pomoc doraźna: Andrzej Garbień, Lech Żynda, Hieronim Siwczyński, zakłady opiekuńczo lecznicze i opiekuńcze: Lucjan Anczykowski, Mariusz Szypuła, Bogdan Lenarczyk, stacjonarna opieka zdrowotna: Ryszard Soliński, Krystyna Gniatkowska-Gładysz, Andrzej Wojnar, Andrzej Gawlik, Krystyna Kochman, Artur Kwaśniewski, Dorota Radziszewska, Marek Rawski.

24-GODZINNA OPIEKA W POZ

Dwie trzecie kraju w ramach kontraktu z kasą chorych sprawuje 24-godzinna opiekę POZ nad pacjentem. Problemy, które się wiążą z 24-godzinna opieką leżały u podłoża dyskusji w izbach o potrzebie stowarzyszenia lekarzy kas chorych, po to, by lekarze POZ mogli się ze-

organizowali się korzystając z logistyki izby lekarskiej.

DYŻURY ZAKŁADOWE

NRL swój projekt o zakładach opieki zdrowotnej wysłała w końcu lipca br. do MZIOS. W połowie września MZIOS stworzyło własny projekt rozporządzeń, które to mają regulować i przedstawiło go NRL, która ten projekt zdyskwalifikowała.

Projekt ten musi być zgodny z kodeksem pracy, a kodeks pracy mówi, że nie można mieć więcej godzin pracy tygodniowo niż 48. Jeden dyżur w tygodniu i praca etatowa wielokrotnie przekracza tę normę. Nie da się więc pogodzić kodeksu pracy z dyżurami zakładowymi. Wyjściem z tego byłoby znowelizowanie kodeksu pracy i zapisanie w nim, że dyżury lekarskie są specjalną formą pełnienia pracy. Powstał pat prawny, a w każdym zakładzie prawo jest łamane i w każdej chwili każdy zakład może być o to oskarżony przez Państwową Inspekcję Pracy. Sejmowa Komisja Zdrowia również skrytykowała projekt ministerialny.

STAWKI DYŻUROWE

Nie powinno się podpisywać niższych stawek za godzinę dyżuru niż to proponowałem w poprzednim numerze „Medium”, ponieważ trzeba szanować swoją pracę. Jak dotych-

Lekarze z Legnickiego spotkali się z Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej.

Zdjęcia Elżbieta Pomorska

ci do 15 roku życia i do starszych po 65 roku życia. Ma ona być zachętą dla lekarzy POZ, aby chcieli się tymi osobami zajmować. Ale ceny nie są znane.

KASY CHORYCH A IZBY LEKARSKIE

Ustawa zakłada ścisłe kontakty między kasą chorych i samorządem lekarskim, jednak porozumienie między tymi instytucjami nie jest pełne, dlatego postanowiłem 15 października zorganizować spotkanie wszystkich dyrektorów kas chorych w Polsce z Konwentem Przewodniczących Izby Lekarskich po to, by ustalić zasady wzajemnej współpracy.

JAK NEGOCJOWAĆ KONTRAKTY Z KASĄ CHORYCH?

W naszej izbie zostały powołane zespoły do negocjacji poszczegół-

sobą dogadać w sprawie zapewnienia 24-godzinnej opieki. Trzeba stworzyć system opieki, system dyżurów, system telefoniczny. Według Konstytucji RP stowarzyszenia są dobrowolne. NRL stoi na stanowisku, że bardzo trudno będzie stworzyć stowarzyszenie lekarzy kas chorych, ponieważ aby opieka była właściwa i pełna, takie stowarzyszenie powinno być obowiązkowe. Nikt u nas nie jest do tego przygotowany, by taką opiekę całościowo sprawować. Na obecnym etapie prawnym jedyną instytucją, która może to zrobić jest izba lekarska, która ma ramy do takiej działalności - komisje, pomieszczenia, linie telefoniczne, dlatego nic nie stoi na przeszkodzie, aby ci lekarze, którzy podpisali lub chcą podpisać kontrakty na opiekę ambulatoryjną, zor-

czas nie ma armii bezrobotnych lekarzy, nikt nie może zmusić lekarza do dyżurowania, po co więc godzić się na uwłaczające stawki.

Właściwa zapłata za dyżur lekarski musi być uwzględniona w kosztach opieki lekarskiej.

Ponieważ według ustawy prezes okręgowej izby lekarskiej jest uprawniony do wszelkich negocjacji płacowych, więc ja te uprawnienia ceduję na koła DIL i właśnie w kołach te sprawy powinny być uzgadniane i w porozumieniu z innymi związkami zawodowymi należy występować wobec dyrektora szpitala czy przychodni.

Państwo - ustawodawca odszedł od regulowania płacy w każdym zakładzie pracy - taka jest filozofia reformy i należy wziąć na siebie konieczność wywalczenia godziwej płacy.

Opr. EP

Z prac Prezydium i Rady DIL

26 sierpnia

Głównym punktem posiedzenia Prezydium było wystąpienie dyrektora ds. medycznych Dolnośląskiej Regionalnej Kasy Chorych dr. Jerzego Piekarskiego na temat zasad konkursu ofert, a także sposobu rozliczania się z Kasą Chorych, o czym pisaliśmy obszernie we wrześniowym numerze gazety.

Omówiono bieżące sprawy związane ze specjalizowaniem się lekarzy i delegowano przedstawicieli DIL do składu komisji kwalifikacyjnych na egzaminy testowe, którym zostaną poddani lekarze chcący się specjalizować.

Delegowano przedstawicieli DIL do składu komisji konkursowej na konkurs ordynatorski.

Odczytano bieżącą korespondencję.

Podjęto uchwały finansowe.

9 września

Przedstawiciele DIL - kol. kol. Wojciech Firkowski, Józef Lula, Bolesław Simon i Andrzej Wojnar - zdali relację z przebiegu egzaminów testowych, w których uczestniczyli jako obserwatorzy. Byli oni zgodni, że egzaminy nie były właściwie przygotowane, a pytania były zbyt szczegółowe i trudne. Tryb postępowania związany ze specjalizowaniem się lekarzy został oprotestowany przez DIL we wcześniej sformułowanym piśmie.

Obecnie najważniejszą sprawą jest postępowanie administracyjne związane z przygotowaniem staży podyplomowych, które rozpoczną się 1 października br.

Dyskutowano na temat konieczności weryfikacji zasad przyznawania i kontroli praktyk wyjazdowych.

Omówiono propozycje do porządku obrad najbliższego posiedzenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej.

Skarbnik kol. Andrzej Szmida apelował o większą dyscyplinę finansową w poszczególnych komisjach problemowych.

Delegowano przedstawicieli do składu komisji konkursowych na konkursy ordynatorskie.

Odczytano bieżącą korespondencję.

Podjęto uchwały finansowe.

16 września

W kolejnym posiedzeniu Prezydium DRL uczestniczył mec. Piotr Rojek, przewodniczący Rady Dolnośląskiej Regionalnej Kasy Chorych, który mówił m. in. o zadaniach, jakie stoją przed Radą, o obecnym kształcie reformy opieki zdrowotnej i sytuacji Kasy Chorych, a także o konieczności zmian przepisów prawnych. Mec. P. Rojek odpowiadał na pytania zebranych.

Przewodniczący DRL poinformował o inicjatywie zorganizowania w siedzibie DIL spotkania Konwentu Przewodniczących z dyrektorami wszystkich kas chorych, którego celem będzie ustalenie zasad współpracy i przekazanie minister A. Knysok postulatów samorządu lekarskiego dotyczących zmiany ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym. Spotkanie odbędzie się 15 października br.

Omówiono najważniejsze sprawy bieżące.

Odczytano korespondencję.

Delegowano przedstawicieli do składu komisji na konkursy ordynatorskie.

Przewodnicząca Komisji Legislacyjnej kol. Janina Kasprzak-Wójtowicz przedstawiła uwagi Komisji dotyczące nadesłanych projektów rozporządzeń.

Podjęto uchwały finansowe.

23 września

Podczas powakacyjnego posiedzenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej omawiano najważniejsze sprawy z minionych 10 ty-

Z życia Akademii

Czeka nas wiele trudnych problemów

Przemówienie inauguracyjne JM Rektora Akademii Medycznej we Wrocławiu prof. dr. hab. LESZKA PARADOWSKIEGO wygłoszone 5 października 1999 roku w czasie uroczystości otwarcia roku akademickiego 1999/2000

Wysoki Senacie, Wysokie Rady Wydziałów, Szanowni Goście, Droga Młodzieży.

Rozpoczynający się rok akademicki jest równocześnie pierwszym rokiem kadencji nowych władz Uczelni (...).

Mam pełną świadomość ogromnej odpowiedzialności, jaka wiąże się z piastowaniem tego urzędu, tym bardziej, że czeka nas wiele spraw i trudnych problemów (...).

W tym miejscu podam jedynie niektóre z nich. Są to sprawy dotyczące: nowych kierunków studiów, współpracy z Instytutem Immunologii i Terapii Doświadczalnej, rozwoju radiologii, powołanie Wydziału Lekarskiego-Stomatologicznego, powołania Akademickiego Centrum Kardiologii, doskonalenia struktur Uczelni, rozwój szkolenia podyplomowego, budowa Nowej Akademii Medycznej, zagospodarowanie i remonty starej bazy klinicznej, sprawy rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, współpracy ze szpitalami klinicznymi i szpitalami, na bazie których funkcjonują jednostki AM, współpracy zagranicznej, działalności samorządu i organizacji studenckich, nowych kierunków działalności leczniczej.

Wierzę, że w realizacji programu tworzenia nowego kształtu Uczelni znajdę pomoc i wsparcie Senatu, organizacji związkowych i studenckich, wszystkich Państwa, którym zależy na przyszłości pomyślności naszej Uczelni (...).

Mamy świadomość, że Uczelnia w swym obecnym kształcie nie będzie w stanie sprostać wymogom europejskiego ośrodka akademickiego XXI wieku i oczekiwaniom społecznym.

Aby tak się nie stało niezbędne jest oddanie do użytku w możliwie szybkim terminie realizowanej od wielu już lat inwestycji Nowej Akademii Medycznej, dlatego też gorąco apeluję do Państwa o stworzenie przychylnego klimatu wokół tej budowy.

Kadra naukowo-dydaktyczna jest w moim odczuciu najistotniejszym elementem, który decyduje o prawdziwej wartości każdej wyższej uczelni.

Stypendia oraz staże naukowe zarówno krajowe, jak i zagraniczne są istotnym czynnikiem, decydującym o rozwoju naukowym.

Z wyjazdów za granicę w celu odbycia staży naukowych, na szkolenia, konferencje naukowe i inne - skorzystało łącznie 541 osób.

Korzyści płynące ze stwarzanej w ten sposób możliwości bezpośredniej wymiany doświadczeń zawodowych i myśli naukowej, jak również dostępu do najnowszej aparatury i literatury fachowej są bezsporne.

W roku akademickim 1999/2000 rozpoczną studia doktoranckie na naszej Uczelni 33 osoby.

Bardzo wysoko oceniamy tę formę kształcenia najzdolniejszej młodzieży.

Uczelnia może i chce odgrywać jeszcze większą rolę w kształceniu podyplomowym. Jesteśmy gotowi przyjmując młodych lekarzy, szkolonych wg nowych reguł w ramach etatów rezydentów. Podejmiemy te problemy w rozmowach z władzami samorządowymi i państwowymi naszego województwa.

Działalność naukowo-badawcza Uczelni, finansowana przez Komitet Badań Naukowych, realizowana jest w roku kalendarzowym.

W roku 1999 ukierunkowana jest na prowadzenie badań realizowanych w ramach:

- zadań badawczych w ramach działalności statutowej,
- projektów badawczych (grantów uczelnianych), realizowanych w ramach badań własnych Uczelni,
- projektów badawczych (grantów KBN) realizowanych na podstawie umów zawartych z KBN,
- dofinansowanie działalności ogólnotechnicznej i wspomagającej badania DOT.

Dydaktyka i wychowanie to kolejne ważne zadanie Uczelni. W dniu 1 października 1999 roku do nauki na wszystkich wydziałach Uczelni przystąpiło 3070 studentów, w tym na pierwszym roku 586.

W bieżącym roku akademickim rozpoczęło naukę w systemie wieczorowym 103 studentów na Wydziale Lekarskim, 63 na Oddziale Stomatologii, 47 studentów na Wydziale Farmaceutycznym i 204 na Wydziale Pielęgniarskim w systemie zaocznym.

Wśród studentów jest 117 cudzoziemców, którzy przybyli do naszej Uczelni aż z 36 państw.

W minionym roku akademickim wystąpiono o wznowienie akredytacji w

Na uroczystości inauguracji roku akademickiego przemawia JM Rektor Akademii Medycznej we Wrocławiu prof. dr hab. Leszek Paradowski

Na prowadzenie powyższych badań Uczelnia otrzymała z Komitetu Badań Naukowych dotację w kwocie 8 mln 198 tys. zł.

Poziom finansowania uczelni i jej poszczególnych wydziałów zależy od kategoryzacji, którą przeprowadza KBN.

Ranking osiągnięć naukowych jednostek stał się istotnym narzędziem kształtowania strategii Uczelni w zakresie działalności naukowo-badawczej.

Komitet Badań Naukowych przedstawił w 1999 r. wyniki nowej ankiety oceny dorobku naukowego poszczególnych jednostek.

W tej kategoryzacji Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego zaliczony został do najwyższej ocenianej grupy.

Sądzę, że ważnym czynnikiem wpływającym na prognozowanie rozwoju kadr Uczelni i politykę personalną będzie ranking indywidualnych osiągnięć nauczycieli akademickich.

Okres sprawozdawczy jest pierwszym rokiem realizacji programu ERASMUS i drugim rokiem składania wniosku o Kontrakt Uczelniany (IC) do Brukseli.

Na rok akademicki 1998/99 zostały podpisane umowy dwustronne z 6 uczelniami zagranicznymi.

Ministerstwie Edukacji Stanów Zjednoczonych Ameryki dla amerykańskich studentów polskiego pochodzenia i akredytację tę uzyskano.

W minionym roku sprawozdawczym wielkość funduszu dydaktycznego w dalszym ciągu nie zaspokajała potrzeb dydaktycznych, a nie było możliwości znacznego podniesienia wysokości nakładów pieniężnych na zakup materiałów, sprzętu i innych pomocy dydaktycznych. Drastycznie niskie fundusze niektórych jednostek, przy stale rosnących cenach, mogą stanowić zagrożenie dla poziomu zajęć praktycznych, szczególnie dotyczy to Oddziału Stomatologii. Postęp w medycynie wymaga stalego aktualizowania posiadanych materiałów i wprowadzania nowych form dydaktyki. Istnieje też potrzeba modernizacji bazy lokalowej, szczególnie sal ćwiczeń, wykładowych, socjalnych.

Wobec skąpych środków realizowane są tylko najpilniejsze potrzeby. W nowym roku należy się liczyć z dodatkowymi kosztami, związanymi z prowadzeniem dydaktyki w oddziałach szpitali klinicznych.

Nowe relacje między Akademią Medyczną a poszczególnymi szpitalami klinicznymi nie zostały ostatecznie zdefiniowane, ponieważ do tej pory Uczelnia nie podpisała ze szpitalami klinicznymi

umów o prowadzeniu działalności dydaktycznej i naukowej.

Projekty umów zostały sporządzone i wynegocjowane, lecz przed ich finalizacją projekt nowego rozporządzenia Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej spowodował konieczność przesunięcia w czasie zawarcia umów. Brak umów powoduje niestabilną sytuację i rodzi niepotrzebne napięcia wśród nauczycieli akademickich, prowadzących działalność dydaktyczną i naukową na bazie szpitali klinicznych.

Niejednoznaczność obecnej sytuacji uniemożliwia wprowadzenie przez Uczelnię odpowiednich zmian w statucie i właściwego prowadzenia zajęć dydaktycznych w oparciu o wykorzystanie łóżek szpitalnych jako podstawowego warsztatu, niezbędnego do właściwego prowadzenia zajęć.

W okresie kiedy obowiązywały jeszcze poprzednie zasady funkcjonowania szpitali klinicznych Akademia Medyczna prowadziła działalność leczniczą w czterech Państwowych Szpitalach Klinicznych, oraz na tzw. „bazie obcej”.

Corocznie w Klinikach hospitalizowanych jest około 60 tys. chorych, oraz udziela się ponad 250 tys. wysokospecjalistycznych porad ambulatoryjnych (...).

W okresie sprawozdawczym, Uczelnia uzyskała cenną aparaturę diagnostyczną tj. rezonans magnetyczny.

Zakupy te zrealizowano głównie ze środków przyznanych przez Komitet Badań Naukowych oraz Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej.

Budowa Nowej Akademii Medycznej jest największą inwestycją medyczną prowadzoną na terenie całego Dolnego Śląska, ale przede wszystkim jest to sprawa przyszłości Uczelni, która w roku przyszłym będzie obchodzić Jubileusz 50-lecia (...). Budowa NAM jest wręcz warunkiem sine qua non dalszej egzystencji Uczelni.

W tej sprawie poszukujemy aktywne innych rozwiązań, które byłyby w stanie skutecznie przyspieszyć cykl inwestycyjny. Problemem jak zwykle są pieniądze, a raczej ich brak. Dość wspomnieć, że przy obecnym tempie finansowania tej inwestycji trudno ustalić datę jej zakończenia, zważywszy na fakt, iż potrzeba do tego 400 mln zł (...).

Uczelnię współtworzą w równej mierze, na równych prawach nauczyciele akademicki, pracownicy administracji i studenci. Wszyscy razem i na co dzień kształtujemy jej obraz i wizerunek. W dniu inauguracji roku akademickiego całej społeczności Uczelni życzę wielu dalszych osiągnięć i sukcesów w pracy i w nauce, zdrowia, szczęścia i pomyślności w życiu osobistym, oraz optymizmu i wiary w lepszą przyszłość!

Rok akademicki 1999/2000 ogłoszam za otwarty!

Quod felix faustum fortunatumque sit!

Fragmenty przemówienia. Skróty dokonała redakcja.

Z życia Akademii

Opiekunowie studentów

Wyznaczeni zostali już opiekunowie poszczególnych lat zarówno na Wydziale Medycznym jak i Wydziale Stomatologicznym wrocławskiej AM. Są oni odpowiedzialni za wszystkie sprawy studenckie. W roku akademickim 1999/2000 funkcję tę pełnić będą dla Wydziału Lekarskiego:

I ROK - dr Bohdan Gworys, Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej, ul. Chałubińskiego 6a.

II ROK - dr Eleonora Urban, Katedra i Zakład Fizjologii, ul. Chałubińskiego 10.

III ROK - dr Alicja Markowska-Woyciechowska, Katedra i Zakład Anatomii Patologicznej, ul. Marcinkowskiego 1.

IV ROK - dr Maria Barancewicz-Łosek, Katedra i Klinika Dermatologii i Wenerologii, ul. Chałubińskiego 1.

V ROK - dr Ewa Lewczuk, Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Zawodowych, ul. Pasteura 4.

VI ROK - dr Barbara Raniewska, Katedra i Klinika Okulistyki, ul. Chałubińskiego 2A.

Opiekunami Wydziału Stomatologii będą:

I ROK - dr Wiesław Kurlej, Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej, ul. Chałubińskiego 6A.

II ROK - dr Marzena Podhorska-Okołów, Katedra i Zakład Histologii i Embriologii, ul. Chałubińskiego 6A.

III ROK - dr Irena Bujwid-Jagielska, Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej, ul. Kuźnicza 43/45.

IV ROK - dr Mirosława Kasiak, Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej, ul. Kuźnicza 43/45.

V ROK - Tomasz Konopka, Katedra i Zakład Chorób Przyzębia, ul. Kuźnicza 43/45.

Marcin Murmyło

Kiedy sesja? Kiedy ferie?

Rok akademicki 1999/2000, który oficjalnie rozpoczął się 1 października, skończy się 30 września. Semestr zimowy potrwa od 1 października do 12 lutego, a letni od 13 lutego do 30 września. Ferie zimowe trwają od 24 grudnia do 2 stycznia, a ferie wiosenne od 21 kwietnia do 27 kwietnia. Pomiedzy sesjami przewidziano przerwę od 7 do 12 lutego. Sesja zimowa rozpocznie się 24 stycznia i skończy się 5 grudnia. Letnia sesja odbędzie się w terminie od 5 do 30 czerwca. Ci którym się wówczas nie powiedzie, kolejny raz do egzaminów będą mogli przystąpić w terminie od 1 września do 23 września. Egzamin komisyjne mają odbyć się do 30 września.

Marcin Murmyło

Studenckie koła naukowe

Na wrocławskiej Akademii Medycznej istnieje bardzo wiele kół naukowych. Praktycznie każda klinika ma swoje stowarzyszenie naukowe, które ma umożliwić studentom rozwój ich zainteresowań. Często, niestety, zdarza się, że informacje o działalności kół naukowych są bardzo skromne. Właśnie w celu większego rozpragowania wśród studentów działalności kół naukowych, skoordynowania ich działań, a także lepszej współpracy z władzami Akademii Medycznej powstało Studenckie Towarzystwo Naukowe (ul. Mikulicza-Radeckiego 5, 50-368 Wrocław). Stowarzyszenie to stawia przed sobą 3 główne cele:

- podnoszenie poziomu wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych studentów, stażystów i absolwentów wszystkich wydziałów naszej uczelni,
- wdrażanie studentów do pracy naukowej oraz podnoszenia ich kwalifikacji,
- współpraca z władzami uczelni.

Więcej o działalności STN-u można dowiedzieć się ze strony internetowej - www.dilnet.wroc.pl/stn/ (e-mail stn@dilnet.wroc.pl).

Opiekunem i pełnomocnikiem rektora AM do spraw kół naukowych jest prof. dr hab. Krystyna Sawicz-Birkowska z Katedry i Kliniki Chirurgii Pediatricznej przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie 50/52.

Oto lista kół naukowych działających we wrocławskiej Akademii Medycznej:

1. Koło Chirurgii - I Katedra i Klinika Chirurgii, ul. Poniatowskiego 2, opiekun dr Zdzisław Forkowski.
2. Koło Chirurgii - II Katedra i Klinika Chirurgii, ul. M. Skłodowskiej-Curie 66, opiekun drab. Wojciech Kielar
3. Koło Chirurgii Naczyniowej - Katedra i Klinika Chirurgii Naczyniowej, ul. Poniatowskiego 2, opiekun dr Andrzej Pupka
4. Koło Chirurgii Serca - Katedra i Klinika Chirurgii Serca, ul. M. Skłodowskiej-Curie 66, opiekun dr Wojciech Kustrzycki
5. Koło Chirurgii Urazowej i Chirurgii Ręki - Klinika Chirurgii Urazowej i Chirurgii Ręki, ul. Trau-

gutta 57/59, opiekun dr hab. Stanisław Pielka

6. Koło Ortopedyczne - Katedra i Klinika Ortopedii pl. 1 Maja 8, opiekun Piotr Koprowski

7. Koło Chirurgii Pediatricznej - Katedra i Klinika Chirurgii Pediatricznej, ul. M. Skłodowskiej-Curie 50/52, opiekun dr Maciej Bałgaj

8. Koło Neurochirurgii - Katedra i Klinika Neurochirurgii, ul. Traugutta 118, opiekun dr Władysław Berny

9. Koło Chirurgii - Specjalistyczny Szpital Zespolony ul. Kamieńskiego 73a, opiekun dr Janusz Gnus

10. Koło Pediatriczne - I Klinika Pediatrii i Alergologii oraz Kardiologii Dziecięcej, ul. Hoene-Wrońskiego 13, opiekun prof. dr hab. Ludwika Sadowska

11. Koło Nefrologii Pediatricznej - Katedra i Klinika Nefrologii Pediatricznej, ul. M. Skłodowskiej-Curie 50/52, opiekunka dr Anna Wawro

12. Koło Pediatriczne - Katedra Propedeutyki Pediatrii i Klinika Immunologii Wieków Rozwojowego, ul. J. Kasprzowicza 64/66, opiekun prof. dr hab. Adam Jankowski

13. Koło Neonatologiczne - Klinika Neonatologii, ul. Dyrekcyjna 5/7, opiekun dr Małgorzata Rudnicka

14. Koło Neonatologii i Onkologii Dziecięcej - Katedra i Klinika Hematologii i Chorób Rozrostowych Dzieci, ul. Bujwida 44, opiekun prof. dr hab. Alicja Chybicka

15. Koło Ginekologiczne - I Katedra i Klinika Ginekologii, ul. Chałubińskiego 3, opiekun dr Andrzej Popiela

16. Koło Położnicze - I Katedra i Klinika Położnicza, ul. Chałubińskiego 3, opiekun dr Andrzej Wilczyński

17. Koło Ginekologiczne - II Katedra i Klinika Ginekologii, ul. Dyrekcyjna 5/7, opiekun dr Marek Elias

18. Koło Onkologiczne - Katedra Onkologii i Klinika Ginekologii Onkologicznej, ul. Hirszfelda 12, opiekun dr Tomasz Bojarowski

19. Koło Endokrynologii - Katedra i Klinika Endokrynologii, ul. Pasteura 4, opiekun Bożena Bidzińska

20. Koło Hematologii i Chole-

rób Rozrostowych, ul. Pasteura 4, opiekun dr hab. Małgorzata Kuliszkiewicz-Janus

21. Koło Kardiologii - Katedra i Klinika Kardiologii, ul. Pasteura 4, opiekun prof. dr hab. Bogumił Halawa

22. Koło Nefrologii - Katedra i Klinika Nefrologii, ul. Traugutta 57/59, opiekun prof. dr hab. Andrzej Steciwko

23. Koło Radiologiczne - Katedra i Zakład Radiologii, ul. M. Skłodowskiej-Curie 68, opiekun dr Józef Wawro

24. Koło Laryngologiczne - Katedra i Klinika Otolaryngologii, ul. Chałubińskiego 2, opiekun dr Jolanta Kuźniar

25. Koło Okulistyczne - Katedra i Klinika Okulistyki - Katedra i Klinika Okulistyki, ul. Chałubińskiego 2A, opiekun Jolanta Markuszewska

26. Koło Dermatologiczne - Katedra i Klinika Dermatologii i Wenerologii, ul. Chałubińskiego 1, opiekun dr Piotr Podwiński

27. Koło Psychiatryczne - Katedra i Klinika Psychiatrii, ul. Kraszewskiego 15, opiekun dr Janusz Morasiewicz

28. Koło Protetyki Stomatologicznej - Katedra Protetyki Stomatologicznej, ul. Cieszyńskiego 17, opiekun Barbara Mikłaszewska

29. Koło Biochemii - Katedra i Zakład Biochemii, ul. Chałubińskiego 10, opiekun dr Irena Kustrzeba - Wójcicka

30. Koło Anatomii Prawidłowej - Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej, ul. Chałubińskiego 6A, dr hab. Alicja Kendzia

31. Koło Anatomii Patologicznej - Koło i Zakład Anatomii Patologicznej, ul. Marciniaka 1, opiekun Alicja Markowska-Woyciechowska

32. Koło Chorób Zakaźnych - Katedra i Klinika Chorób Zakaźnych, ul. Kamieńskiego 73A, dr Małgorzata Ingot

W najbliższym czasie gazeta „Medium” postara się odwiedzić niektóre koła naukowe, by bliżej poznać ich działalność. Zainteresowanych prosimy o kontakt z redakcją.

Marcin Murmyło

Z prac Prezydium i Rady DIL

godni, którymi zajmowały się władze DIL. m.in. finalizuje się sprawa zakupu części siedziby, kończą się prace związane ze stażami podyplomowymi.

Przewodniczący zdał relację z posiedzenia Naczelnej Rady Lekarskiej, na którym dyskutowano także na temat aktualnej sytuacji w ochronie zdrowia - o stażach podyplomowych, drukach L-4 i podziale terytorialnym izb (w wyniku dyskusji NRL odwołała swoją uchwałę na temat podziału terytorialnego izb). W drugim dniu obrad NRL spotkała się z min. T. Kamińską, dyskutowano o praktycznym braku współpracy z kasami chorych.

Z inicjatywy przewodniczącego DRL 15 października w siedzibie DIL odbędzie się spotkanie przewodniczących wszystkich izb lekarskich z dyrektorami wszystkich kas chorych, poświęcone ustaleniu zasad współpracy. Samorząd lekarski przedstawi także swoje postulaty nt. zmian w ustawie o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym.

Zgodnie z decyzją podjętą podczas lipcowego posiedzenia Rady DIL kol. Jerzy Soroka przedstawił swoją opinię na temat sytuacji finansowej TU INTER-FORTUNA SA i poparł wnioski Komisji Rewizyjnej, by odsprzedać posiadane przez DIL akcje tego Towarzystwa jeszcze w tym roku. Jest szansa na wyjście z tej inwestycji z pewnym zyskiem. Po przeprowadzeniu dyskusji większością głosów zaakceptowano pozostawienie po jednej akcji w celu kontynuowania współpracy, a odsprzedaż 199 pozostałych akcji.

Zebrani podjęli dyskusję na temat rejestrowania praktyk wyjazdowych i związanych z tym wymagań określonych przepisami ustawowymi. Stomatolodzy w Radzie są przeciwni rejestrowaniu stomatologicznych praktyk wyjazdowych.

Skarbnik kol. Andrzej Szmidta uzasadnił konieczność modernizacji sieci komputerowej DIL przed 1 stycznia 2000 r. Sprawa będzie rozstrzygnięta w drodze konkursu ofert.

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej kol. Jarosław Terpiński przedstawił zebrany sprawozdanie Komisji nt. realizacji prelimitarza.

Odczytano bieżącą korespondencję.

Podjęto uchwały finansowe.

Ustalono terminy posiedzeń Rady do końca roku, tj. na 21 października, 25 listopada i 16 grudnia.

30 września

Wyjazdowe posiedzenie Prezydium DRL odbyło się w wyremontowanych pomieszczeniach delegatury legnickiej. Głównym tematem obrad była sprawa druków L-4. Po wnikliwej dyskusji Prezydium zaakceptowało stanowisko w tej sprawie, zamieszczamy je na stronie 2.

W drugiej części posiedzenia uczestniczyli delegaci dawnego województwa legnickiego. Przewodniczący omówił najbardziej żywo problemy środowiska lekarskiego: sprawy druków L-4, kontraktów z kasą chorych, dyżurów zakładowych, społecznych rad nadzorczych zoz-ów, staży podyplomowych i specjalizacyjnych oraz podziału terytorialnego izb lekarskich. Ten ostatni nie dotyczy Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, która po zmianie podziału administracyjnego kraju pozostała, z drobną korektą, w niezmiennym kształcie. W krótkiej dyskusji zebrani poruszali aktualne problemy ze swoich miejsc pracy.

Delegowano przedstawicieli DIL do komisji konkursowych.

Odczytano bieżącą korespondencję.

Urlop dla stażystów

Zgodnie z obowiązującym kodeksem pracy lekarzom, którzy w tym roku rozpoczęli staż podyplomowy, przysługuje po pół roku urlop płatny. Jego czas może wynosić połowę urlopu należnego im po okresie studiów i tej pracy, czyli do 10 dni roboczych. Po kolejnym pół roku mogą oni wykorzystać jego pozostałą część (do 20 dni). W kolejnym roku należy im się również urlop płatny w wymiarze 20 dni na rok pracy.

Marcin Murmyło

Książki i ubiory medyczne taniej

W sklepiku NZS przy ul. Wojciecha z Brudzewa 12 znacznie potaniały niektóre książki i podręczniki medyczne. W ramach promocji za książki wydawnictwa Volume du można zapłacić do 40 proc. taniej, książki wydawnictwa Urban i Partner zaś są tańsze nawet o 50 procent.

Tam również można zaopatrzyć się w odzież medyczną. Zadowoleni powinni być zwłaszcza ci lekarze i studenci Akademii Medycznej, którzy mają, ze względu na swoje nietypowe rozmiary, problemy ze znalezieniem czegoś odpowiedniego dla siebie. Wszystkie bowiem ubiory szyte są na miarę

przez zatrudnioną krawcową. Ceny odzieży z bardzo dobrych materiałów są naprawdę umiarkowane, np.: spodnie męskie i damskie po 38 zł, marynarka 43 zł, fartuchy męskie, damskie i chirurgiczne po 49 zł, zakłady krótkie i długie po 44 zł, spódnica 35 zł. Przy złożeniu zamówienia należy wpłacić zaliczkę w wysokości 20 zł. Na odbiór czeka się do 1 tygodnia.

Sklepik otwarty jest od poniedziałku do czwartku w godzinach 10-18, w piątek od 10 do 17, w sobotę zaś od 11 do 15.

Marcin Murmyło

Plenery lekarzy wałbrzyskich wymyślane, reżyserowane i organizowane przez Kazimierza Bojarskiego wspieranego tym razem przez: Małgorzatę Błach, Andrzeja Czurko, Grażynę Dąbek, Leszka Dąbka, Elżbietę Gołąbek, Wiesławę Krajewską, Aleksandra Krajewskiego, Krzysztofa Skobrtala, Małgorzatę Szklennik mają już swoją 9-letnią tradycję. Wydaje się, że pomysłowość ich

twórcy nie ma granic. Tym razem, ponieważ data, godzina rozpoczęcia kabaretu i ilość 99 uczestników dawały razem dziewięć dziewiątek - liczbę magiczną szatańską - został „Diabelskim” plenerem. Impreza organizowana corocznie w czerwcu, tym razem została przełożona na wrzesień ze względu na datę.

Plener i jego twórca Kazimierz Bojarski jest fenomenem na skalę

ogólnopolską, bo czyż jest gdzieś w kraju organizowana cyklicznie od wielu lat impreza, która by poprzez wspólną zabawę ze śpiewami, muzyką, grami na wolnym powietrzu integrowała środowisko lekarskie?

Nazwa wskazuje na to, że część imprezy odbywa się w plenerze. Tym razem były to rozgrywki ping-pongowe pań i panów oraz różne zmagania typu przeciąganie liny, celowanie śliwkami lub jajami do celu. Chodzi o wspólną zabawę i rozluźnienie, które prowadzi powoli do finału. Ci, którzy nie lubią gier sportowych mogli posłuchać na dworze muzyki poważnej wykonywanej przez doskonały kwartet „Wieniawski”. Dla spragnionych było piwo, a dla głodnych doskonała kaszanka, smalec i antyutleniacze w miłej postaci kiszonych ogórków i rzodkiewek.

W atmosferę wieczornego kabaretu wprowadzały krążące wśród przybyłych piekielnie przystojne diablice, które tego i owego chłostały ogonem, a także duży diabeł, który chętnie ścisnął co przystojniejszą panią.

Punktualnie o godzinie 19 goście zostali wpuszczeni do czerwono płonącego piekła, okazało się, że wielu z nich było doskonale do tego przygotowanych, wyrosły im na głowach czerwone błyskające światłem zgrabne różki. Każdy wchodzący w piekielne czeluście otrzymywał piekielnie starannie wydany śpiewnik, aby móc uczestniczyć czynnie w kabarecie, a także wieszak, aby w razie plajty kas chorych mógł się na nim spokojnie powiesić. Na stołach czekał na gości zupełnie ziemski poczęstunek. Diablica z naprzeciwiaka dolewała mi do szklanki szampana zupełnie prywatnego, widocznie wyczuła pokrewną duszę. Prowadzący intonował piosenkę, którą zaśpiewała cała sala:

Kiedy zapytasz się diabla

Co w służbie zdrowia

ma być

Diabeł bez rady:

„Na te układy?

Nie chcę, nie

umiem i już.”

I tu... i tam

Jest przy korycie ten

pan

Dobrze się czuje, gdy

reformuje

Znow z góry - który

to raz?

A gdy... i ty...

Z reformą chcesz

być na „ty”

Honor z humorem

walczą Z UPOREM

„Wziątki” bierz

zawsze na kwit... na

P.I.T.

Potem przez salę

z szelestem piór,

przebiegł duży

anioł, po bliższym

przyjrzeniu okazało się, że jest to sam Komendant Pleneru Kazimierz Bojarski vel Lilli Fontello,

lowe wymieniały uwagi, „że karaluchy w szpitalach miały być steryl-

Kwartet „Wieniawski” wprowadzał uczestników pleneru na top kultury

jeszcze nie upadły. Po zepchnięciu do piekiel zamienił się w dorodnego Belzebuba, który kierował obrzędami piekielnymi. Wywołał dwie salowe, potem dwie pielęgnarki, które wiodły aktualnie

ne, jak obiecywała minister Cegielska”.

9 Plener nie był tylko zabawą, miał też nuty smutne, np. Agencja Ruja Press doniosła, że 56 lekarzy przestało pracować w Szpitalu nr 2 im.

Komendant Pleneru jeszcze jako Anioł, który szybko upadł i znalazł się w Piekle jako Diabeł z lekarzami

Seven Dup jako Diabelski Kwartet

Salowe prowadziły ze sobą dowcipne dialogi

dowcipne dialogi. Śpiewał słynny chór Seven Dup, który niestety utracił Three Dup i wystąpił jako diabelski kwartet.

Ze sceny padało wiele celnych uwag w stylu - „Wystroiłeś się jak szczur na wizytację śmietnika”, a sa-

Stefana Batorego w Wałbrzychu. (Niestety, była to wiadomość prawdziwa.)

Tradycją Pleneru są nagrody specjalne. Wręczenie Orderu Zderzaka przyznawanego corocznie za najefektowniejszy wypadek samocho-

Uczestnicy pleneru chętnie zażywali cholesterol, by neutralizować go małosolnym ogóreczkiem

dowy poprzedziła przezabawna opowieść. Nartę przechodnią jako najlepszy oddział szpitalny otrzymał Oddział VII z wałbrzyskiej dwójki, który właśnie został zlikwidowany. Tę nagrodę ufundował dziadek, który przybył na niej z Workuty w 1956 roku.

Nasza redakcja otrzymała prawdziwe przedwojenne 100 złotych polskich, aby mieć na niezapłacone honoraria autorskie, między innymi dla Kazimierza Bojarskiego. Setkę potraktowaliśmy jako dzieło sztuki i już jej nie wypuścimy z naszych rąk.

Przyznano też imię winne Królewicz doktorowi Bogdanowi Szpilarewiczowi z Wałbrzycha.

Felczer z Wałbrzycha przyjacielem naszym jest!

Lekarz z Wałbrzycha przyjacielem naszym jest!

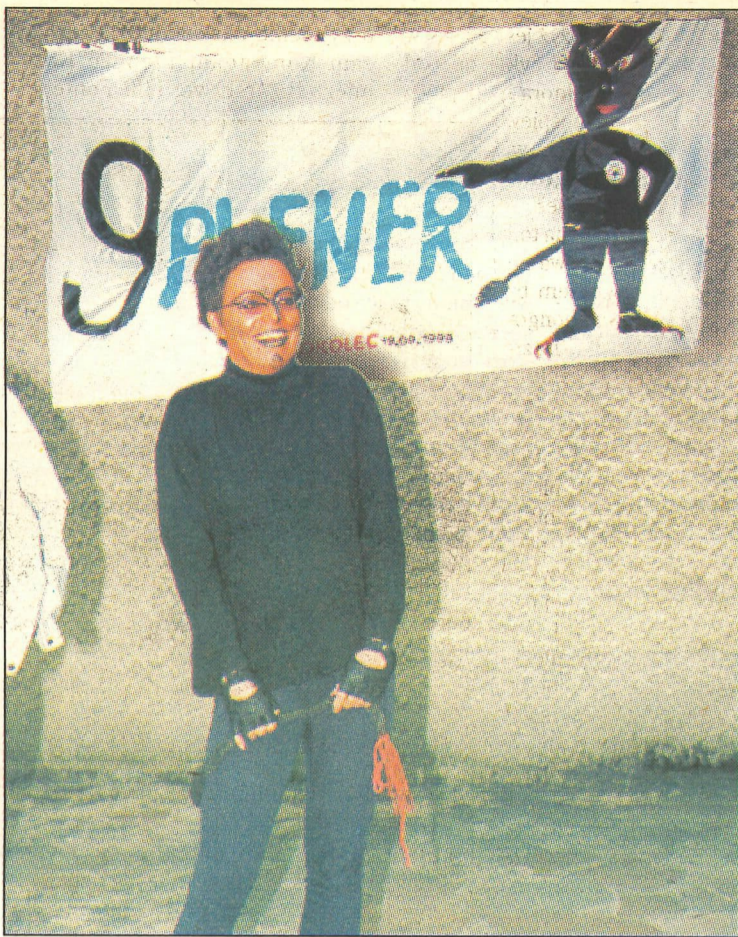
Doktor z Wałbrzycha przyjacielem naszym jest!

Jego zdrowie jego cześć!!!

Zaspiewali wszyscy obecni i powoli opuszczali piekielne królestwo.

Przez tegoroczny Plener snuła się nutka niepokoju, co będzie dalej z lekarzami wałbrzyskich szpitali i przychodni. Ze sceny płynęły żarty o zwolnieniach lekarzy i mizerii finansowej kasy chorych, trochę wesołe, trochę smutne.

Kazimierz Bojarski - Komendant dzielnie trzyma fason, aż dziw, że w dobie powszechnej pogoni za pieniądzem udało mu się wypełnić

Diablice wyszukiwały ofiary, które mogłyby wychłostać ogonem

piekło lekarzami nie tylko z Wałbrzycha, ale też z Wrocławia. Chyba sam diabeł mu pomaga w zdo-

bywaniu pieniędzy na urządzenie Pleneru, który zawsze ma znakomitą scenografię, stroje, starannie

przygotowany scenariusz, wydrukowany śpiewnik. Jest oczywiste, że pomaga mu w tym wielu ludzi, ale bez jego talentów: literackiego, satyrycznego i organizacyjnego Plenery by nie zaistniały.

Na 9 Plener pojechała, do Piekła nie bez strachu weszła

Chwilowa Diablica - na co dzień redaktor, która dla Szanownych Czytelników wszystko obejrzała i sfotografowała

Upadły Anioł zmienił się w Belzebuba i urzędował nad kotłem pełnym smoły

Było to 50 lat temu... byliśmy o 50 lat młodszy

W sobotę 2 października 1999 r. odbył się Zjazd Koleżeński Absolwentów Akademii Medycznej we Wrocławiu rocznika 1949-1954.

Po mszy świętej, którą odprawił proboszcz Katedry ks. dr Adam Drwięga, spotkaliśmy się w Collegium Anatomicum. W uroczystości wzięli udział JM Rektor prof. dr hab. Leszek Paradowski, prof. dr hab. Kazimierz Jabłoński, prof. dr hab. Marian Wilimowski i prof. dr hab. Bożena Zawirska.

W przemówieniu JM Rektor, przypomniał, że w 1949 r. zaczęło studia 336, a ukończyło je w 1954 r. 278 osób. Z satysfakcją podkreślił, że był to rocznik o dużej prężności naukowej i organizacyjnej. Wśród jego absolwentów znalazło się 29 profesorów i docentów w tym 2 rektorów, 3 prorektorów i 1 dr honoris causa.

Wielu było kierownikami katedr i klinik, dyrektorami szpitali, ZOZ-ów, dyrektorami wojewódzkich wydziałów zdrowia, lekarzami wojewódzkimi, ordynatorami oddziałów.

Myślą przewodnią Zjazdu były wspomnienia.

Było to 50 lat temu, byliśmy o 50 lat młodszy.

Otrzymanie wymarzonego indeksu Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej, upoważniało do zakupu czapki akademickiej, które nosili wtedy wszyscy studenci. Po czapkach studenckich, które rzucały się w oczy w tramwajach, na ulicy, widać było, że rozpoczął się rok akademicki. Studenci cieszyli się dużym szacunkiem, a czapka studencka była nobilitacją.

Każdy Wydział miał inny kolor czapki. Medycy nosili bordowe. Po czapce rozpoznawało się rocznik, czapka bardziej zniszczona oznaczała wyższy rok studiów. Bywało i tak, że czapką czyściło się buty, by nie rzuciło się w oczy, że jest nowa.

Byliśmy zróżnicowani wiekowo. Byli wśród nas 20-latkowie, ale również i koledzy po czterdziestce, co spowodowane było okresem

wojennym. Wszyscy skromnie ubrani, niektórzy w mundurach wojskowych.

Dla większości stypendium i stółka studencka były podstawą egzystencji. Część z nas dorabiała, wykonując najprzeróżniejsze prace, np. roznoszenie mleka do domów. W czasie wakacji pracowali jako higienieści lub p.o. lekarza na koloniach letnich.

Niezależnie od ćwiczeń, wykłady były również obowiązkowe.

Panował zapal do nauki, chęć, by jak najszybciej ukończyć studia i zacząć pracować. Po uzyskaniu dyplomu czekały nas „nakazy pracy”, z ich przydziału zostaliśmy rozrzućeni nie tylko w regionie dolnośląskim, ale po całej Polsce.

Na Zjazd Koleżeński po 45 latach przyjechało 78 kolegów, z 14 pracujących za granicą - 3 przyjechało z Niemiec i 1 z Izraela.

Odczytanie listy 36 zmarłych uzmysłowiło nam, że czas działa

przeciw nam i coraz mniej będzie nas przyjeżdżać na następne Zjazdy...

Wspólne zdjęcie i uroczysta kolacja pozwoliły nam nie tylko wspominać dawne studenckie czasy i okres 45 lat pracy lekarskiej, ale przede wszystkim pragnienie, by przeżyć to wszystko jeszcze raz.

Prof. dr hab. Bogdan Łazarkiewicz

Zdali z wyróżnieniem egzamin specjalizacyjny I stopnia w sesji wiosennej 1999

1. lek. Agnieszka Gerber, otolaryngologia, dr hab. Wojciech Mikulewicz
2. lek. Luiza Kopacka, choroby wewnętrzne, prof. Bogumił Halawa
3. lek. Agnieszka Kowal-Lange, okulistyka, lek. Teresa Lange
4. dr n. med. Beata Osiecka, patomorfologia, dr n. med. Piotr Ziółkowski

Zdali z wyróżnieniem egzamin specjalizacyjny II stopnia w sesji wiosennej 1999

1. dr n. med. Wojciech Barg, alergologia, prof. Józef Małolepszy
2. dr n. med. Bogusław Beck, medycyna pracy, prof. Ryszard Andrzejak
3. lek. Małgorzata Białek, choroby wewnętrzne, dr n. med. Bohdan Słończewski
4. lek. Artur Bochenek, reumatologia, lek. Joanna Korpanty-Dańda
5. lek. Halina Dziewa-Bieszkowska, anestezjologia i intensywne terapia, lek. Jerzy Szkarłat
6. lek. Beata Freier, chemioterapia nowotworów, lek. Emilia Filipczyk
7. lek. Sławomir Gadeci, choroby wewnętrzne, lek. Adam Pawlikowski
8. dr n. med. Ewa Głęb, pediatria, dr n. med. Zdzisława Iwanicka
9. lek. Bożena Gołębiowska, anestezjologia i intensywne terapia, prof. Andrzej Kübler
10. dr n. med. Katarzyna Gruszecka-Marczyńska, choroby wewnętrzne, prof. Jacek Szechiński
11. lek. Piotr Harbut, anestezjologia i intensywne terapia, dr n. med. Tadeusz Pławiak
12. lek. Violetta Hordowicz, okulistyka, lek. Zbigniew Dyda
13. dr n. med. Ewa Jagiełło, alergologia, prof. Renata Jankowska
14. prof. Renata Jankowska, choroby płuc
15. dr hab. Marek Jutel, alergologia, prof. Maria Wrzyszc
16. lek. Marzena Klakoć, alergologia, dr hab. Jerzy Liebhart
17. dr n. med. Adam Kowal, choroby wewnętrzne, prof. Wanda Lubczyńska-Kowalska
18. lek. Alicja Kowalczyk, neonatologia, lek. Stanisława Orlik-Adamska
19. lek. Wojciech Kowalik, neonatologia, dr n. med. Małgorzata Czyżewska
20. lek. Aleksandra Lange-Palka, choroby wewnętrzne, prof. Krzysztof Wrabec
21. lek. Dorota Lorenz-Worobiec, okulistyka, dr n. med. Tadeusz Głodzik
22. dr n. med. Anna Łątkowska, pediatria, doc. Andrzej Boznański
23. lek. Krzysztof Magda, choroby wewnętrzne, dr n. med. Alicja Kostecka-Pokryszko
24. dr n. med. Urszula Marciniak, alergologia, dr hab. Maria Wrzyszc
25. lek. Teresa Marszowska-Grzešków, pediatria, dr n. med. Michał Gruszecki
26. lek. Grażyna Mielniczenko, choroby wewnętrzne, dr n. med. Teresa Świdzka-Błońska
27. lek. Beata Muszczyńska-Bernhard, patomorfologia, dr n. med. Michał Jeleń
28. lek. Małgorzata Niemiec, anestezjologia i intensywne terapia, lek. Andrzej Niedziółka
29. dr n. med. Iwona Nowak, alergologia, prof. Renata Jankowska
30. lek. Grażyna Pietrzyk, chirurgia onkologiczna, lek. Marek Rząca
31. dr n. med. Marzena Podhorska-Okołów, okulistyka, dr n. med. Anna Turno
32. dr n. med. Stanisław Potoczek, choroby wewnętrzne, dr n. med. Jadwiga Nowicka
33. lek. Anna Reszko, choroby wewnętrzne, prof. Irena Frydecka
34. lek. Dariusz Sowiński, diabetologia, dr hab. Krzysztof Strojek
35. lek. Marzena Stopyra-Początek, choroby wewnętrzne, dr n. med. Alicja Kostecka-Pokryszko
36. lek. Krzysztof Suchnicki, choroby wewnętrzne, prof. Andrzej Lange
37. lek. Jolanta Szatrowska-Rossa, anestezjologia i intensywne terapia, dr n. med. Lidia Łysenko
38. lek. Maria Szczyt, chirurgia plastyczna, prof. Kazimierz Kobus
39. dr n. med. Helena Śmiechowicz, choroby wewnętrzne, prof. Jacek Szechiński
40. lek. Wiesław Wargocki, anestezjologia i intensywne terapia, lek. Barbara Wilk-Żynda
41. lek. Piotr Wojnowski, choroby wewnętrzne, prof. Józef Małolepszy
42. dr hab. Krzysztof Wroński, kardiologia, prof. Zbigniew Religa
43. lek. Alicja Zaborowska, neonatologia, dr n. med. Małgorzata Rudnicka

Jerzy B. Kos wyróżniony

Miło nam donieść, że Jerzy B. Kos otrzymał, jako jeden z sześciu, wyróżnienie w Konkursie Polskiego Towarzystwa Historycznego na prace o tematyce regionalnej. Spośród 805 prac przystanych na ten konkurs przedstawiciele Polskiego Towarzystwa Historycznego wyróżnili właśnie Jerzego B. Kosa między innymi za cykl „Z dziejów dolnośląskiej służby zdrowia” publikowany w „Medium”.

Jak podkreślał prezes PTH wyróżniona praca odznaczała się rzetelnym warszatem historycznym i ciekawą tematyką. Wyróżnienia zostały wręczone przez prezesa PTH prof. Wojciecha Wrzesińskiego podczas Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich we Wrocławiu 15-18 września br.

Gratulujemy!

Prezes PTH prof. Wojciech Wrzesiński wyraża uznanie Jerzemu B. Kosowi.

Fot. Elżbieta Pomorska

VI Dolnośląska Jesień Onkologiczna

8-10 października w hotelu „Skalny” w Karpaczu odbyła się kolejna, już szósta, Dolnośląska Jesień Onkologiczna. To cykliczne sympozjum naukowo-szkoleniowe organizuje Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Onkologicznego pod wodzą jego przewodniczącego dr n. med. Marka Bębenka. Protektorat naukowy objął jak co roku prof. dr hab. Jan Kornafel, a komitetowi naukowemu przewodziła dr Emilia Filipczyk-Cisarz.

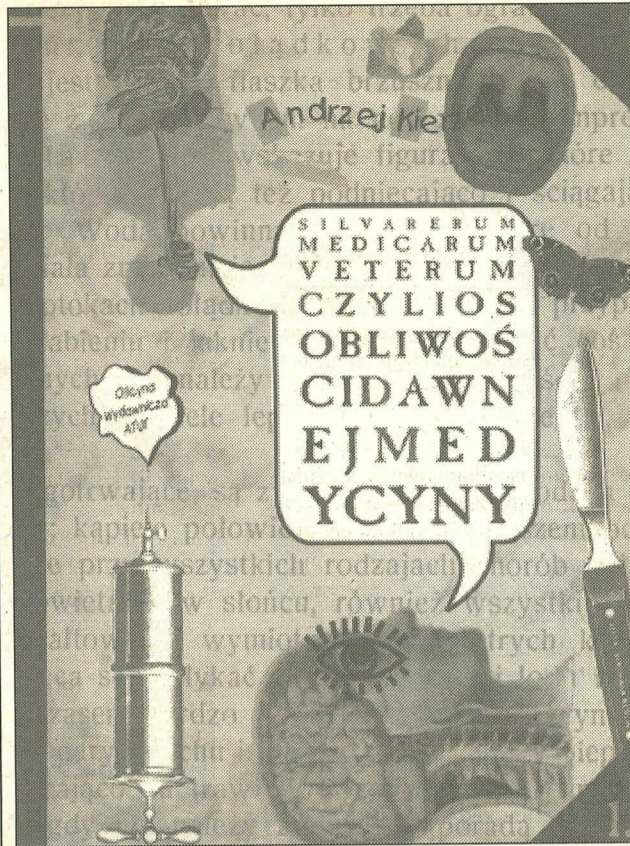
Tematem sympozjum było leczenie grasiczaków i raka gruczołu piersiowego. Wykładowcami z Warszawy byli: prof. Włodzimierz Olszewski, prof. Tadeusz Orłowski, doc.

Maciej Krzakowski i dr n. med. Tadeusz Pieńkowski, z Poznania doc. Paweł Murawa, a z Wrocławia dr Emilia Filipczyk-Cisarz. Po każdym wykładzie ożywioną dyskusję moderował prof. Czesław Radzikowski z Wrocławia, który prowadził obie sesje, przed i po południową. Mimo deszczowej pogody był czas na integracyjne śpiewy, ognisko z pieczonym prosiakiem i grzanym winem i oczywiście tradycyjny bankiet. W sympozjum wzięło udział blisko stu lekarzy parających się onkologią: chirurgów, ginekologów, chemioterapeutów, radioterapeutów, radiologów, pediatrów i patologów.

(AW)

Pamiętajmy o Kolegach

Pamiętajmy o grobach naszych Kolegów, których wiele na wrocławskich cmentarzach, zadbajmy o nie, a w dniu Wszystkich Świętych zapalmy światła i pochylmy się w zadumie nad przeszłością.

Autor 102 prac naukowych opublikowanych w czasopiśmie polskich i zagranicznych, oraz dwóch książek z historii medycyny: „Otolaryngologowie warszawscy w XIX wieku” i „Rozwój warszawskiej my-

Tytuł zbiorku „Silva rerum medicarum veterum czyli osobliwości dawnej medycyny” nawiązuje do ksiąg prowadzonych przez polską szlachtę od XV do XVIII wieku i pieczętowanie w domach przechowywa-

Historia własnej profesji - z przymrużeniem oka

śli otolaryngologicznej w XIX wieku” dr n. med. Andrzej Kierzek szukając materiałów do swoich poważnych artykułów natrafiał na informacje, które dziś dla nas są dziwacznymi ciekawostkami. Z pasją historyka gromadził te zabawne okrucy i systematycznie drukował w „Gazecie Lekarskiej”, a ostatnio wydał je w starannie przygotowanej przez Oficynę Wydawniczą ATUT książeczce. Najlepiej czytać ją wieczorami, by oderwać się od śpieszności dzisiejszego świata i zadumać się nad tym jak powaga staje się śmieszna. Te króciutkie zabawne historyjki, reklamy, wypowiedzi ówczesnych sław naukowych bardzo wiele mówią o kierunkach rozwoju medycyny i obyczajach.

W księgach zapisywano najróżniejsze wiadomości miejscowe i krajowe, a także przeróżne wydarzenia, dykteryjki i facecje. Silva rerum - las rzeczy, warto w niego wejść, by się zabawić i zadumać nad przeszłością, a także zastanowić nad tym co z naszych czasów znajdzie się w takim zbiorze za 200 lat.

(EP)

Trzeba tu dodać, że każda cytowana dykteryjka czy reklama ma staranny opis bibliograficzny.

A oto wiadomość z 1906 roku umieszczona w „Przełazie Lekarskim”

Stosunki w szpitalach warszawskich maluje drobny, ale znamieny fakt, że w szpitalu św. Rocha szczer nadgryzi ucho śpiącemu pośluzgaczowi szpitalnemu.

Zaproszenie

Dolnośląska Izba Lekarska we Wrocławiu zaprasza na szkolenie lekarzy pierwszego kontaktu, które odbędzie się dnia 18 listopada 1999 roku o godz. 11.30 w siedzibie DIL we Wrocławiu przy ul. Matejki 6 (sala konferencyjna - parter).

Tematy szkolenia:

Skóra a choroby nerek - dr n. med. Jacek Szeptowski
Zmiany skórne w przebiegu ostrej i przewlekłej choroby Graft Versus Host - dr n. med. Rafał Białynicki-Birula

W szpitalu uniwersyteckim w Stanach Zjednoczonych

Anestezjolog towarzyszy pacjentowi

Marcin Rak

Współczesna amerykańska medycyna, teoretyczna i kliniczna, jest w czołówce światowej medycyny. Na jej sukces składa się wiele czynników. Jednym z nich jest bogactwo i różnorodność finansowania lecznictwa. Ogromne znaczenie ma ilość i konkurencyjność ośrodków akademickich, doskonale zaplecze technologiczne i laboratoryjne, przebogaty rynek wydawnictw naukowych i branżowych o różnorodnych profilach. Unikalny system stwarza różnorodne możliwości, w którym można rozwijać swoje zainteresowania i pogłębiać specjalizację. System ten stawia wymagania specjalistom, jednak nie zamyka ich w wąskim kręgu zagadnień, lecz obciąża do znajomości szerokiego zaplecza wiedzy medycznej, niezbędnej do realizowania praktyki i odpowiedzialności zawodowej.

Amerykańska medycyna przyciąga zróżnicowane indywidualności. Instytuty naukowe i laboratoria pełne są młodych ludzi z całego świata, często realizujących programy naukowe obliczone na kilku- czy kilkunastoletni pobyt w USA. Również medycyna kliniczna jest miejscem współpracy różnych grup narodowościowych. Anestezjolodzy są grupą lekarzy bardzo zróżnicowanych etnicznie, można wśród nich spotkać osoby wywodzące się ze wszystkich kontynentów. Dominują jednak Chińczycy i Żydzi, którzy stanowią około połowy personelu lekarskiego departamentów anestezjologii.

Organizacja pracy

W szpitalach uniwersyteckich w USA anestezjologia jest oddzielona od intensywnej terapii, którą traktuje się tam jako specjalizację szcze-gółową, można ją uzyskać po odpowiednim stażu pracy w różnych specjalnościach, głównie w kardiologii, medycynie wewnętrznej, anestezjologii, neurologii i różnych dziedzinach chirurgii. Dzięki temu intensywna terapia staje się interdyscyplinarna, integruje wysiłek i kwalifikacje różnorodnych działów medycyny. W dużych ośrodkach uniwersyteckich oddziały intensywnej terapii są podzielone na pododdziały, specjalizujące się np. w przypadkach kardiologicznych, urazowych, oparzeniowych, pooperacyjnych i innych.

Anestezjologia okołoperacyjna stała się odrębnym działem i choć wielu anestezjologów zaangażowanych jest w pracę działów intensywnej terapii, to przechodzą oni odrębne szkolenie i mają swoją strukturę organizacyjną.

Szpitala uniwersyteckie i większość dużych szpitali metropolitar-

nych jest wieloprofilowa i zapewnia pełną obsługę we wszystkich działach operacyjnych.

Najczęściej centrum działania anestezjologów stanowi główny blok operacyjny, który umożliwia wykonywanie większości operacji z różnych działów zabiegowych. Ponadto w takich szpitalach są wyodrębnione stanowiska pracy anestezjologów na bloku położniczym, na oddziałach diagnostyki obrazowej, w działach leczenia ambulatoryjnego i medycyny zabiegowej „jednego dnia”, niekiedy także w oddziałach ortopedycznym i urazowym, chirurgii plastycznej itd.

Odrębną grupę anestezjologów stanowią specjaliści leczenia bólu, pracują oni w wyspecjalizowanych działach: leczenia bólu ostrego, pooperacyjnego oraz przewlekłego, prowadzą działalność w lecznictwie

kaniul do żył obwodowych i centralnych, kaniul dotętnicznych, stosuje specjalistyczne monitorowanie hemodynamiczne, intubację dotchawiczą lub inne metody zabezpieczenia dróg oddechowych. Jest intensywnie praktycznie szkoleny w technikach anestezji regionalnej. To właśnie rezydent przeprowadza i czuwa nieustannie nad przebiegiem znieczulenia.

Jeden rezydent opiekuje się zawsze tylko jednym pacjentem, wyszkolony zaś anestezjolog jest odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad dwoma lub, w przypadku rozległych operacji kardiochirurgicznych, torakochirurgicznych, naczyniowych, urazowych, onkologicznych i innych rozległych i obciążających zabiegów, nad jednym rezydentem. Anestezjolog towarzyszy pacjentowi w kluczowych momen-

taż jest sal operacyjnych. Opiekę nad chorymi na sali pooperacyjnej sprawuje anestezjolog prowadzący znieczulenie, ale ponieważ jest on zwykle także zaangażowany na sali lub salach operacyjnych, na tej sali jest dodatkowy anestezjolog, który szybko interweniuje w razie potrzeby. Natomiast rezydenci są mało zaangażowani w opiekę pooperacyjną. Pomocą dla lekarzy są także wykwalifikowane pielęgniarki.

Za stan techniczny aparatów do znieczulenia i sprzętu monitorującego jest odpowiedzialny technik anestezjologiczny, stałą łączność z nim zapewnia pager.

Od godziny 17.00 do 7.00 trwa dyżur lekarski. W wieloprofilowych szpitalach uniwersyteckich codziennie dyżuruje kilku lekarzy anestezjologów. Jeden z nich jest kierownikiem dyżuru, doradza i koordynuje.

Pozostali związani są z poszczególnymi działami zabiegowymi: kardiocirurgią, chirurgią naczyniową, torakochirurgią, chirurgią ogólną, chirurgią dziecięcą, chirurgią urazową, neurochirurgią, położnictwem, ginekologią i urologią, laryngologią i oftalmologią.

W amerykańskim szpitalu uniwersyteckim każdy lekarz anestezjolog jest niezależny i całkowicie odpowiedzialny za swoją pracę. Nie ma wspólnych odpraw i omawiania planów operacyjnych. Natomiast każdy anestezjolog omawia istotne sprawy ze swoimi rezydentami. Spotkania oddziałowe ograniczone są do cotygodniowych

szkoleń przeprowadzanych w sposób zintegrowany we wszystkich oddziałach operacyjnych.

Szkolenie i specjalizacja

Studia medyczne w Stanach Zjednoczonych trwają cztery lata i zakończone są federalnym egzaminem lekarskim. Według opinii Amerykanów są one bardzo skondensowane i umożliwiają dużą aktywność praktyczną studenta. Studia nie są w żaden sposób profilowane czy zawężane, po egzaminie uzyskuje się tytuł M.D. i prawo wykonywania zawodu lekarza rezydenta. W USA nie istnieje instytucja wieloprofilowego stażu podyplomowego.

Rezydentura anestezjologiczna trwa cztery lata. Program rezydentury zawiera wiele obowiązkowych zajęć klinicznych, pracę w laboratoriach nauk podstawowych oraz część zajęć dowolnych, które mają służyć pogłębieniu umiejętności w sferze zainteresowań rezydenta. Na wszystkich latach rezydentury przyszły anestezjolog przechodzi przez różne oddziały, zaznajamiając się w praktyce ze specyfiką różnych podspecjalności anestezjologii, przy czym bloki te są na tyle krótkie, że

powtarzają się kilkakrotnie w ciągu szkolenia, dzięki czemu szkolenie to jest pełniejsze.

Po zakończeniu rezydentury lekarz składa egzamin specjalizacyjny. Po egzaminie tym może podjąć pracę jako samodzielny anestezjolog. W przypadkach starań o pracę w ośrodkach uniwersyteckich musi jednak przepracować przez rok tzw. fellowship, który w praktyce jest stażem specjalistycznym w wybranym dziale anestezjologii.

Dalsze szkolenie odbywa się zgodnie ze ścisłymi wytycznymi towarzystw specjalistycznych, uwzględniających rozwój zarówno praktycznych, jak i naukowych kwalifikacji szkolącego się lekarza. Rodzaj, ilość i czas trwania tych szkoleń jest bardzo różny i w dużej mierze uzależniony od ambicji i zaangażowania zainteresowanego.

Wbrew oczekiwaniom, wyspecjalizowany np. kardiocirurg jest zaangażowany nie tylko w działalność związaną z różnymi aspektami kardiocirurgii i kardiocirurgii, ale część jego praktycznego działania jest związana z innymi specjalnościami zabiegowymi. Administrator bloku operacyjnego utrzymuje proporcje zaangażowania każdego z lekarzy w różnych działach operacyjnych. Dlatego, choć około 80-90% czasu pracy każdy lekarz spędza na salach operacyjnych i w pracy naukowej zgodnych ze swą specjalnością, to jednak jest on zobowiązany do zaangażowania także w inne działy medycyny.

Ogólne tendencje

Ze względu na dużą autonomię poszczególnych anestezjologów nie ma żadnych wytycznych postępowania obowiązującego wszystkich, co nie oznacza, że nie ma cech charakterystycznych współczesnej amerykańskiej anestezji.

Najważniejszą cechą charakterystyczną jest duże zaangażowanie pacjenta w wybór i proces znieczulenia. Chory jest dokładnie poinformowany o możliwościach, spodziewanym przebiegu znieczulenia, możliwych powikłaniach i odczuciach. Zgoda chorego jest nieodzownym elementem każdego etapu leczenia. Częściowo z tego faktu wynika stosunkowo mniejszy niż w wielu szpitalach wieloprofilowych w Polsce odsetek zastosowania anestezji regionalnej. Pomimo wielkiego zaawansowania i specjalistów, technik anestezji przewodowej, ilości zabiegów przeprowadzanych w tych rodzajach znieczulenia nie przekracza 20%. Jednak spora część zabiegów na jamie brzusznej i klatce piersiowej odbywa się w anestezji łącznej - ogólnej z zastosowaniem cewnika zewnątrzoponowego, utrzymywanego w okresie pooperacyjnym celem analgezji. Jednak dużą część tych cewników zakłada się u pacjenta już w znieczuleniu ogólnym.

(C.d. w następnym numerze)

Marcin Rak - lek. med.
Oddział Anestezjologii i
Intensywnej Terapii
Wojewódzkiego Szpitala
Specjalistycznego we Wrocławiu

otwartym, a także zapewniają „serwis bólowy” w szpitalu.

Centralny blok operacyjny przeprowadza zabiegi w trybie planowym (scheduled operations) i trybie ostrym (emergency operations). Operacje planowe odbywają się od poniedziałku do piątku, od godziny 7.30 do 17.00 z ruchomą przerwą na lunch. Wyspecjalizowany anestezjolog sprawuje pieczę nad jednym lub dwoma rezydentami departamentu anestezjologii. Na rezydentach ciąży większość obowiązków związanych z prawidłowym przygotowaniem pacjenta i przeprowadzeniem go przez okres znieczulenia. To rezydent odbywa wizytę przedoperacyjną, wspólnie z chorym wypełnia ankietę anestezjologiczną, wprowadza go w podstawowe problemy znieczulenia, uzyskuje zgodę chorego na poszczególne procedury anestezjologiczne, przetoczenie preparatów krwipochodnych itp. Rezydent wykonuje także te czynności, które w polskich szpitalach przeprowadzają pielęgniarki anestezjologiczne: przygotowuje sprzęt i leki, zabezpiecza monitorowanie, nadzór nad transportem chorego w obrębie bloku. Rezydent wykonuje również większość lub wszystkie elementy inwazyjne znieczulenia: założenie

tach zabiegu: przybycie na salę przedoperacyjną, indukcja znieczulenia, części zabiegu wymagające standardowo jego ścisłej kontroli ze względu na typowo występujące zmiany patofizjologiczne, wyprowadzenie ze znieczulenia ogólnego itp. Jest zobligowany do kontroli monitorowania, stosowanych leków i wszelkich okoliczności mogących wpływać na jakość znieczulenia i bezpieczeństwo chorego. Jest całkowicie odpowiedzialny za wszelkie następstwa związane z postępowaniem anestezjologicznym w okresie okołoperacyjnym.

W centralnym bloku operacyjnym jest jedna sala przedoperacyjna z kilkoma stanowiskami. W niej dokonuje się ostatnich przygotowań do znieczulenia, zabezpiecza dostęp dożylny, podaje lub pogłębia się premedykację i sedację. Jednak w większości przypadków znieczulenie, ogólne i przewodowe, przeprowadza się w sali operacyjnej, a część spremedykowanych chorych trafia tu bezpośrednio z macierzystych oddziałów.

Bezpośrednio po zabiegu operacyjnym pacjenci, z wyjątkiem zakwalifikowanych do intensywnej terapii, trafiają na salę pooperacyjną, która ma zwykle nieco więcej stanowisk

**Radca prawny DIL
mec. Beata Kozyra-Lukasiak**

z którymi kasa chorych zawarła umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych, środków na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 1998 r., przysługującego pracownikom jednostek państwowej sfery budżetowej tzw. "13 pensji".

Warunkiem umorzenia pożyczki jest przedstawienie Ministrowi Finansów przez kasę chorych potwierdzenia dokonania wpłat przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 1998 r. na podstawie dokumentów lub oświadczeń złożonych przez kierowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej wraz z ich oświadczeniem o przejściu przez zakład zobowiązań w przypadku powstania roszczeń pracowników z tego tytułu.

Na podstawie przedstawionych przez kasę chorych rozliczeń Pełnomocnik ustali kwoty wyrównania między kasami chorych, uwzględniając wysokość otrzymanej przez poszczególne kasy pożyczki i wydatków poniesionych na wypłaty "13 pensji" oraz dokona stosownej zmiany planów finansowych kas chorych na rok 1999.

Kierownicy samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej przekazują właściwej kasie chorych dokumenty i oświadczenia o przejściu zobowiązań przez zakład roszczeń pracowników dot. wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 1998 r. w terminie do 10 października 1999 r.

V. Z dniem 11 września 1999 r. weszło w życie rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 września 1999 r. w sprawie szczegółowego zakresu świadczeń zdrowotnych i warunków ich udzielania osobom zajmującym kierownicze stanowiska państwowe, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 73 poz. 817.

Świadczenia zdrowotne przysługujące osobom zajmującym kierownicze stanowiska państwowe obejmują świadczenia profilaktyczne, diagnostyczne i lecznicze w zakresie świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, świadczenia rehabilitacji wczesnej, orzeczenie o stanie zdrowia, świadczenia w razie nagłego zachorowania, wypadku, urazu i zatrucia lub konieczności natychmiastowego leczenia szpitalnego oraz świadczenia stomatologiczne w zakresie określonym na podstawie przepisów ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym.

Świadczeń tych udzielają zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w warunkach ambulatoryjnych lub za zgodą kierownika zakładu w warunkach domowych w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby uprawnionej oraz w szpitalu.

Zakłady zapewniają możliwość udzielenia świadczeń zdrowotnych podczas posiedzeń plenarnych Sejmu i Senatu, a w innych pracach na wniosek Marszałka Sejmu lub Senatu, posiedzeń Rady Ministrów oraz oficjalnych podróży krajowych i zagranicznych Prezydenta RP lub Prezesa Rady Ministrów oraz oficjalnych wizyt zagranicznych.

Lista osób uprawnionych jest prowadzona przez jednostkę upoważnioną przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Jednostka ta wydaje osobie uprawnionej kartę identyfikacyjną, na podstawie której udzielane są świadczenia zdrowotne.

VI. Z dniem 2 października 1999 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Mor-

skiej z dnia 20 sierpnia 1999 r. w sprawie rodzajów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej prowadzenia i udostępniania przez zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez przedsiębiorstwo państwowe "Polskie Koleje Państwowe", opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 75 poz. 851.

Dokumentacja medyczna zakładów opieki zdrowotnej utworzonych przez przedsiębiorstwo państwowe "PKP" obejmuje:

1. dokumentację medyczną indywidualną wewnętrzną, którą stanowią:

- karta badania wstępnego osoby przyjmowanej do pracy lub pracownika,
- karta badania okresowego pracownika,
- karta badania kontrolnego pracownika,

(przekazywane do dalszego prowadzenia przez lekarza sprawującego opiekę profilaktyczną)

- karta badania kontrolnego po czasowej niezdolności do pracy dłuższej niż 30 dni,

- protokół badania psychologicznego sporządzony przez psychologa,

- protokół badania w kolejowej komisji lekarskiej (prowadzona w kolejowych poradniach medycyny pracy i Centrum Naukowym Medycyny Kolejowej),

- formularz dochodzenia epidemiologicznego w związku ze zgłoszonym przypadkiem (podejrzeniem) choroby zawodowej (wypełniany przez lekarza sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną),

- opinia o stanie zdrowia w związku ze zgłoszonym przypadkiem (podejrzeniem) choroby zawodowej (sporządzona po dokonaniu oceny stanu zdrowia przez lekarza kolejowej poradni medycyny pracy lub CNMK)

2. dokumentację medyczną indywidualną zewnętrzną, którą stanowią:

- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia pracownika do celów określonych w przepisach ustawy o służbie medycyny pracy,

- orzeczenie w sprawie choroby zawodowej,

3. dokumentację medyczną zbiorczą, którą stanowią:

- rejestr wydanych zaświadczeń lekarskich (prowadzony oddzielnie dla każdego zakładu pracy PKP),

- księga przyjęć i skorowidz alfabetyczny badanych osób (prowadzona przez właściwe komórki jednostki organizacyjnej służby medycyny pracy PKP, w których są prowadzone badania lekarskie pracowników lub badania psychologicznej przydatności zawodowej),

- księga przeprowadzonych kontroli (prowadzona przez kolejową poradnię medycyny pracy oraz CNMK),

- księga podejrzeń oraz rozpoznania chorób zawodowych (prowadzona przez komórki organizacyjne służby medycyny pracy PKP wykonujące badania lekarskie pracowników),

- księga udzielonych konsultacji (prowadzona przez kolejowe poradnie medycyny pracy),

- księga odwołań od orzeczeń,

- księga pracy kolejowych komisji lekarskich,

- księga wizytacji stanowisk pracy,

- księga opieki profilaktycznej sprawowanej nad pracownikami (prowadzona oddzielnie dla każdego zakładu pracy PKP),

4. dokumentację medyczną określoną w odrębnych przepisach.

Dokumentacja medyczna jest własnością zakładu opieki zdrowotnej służby medycyny pracy PKP.

Dokumentacja medyczna indywidualna wewnętrzna jest udostępniana, na żądanie pracownika lub osoby ubiegającej się o przyjęcie do pracy bądź osoby przez nich upoważnionej, na miejscu w zakładzie za pośrednictwem lekarza sprawującego opiekę.

Pracownik lub jego przedstawiciel ustawowy bądź osoba upoważniona przez pracownika może wystąpić do jednostki organizacyjnej służby medycyny pracy PKP o sporządzenie odpisów dot. pracownika z dokumentacji wewnętrznej zakładu. Sporządzenie odpisów i wyciągów następuje na koszt pracownika.

Udostępnienie dokumentacji medycznej wewnętrznej na zewnątrz zakładu organom i jednostkom, o których mowa w art. 18 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, następuje na podstawie decyzji kierownika zakładu opieki zdrowotnej służby medycyny pracy PKP.

Udostępnienie dokumentacji medycznej na zewnątrz zakładu opieki zdrowotnej następuje za pokwitowaniem odbioru i z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu, jeżeli udostępnia się oryginał dokumentacji.

W razie wydania oryginałów dokumentacji należy pozostawić pełny odpis wydanej dokumentacji.

Okres przechowywania dokumentacji medycznej indywidualnej wewnętrznej służby medycyny pracy PKP wynosi 20 lat.

VII. Z dniem 9 października 1999 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 6 września 1999 r. w sprawie leczenia substytucyjnego, opublikowane w Dzienniku Ustaw nr 77 poz. 873.

Leczenie substytucyjne polegające na stosowaniu środka odurzającego lub substancji psychotropowej, w ramach programu leczenia uzależnienia, ma na celu poprawę stanu somatycznego i psychicznego, readaptację osób uzależnionych i ograniczenie rozprzestrzeniania zakażeń HIV i innych.

Pacjentów do leczenia substytucyjnego kwalifikuje kierownik programu, jeżeli są uzależnieni co najmniej od 3 lat, ukończyli 21 lat, podejmowane próby leczenia metodami konwencjonalnymi okazały się nieskuteczne i wyrażą zgodę na przetwarzanie danych osobowych w określonym zakresie.

Kierownik programu może zakwalifikować do leczenia pacjentów nie spełniających powyższych warunków, jeżeli przemawiają za tym ważne względy zdrowotne.

Kierownik programu wyłącza z leczenia substytucyjnego pacjenta, jeżeli trzykrotne kolejne lub pięciokrotne wykonywane w ciągu 6 miesięcy badanie moczu potwierdza przyjmowanie innych niż stosowane w leczeniu środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Podstawowym środkiem substytucyjnym stosowanym w leczeniu substytucyjnym jest metadon.

Kierownik programu może zastosować inny środek substytucyjny, po uzyskaniu zgody organu wydającego zezwolenie na leczenie substytucyjne, wydanej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia.

Pacjenci, którzy uczestniczą w programie podlegają wpisowi do centralnego wykazu osób poddanych leczeniu substytucyjnego prowadzonego przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

Środek substytucyjny jest podawany pacjentowi przez lekarza lub pielęgniarkę

w jednorazowych dawkach dziennych i przyjmowany przez pacjenta w ich obecności. Metadon jest podawany w postaci roztworu.

Pacjent przyjmujący środek substytucyjny obowiązany jest, co najmniej raz w miesiącu, poddać się badaniu kontrolnemu na obecność w moczu innych środków odurzających lub substancji psychotropowych niż podawane w ramach leczenia substytucyjnego.

W przypadku wyników wątpliwych lub sprzecznych z oświadczeniem pacjenta, laboratorium Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie przeprowadza dodatkowe badanie kontrolne.

Pacjenci uczestniczący w programie w warunkach ambulatoryjnych powinni być jednocześnie poddawani oddziaływaniu psychoterapeutycznemu i rehabilitacyjnemu w wymiarze co najmniej dwóch godzin tygodniowo, a zakład powinien prowadzić współpracę z ich rodzinami.

Zakład ubiegający się o zezwolenie na leczenie substytucyjne powinien zatrudniać, jako kierownika programu, lekarza psychiatrę posiadającego co najmniej 3-miesięczny staż pracy w zakładach opieki zdrowotnej prowadzących leczenie osób uzależnionych. W razie braku możliwości zatrudnienia lekarza psychiatry jako kierownika programu, programem może kierować lekarz innej specjalności, który powinien posiadać co najmniej dwuletni staż pracy w zakładach opieki zdrowotnej prowadzących leczenie osób uzależnionych. Jeżeli kierownik programu nie jest lekarzem psychiatrą, zakład musi zatrudnić lekarza psychiatrę.

Zakład ubiegający się o zezwolenie powinien zatrudniać na 50 pacjentów co najmniej 2 pielęgniarki i 2 pracowników pomocniczych nie będących pracownikami medycznymi, posiadając odpowiednio pomieszczenia i zapewniając pacjentom niezbędną podstawową i specjalistyczną opiekę lekarską oraz możliwość hospitalizacji w celu ustalenia dawki środka substytucyjnego i leczenia zespołów abstynencyjnych.

Warunkiem niezbędnym do rozpoczęcia przez zakład leczenia substytucyjnego jest uzyskanie zezwolenia od wojewody właściwego ze względu na siedzibę zakładu.

VIII. Z dniem 26 sierpnia 1999 r. z mocą od 1 stycznia 1999 r. weszła w życie ustawa z dnia 8 lipca 1999 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, opublikowana w Dzienniku Ustaw nr 70 poz. 774.

Zmiana dot. art. 104 ust. 1a ustawy, zgodnie z którym zawieszenie lub zmniejszenie prawa do emerytury lub renty emeryta lub rencisty prowadzącego pozarolniczą działalność jest uzależnione tylko od przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. kwoty zadeklarowanej, nie niższej jednak niż 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale.

IX. W dniu 5 października 1999 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań i kryteriów, jakim powinni odpowiadać świadczeniodawcy, oraz zasad i trybu zawierania umów ze świadczeniodawcami na pierwszy rok działalności kas chorych, nakazujące wypłatę tzw. 13 pensji za rok 1998 ze środków przyznanych samodzielnemu zakładom opieki zdrowotnej przez kasy chorych na 1999 r. jest niezgodne z Konstytucją.

L e k a r z e - w o l o n t a r i u s z e w O N Z

UNV (United Nations Volunteers) to największa organizacja zrzeszająca wolontariuszy ze wszystkich stron świata. W ramach jej programu pracowało już ponad 160 ochotników z Polski, w tym wielu lekarzy. Medycyna jest bowiem jednym z głównych przedmiotów działań UNV.

Niesienie pomocy drugiemu człowiekowi jest istotą medycyny od samego jej początku. Powołanie lekarskie to z pewnością coś więcej niż zwykły zawód. Przynosi ono bardzo dużo satysfakcji, wiele jednak wymaga. Trzeba mieć więc szacunek dla tych lekarzy, którzy są gotowi poświęcić swoje życie prywatne, spokój i wygodę życia codziennego, by w pełni móc zrealizować swoje powołanie. Lekarze-wolontariusze są wszędzie tam, gdzie dzieje się człowiekowi krzywda. Pracują nieraz godzinami w ekstremalnych warunkach, w krajach, gdzie poziom wiedzy medycznej jest czasami bardzo niski. Nagrodą dla nich jest wyłącznie satysfakcja, ale to im wystarczy. - Dzięki tej służbie otrzymaliśmy co najmniej tyle, ile jej poświęciliśmy - mówią wszyscy ochotnicy Narodów Zjednoczonych.

Co to jest UNV?

Program Wolontariuszy Narodów Zjednoczonych (UNV) jest największą, oprócz "Lekarzy bez granic", organizacją zrzeszającą ochotników. UNV zostało powołane w 1970 roku przez Zgromadzenie Generalne Narodów Zjednoczonych, jako jedna z agend ONZ. Organizacja ta zwana popularnie "ochotniczym ramieniem Narodów Zjednoczonych" podlega bezpośrednio Biuru Wykonawczemu UNDP (Program Rozwoju Narodów Zjednoczonych), któremu corocznie musi złożyć raport ze swojej działalności. W poszczególnych państwach UNV działa właśnie poprzez biura UNDP, we współpracy z miejscowym rządem, organizacjami pozarządowymi i społecznymi oraz instytucjami międzynarodowymi jak UNESCO, UNICEF, WHO czy Bankiem Światowym. Przedstawicielem UNV na Polskę jest Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Department of Economic Relations II.

Kim są ochotnicy Narodów Zjednoczonych?

Każdego roku około 4 tysięcy mężczyzn i kobiet, reprezentujących około 140 narodowości, pracuje jako wolontariusze ONZ. Do tego roku ochotnicy pracowali już w ponad 140 krajach. Najczęstszym miejscem ich pracy jest Afryka (41 proc.), później kraje Azji i Pacyfiku (24 proc.) oraz Ameryki Środkowej, Południowej i Karaibów (20 proc.). Znacznie rzadziej wolontariusze zostają wysyłani do państw Europy Wschodniej i Wspólnoty Niepodległych Państw (9 proc.) oraz krajów arabskich (5 proc.)

Około 61 proc. ochotników stanowią mężczyźni, a tylko 39 proc. kobiety. UNV koniecznie chce tę proporcję zmienić. Dlatego bardzo do służby namawiane są kobiety, które jak się okazuje lepiej znoszą trudy ochotniczej pracy!

Wolontariusze UNV to najczęściej ludzie w wieku od 30 do 60 lat, ale zdarzają się nawet 70-letni. Oferty od ludzi na emeryturze są bardzo mile widziane. Przeciętny ochotnik UNV ma obecnie jednak około 40 lat i pracował w swoim zawodzie przez lat 10.

Obecnie około 70 proc. wolontariuszy pochodzi z krajów średnio rozwiniętych i rozwijających się, a około 30 proc. z krajów wysoko rozwiniętych.

W programie wzięło udział ponad 160 ochotników z Polski, w tym lekarze i medyczny personel pomocniczy.

W jakich państwach pracują ochotnicy?

W ostatnim czasie UNV najczęściej ochotników wysłało do Timoru Wschod-

niego (500 osób), Gwatemali, Bośni, Angoli, Hondurasu, Kambodży, Rwandy, Haiti, Liberii, Laosu, Tanzanii, Mozambiku oraz Mongolii.

Jakiego rodzaju wolontariuszy poszukuje UNV?

Program Wolontariuszy Narodów Zjednoczonych dzieli ochotników na dwie grupy. Jedną stanowią tzw. wolontariusze narodowi, którzy pracują w

tym, a także ludzi pracujących z uzależnionymi od narkotyków.

Kto za to płaci?

Przeciętny, roczny budżet wolontariusza ONZ wynosi około 34 tys. dolarów. Nie jest to suma wygórowana, jeśli weźmie się pod uwagę zakres wykonywanej przez wolontariusza pracy. Oczywiście wielkość wydatków ochotnika nie jest sumą sztywną i zmienia się w zależności od jego zapotrzebowania. Źródłem finansowania UNV jest budżet Narodów Zjednoczonych, dodatkowe wsparcie od rządów poszczególnych państw oraz celowe darowizny od osób fizycznych i organizacji pozarządowych, które wpływają na fundusz wolontariuszy ONZ.

Jak długo trwa służba?

Zwykle kontrakt wolontariusza trwa około 2 lat. Na prośbę ochotnika, za zgodą UNV może on zostać przedłużony. Nie może być łącznie dłuższy niż 8 lat. Pomoc przy akcjach humanitarnych trwa krócej, przeciętnie 3 do 12 miesięcy.

Należy podkreślić, że pracę w UNV trzeba traktować wyłącznie jako służbę na ograniczony czas, nie zaś jak szansę na przyszłą karierę.

Co gwarantuje UNV swojemu wolontariuszowi?

Warunkiem wysłania wolontariusza do danego państwa jest możliwość zagwarantowania mu przez UNV bezpieczeństwa, opieki zdrowotnej, zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych oraz transportu. UNV zapewnia bilet lotniczy z kraju rodzinnego do miejsca pracy oraz powrót po zakończeniu służby. Na miejscu organizowane jest intensywne szkolenie, obejmu-

jące m.in. naukę lokalnego języka. UNV pokrywa całkowicie koszty związane z pracą i potrzebami życiowymi ochotnika. Wypłaca mu również skromną pensję.

Większość, ale nie wszyscy wolontariusze ONZ, mogą być wspierani w czasie służby przez małżonka lub innych bliskich krewnych. Może być ich maksimum trzech. Oni również mają wszystkie prawa gwarantowane przez UNV.

Wolontariuszowi przysługuje urlop, w wymiarze 2 i pół dnia na miesiąc służby. Całkowity nadzór i odpowiedzialność za wolontariusza, poprzez oficera programowego UNV, ponosi lokalne biuro UNDP.

Jakie warunki powinien spełniać kandydat na wolontariusza UNV?

UNV oczekuje od kandydatów na wolontariuszy trzech podstawowych rzeczy: kwalifikacji, zaangażowania oraz doświadczenia niezbędnego do pełnienia służby.

Oto lista podstawowych warunków, które musi spełniać ochotnik ONZ:

1. Dobry stan zdrowia potwierdzony badaniami lekarskimi (wiek nie jest ograniczeniem).
2. Kwalifikacje potwierdzone oficjalnymi dyplomami.
3. Wypełnienie kompletu dokumentów (życiorys, rekomendacje, akt urodzenia, ślubu etc.).
4. Co najmniej 5 lat doświadczeń w wyuczonym zawodzie.
5. Znajomość jednego lub więcej języków (angielski, francuski, portugalski, rosyjski, hiszpański, suahili oraz arabski).

Jak nawiązać kontakt z UNV?

Więcej o UNV można dowiedzieć się z oficjalnej strony internetowej tej organizacji - www.unv.org (e-mail hg@unv.org). Europejskie centrum UNV znajduje się na Cyprze (Offshore Processing Centre, P.O. Box 25711, 1311 Nicosia Cyprus).

Wszelkich informacji udziela również polskie przedstawicielstwo UNV - Department of Economic Relations II, Ministry of Foreign Affairs, plac Trzech Krzyży 5, 00-507 Warsaw.

Marcin Murmyło

Nagrodą jest satysfakcja

swoich krajach. Stanowią oni ok. 32 proc. ochotników. Drugą grupą są ochotnicy międzynarodowi, którzy pracują w terenie (*field workers*) oraz specjaliści. Właśnie do tej ostatniej grupy (65 proc. ochotników) są przyjmowani polscy lekarze.

Lista rekrutacyjna UNV obejmuje aż 115 kategorii zawodowych. Preferowane są 3 działy: medycyna, rolnictwo i nauka. Obecnie z nauk medycznych UNV najbardziej potrzebuje lekarzy zajmujących się chirurgią, pediatrią, chorobami zakaźnymi (zwłaszcza HIV/AIDS), traumatologią, medycyną rodzinną, ginekologią i położnic-

Polscy lekarze za miedzą

Staraniem Polskiego Towarzystwa Medycznego w Republice Czeskiej w maju tego roku ukazała się książka pt. *Dr Olszak i jego następcy*, jej autorami są Józef Słowik, Tadeusz Hławiczka i Kazimierz Santarius. Celem publikacji jest przypomnienie losów lekarzy Polaków mieszkających na Śląsku Cieszyńskim, którzy uczestniczyli w polsko-czeskich potyczkach o Ziemię Cieszyńską i polegli podczas II wojny światowej oraz

uczczenie w ten sposób pamięci najwybitniejszej postaci tego czasu - doktora Wacława Olszaka z Karwiny, odznaczonego w 1932 roku za swe zasługi Orderem Odrodzenia Polski.

Autorzy przypominają także sylwetki czternastu innych lekarzy Polaków, którzy pracowali i działali na tym terenie oraz przedstawiają krótki rys historyczny polskich organizacji działających na Śląsku Cieszyńskim w okresie przedwojennym, były to: *Jedność* (1886-1914), tajna organizacja młodzieży polskiej w Cieszynie, *Macierz Szkolna w Czechosłowacji* (1920-1939), działająca na Zaolziu, i *Ognisko Polskie w Orłowej* (1910-1932), zrzeszające głównie polską inteligencję w Zagłębiu Ostrawsko-Karwińskim.

W dalszej części książki poznajemy historię najnowszą - od 1975 roku, kiedy to przy Zarządzie Głównym Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Czeskim Cieszynie

powstał "Klub Medyków". Jego pierwszym prezesem został dr n. med. Bogusław Chwajol. W ciągu 16 lat swojej działalności Klub zorganizował 161 spotkań o różnorodnej tematyce medycznej. Kontynuatorem działalności Klubu w Republice Czeskiej jest Polskie Towarzystwo Medyczne, utworzone w końcu 1991 roku. Przewodniczy mu także Bogusław Chwajol stojący na czele pięcioosobowej Rady. Autorzy przedstawili dorobek PTM, który częściowo jest znany dolnośląskim lekarzom z racji bliskiej współpracy Towarzystwa z Dolnośląską Izbą Lekarską i organizowanych wspólnie zjazdów lekarzy polskich i polonijnych. Tę część publikacji zamyka wykaz członków PTM w RC w dniu 31 XII 1998 r.

Jako następców doktora Olszaka autorzy prezentują piętnastu lekarzy i społeczników pracujących w Republice Czeskiej, w cyklu wywiadów prasowych, które w latach 1996 - 1998 zamieszczała "Głos Ludu". Gaze-

ta Polaków w Republice Czeskiej. Chcąc uchronić te wywiady od zapomnienia włączono je do niniejszej publikacji.

W poczuciu długu wobec naszych przodków postanowiliśmy przypomnieć burzliwe losy zaolziańskich lekarzy, którzy położyli życie ku chwale swojej "małej ojczyzny" - piszą we wstępie autorzy, a my, czytelnicy tej książki, jesteśmy im za to wdzięczni.

Wszystkich zainteresowanych książką zapraszamy do sekretariatu DIL, ul. Matejki 6, II p., po odbiór gratisowych egzemplarzy.

Gwoli przypomnienia - "Medium" przedstawiło sylwetkę doktora Wacława Olszaka w 1995 roku w wakacyjnym numerze wówczas jeszcze Biuletynu DIL.

mg

Autorzy proszą czytelników o merytoryczne uwagi dotyczące pracy i o udostępnienie im nieznanych materiałów, do których dostęp w archiwach jest niemożliwy.

Józef Słowik
Tadeusz Hławiczka
Kazimierz Santarius

Dr OLSZAK
i jego następcy

Polskie Towarzystwo Medyczne w Republice Czeskiej

sak
1999

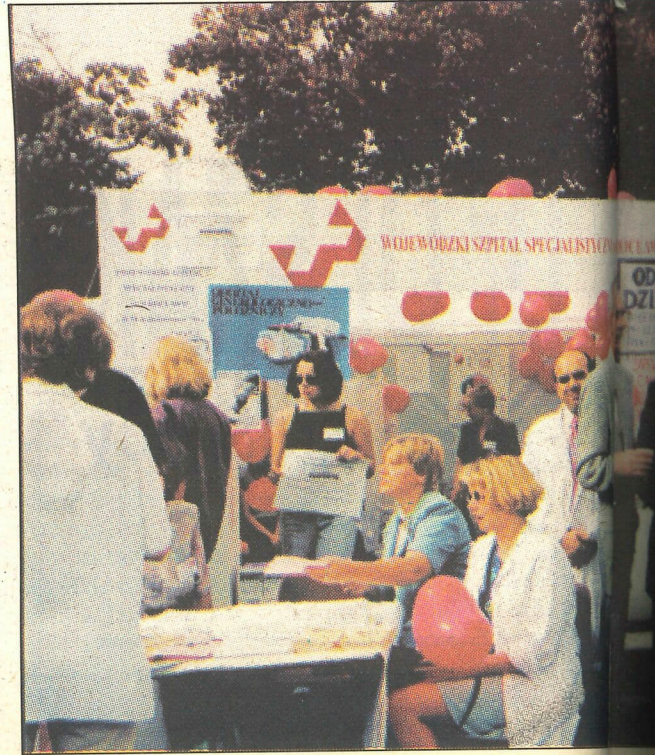
„Zdrowa Polska Jesień” Dolnośląska

Na estradzie od lewej stoją: marszałek województwa dolnośląskiego prof. Jan Waszkiewicz, dr Krystyna Kobel-Buys założycielka i dyrektor Centrum Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Mikoszowie pod Strzelinem, które zostało uznane za Najlepszą placówkę służby zdrowia na Dolnym Śląsku, minister zdrowia Franciszka Cegielska, dyrektor DRKCH Barbara Misińska i przewodniczący Rady DRKCH Piotr Rojek.

Swoje wyroby prezentowały firmy farmaceutyczne.

Pracownicy Dolnośląskiej Regionalnej Kasy Chorych włożyli wiele wysiłku w organizację imprezy propagującej zdrowie. Odbyły się 4 edycje tej imprezy: w Polanicy, o czym pisaliśmy w poprzednim numerze, w Legnicy, Jeleniej Górze - Cieplicach i Wrocławiu.

Impreza we Wrocławiu na placu Wolności była finałem „Zdrowej Polskiej Jesieni” i w założeniu miała być największa i najbardziej imponująca. Rzeczywiście wystawiło swoje stoiska około 50 szpitali i przychodni nie tylko z Wrocławia, ale też z okolicy. Prezentowały się także firmy farmaceutyczne. Przyciągając publiczność atrakcją były zespoły muzyczne. Wiele starszych osób, które przyszły na plac Wolności z zainteresowaniem słuchały „Trubadurów”, zespołu znanego z czasów swej młodości. Późniejsze występy miały już mniejszą widownię, ponieważ zaczął padać deszcz.

Największym zainteresowaniem cieszyły się badania, wykonywane bezpłatnie przez lekarzy i pielęgniarki prezentujących się szpitali i przychodni - EKG, ciśnienia, zawartości cholesterolu i cukru we krwi, oraz mammografia. Dużym zainteresowaniem dzieci cieszył się konkurs malowania na chodniku pod hasłem „Alkohol kradnie wolność”.

Na finał „Zdrowej Polskiej Jesieni” przyjechała minister zdrowia Franciszka Cegielska, którą obiegali dziennikarze i dyrektorzy szpitali, chcieli się z nią podzielić swoimi problemami, licząc na wsparcie z jej strony. Byli też obecni przewodniczący Rady DRKCH mec. Piotr Rojek i dyrektor Kasy Barbara Misińska, wiceprezes NRL i przewodniczący DRL Włodzimierz Bednorz, a także wielu prominentów m.in. dyrektorzy banków sponsorujących służbę zdrowia, dyrektorzy szpitali i ZOZ-ów

Na festynie został też rozstrzygnięty plebiscyt w trzech kategoriach. Najlepszych wybrał 11-osobowy Konwent, któremu przewodniczył marszałek województwa dolnośląskiego prof. Jan Waszkiewicz. Za najlepszego lekarza POZ na Dolnym Śląsku uznano Annę Brzostowicz lekarza rodzinnego z Kłodzka, za najlepszego specjalistę chirurga Huberta Costę ze szpitala Klinicznego w Legnicy, najlepszą placówką służby zdrowia zostało Centrum Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Mikoszowie, założone i prowadzone przez Krystynę Kobel-Buys.

Festyn został zorganizowany za pieniądze sponsorów.

Tekst i zdjęcia Elżbieta Pomorska

Wrocławskiej Regionalnej Kasy Chorych

Minister zdrowia Franciszka Cegielska spacerowała pośród wystawców i publiczności, jej krokami dyskretnie kierował prof. Wojciech Witkiewicz.

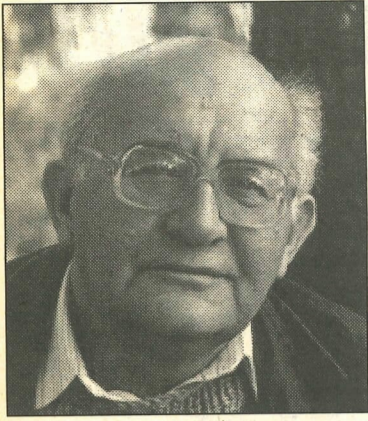

Niektórzy prosili ją o autograf.

Do bezpłatnych badań tworzyły się długie kolejki.

Jerzy B. Kos

W minionych czterdziestu latach na liście osób, z którymi się już nigdy nie spotkamy, wpisano 39 nazwisk naszych rówieśników. Dwu z nich zmarło w ostatnich tygodniach, już po nadesłaniu potwierdzenia udziału w Zjeździe. Wspomnienia o nich wszystkich zachowamy na zawsze po serdecznej stronie pamięci. Byli jednymi z nas. Los im wyznaczył nieco krótszą, od naszej, linię życia.

Nadal w ewidencji Szóstego Rocznika pozostało 225 nazwisk. Większość utrzymuje ze sobą zawodowe lub przyjacielskie kontakty, spotyka się przy okazji sympozjów naukowych, pamięta o sobie przy okazji świąt i okrągłych rocznic. I zapewne z łatwością rozpozna się na najbliższym Zjeździe, a także na wszystkich Zjazdach następnych.

Z wieloma członkami naszej wspólnoty straciliśmy jednak kontakt. Wielu z nich wyjechało tuż po studiach za granicę i przez długie lata byli odzieleni od nas hermetyczną barierą granic. Ich adresy rozproszone są po całym świecie - od Stanów Zjednoczonych i Kanady po Izrael, Republikę Federalną Niemiec i Grecję, a nawet Australię. Inni nie dbali o te kontakty, mieszkając na sąsiedniej ulicy - żyli własnym życiem, nie mieli poczucia więzi z przyjaciółmi z lat studenckich. Nie są znane adresy zamieszkania aż 41 osób, którzy należeli przed laty do naszego kręgu. Niewiele również wiemy o ich losach.

Jednocześnie z zaproszeniami na Zjazd rozesłano ankiety. Chcieliśmy poprzez nie uzyskać dodatkowe informacje o naszym środowisku. Wypełniło je aż 128 spośród 184 osób, do których dotarły wici zapowiadające Zjazd. Ich informacje posłużą do uzupełnienia szkicu do zbiorowego portretu Szóstego Rocznika.

Kim obecnie jesteśmy i co sobą reprezentujemy? Prawie wszyscy - co potwierdzają informacje zamieszczo-

Wszyscy uzyskali wysokie kwalifikacje zawodowe potwierdzone specjalizacjami z różnych dziedzin medycyny. Są wśród nas zarówno specjaliści chorób wewnętrznych, chirurgii, pediatrii oraz położnictwa i ginekologii, jak również specjaliści dziedzin mniej popularnych: medycyny pracy, medycyny kolejowej, balneoklimatologii, rehabilitacji i fizykoterapii. Wielu z nas kieruje lub kierowało oddziałami szpitalnymi i wychowało swoich następców spośród lekarzy z młodszych roczników. Kilko pełni odpowiedzialne funkcje specjalistów wojewódzkich lub regionalnych. Równie wielu próbowało swoich sił w strukturze organizacyjnej ochrony zdrowia zajmując odpowiedzialne stanowiska - od kierownika przychodni i dyrektora szpitala lub dużych ośrodków leczniczych i uzdrowiskowych, po stanowiska lekarzy wojewódzkich, a nawet wiceministra zdrowia i opieki społecznej, którym był, przez kilka lat, Stanisław Gura.

Kilkunastu z nas wybrało pracę naukową i dydaktyczną osiągając eksponowane stanowiska kierowników

działalność społeczną w partiach, organizacjach społecznych, związkach zawodowych i w lekarskich stowarzyszeniach naukowych.

Ważne miejsce w dorobku naszego życia - co potwierdzają informacje zanotowane w ankietach - zajmują nasze dzieci i wnuki. Ich osiągnięcia i, często, znakomite sukcesy są, jak mi się wydaje, ważną rekompensatą trudu włożonego w ich wykształcenie i uformowanie. A także spóźnionym spełnieniem naszych nadziei i oczekiwań związanych z własnym życiem. Budzi podziw znakomite wykształcenie i pozycja zawodowa naszych córek i synów, a także i to, jak wielu jest wśród nich lekarzy!

Informacje uzyskane dzięki ankietom pozwalają na uzupełnienie szkicu do zbiorowego portretu Szóstego Rocznika o bardzo ważne i istotne jego cechy. Wiele z nich zasługuje na wnikliwą uwagę i głęboką refleksję, bowiem dotyka spraw intymnych, dotychczas nie ujawnianych.

Wybór medycyny, jako kierunku studiów, był dla większości z nas nakazem wynikającym z chęci pomocy i służenia innym ludziom - z na-

zywało na sumienną pracę, profesjonalne opanowanie zawodu, a u kobiet - na umiejętność pokazywania swojej wartości i niezagrażanie mężczyznom. Wiele wypowiedzi wskazywało na znaczenie kultury osobistej, intuicji, komunikatywności i łatwości w nawiązywaniu kontaktów oraz wytrwałość w pracy i umiejętność przewodzenia w zespole.

Wiedza zawodowa decyduje również - zdaniem osób ankietowanych - o popularności lekarza wśród pacjentów (72%), ale prawie równorzędną cechą jest okazywana przez lekarza dobroć wobec chorych i wyrozumiałość (62%). O wiele mniejsze znaczenie mają: styl życia (15%), wygląd zewnętrzny (9%) oraz inne cechy osobowe lekarza (16%). Najczęściej powtarzanymi walorami wskazywanymi przez ankietowanych były ponadto: cierpliwość, wrażliwość, umiejętność słuchania drugiego człowieka, doświadczenie życiowe, umiejętność znalezienia wspólnego języka, spokój i opanowanie, uczciwość oraz przyjaźń i szacunek dla chorego i zdecydowanie w działaniu, a także bezpośredniość i pewność w podejmowanych działaniach.

Zawód lekarza należy - zdaniem osób, które odpowiedziały na pytania zawarte w ankiecie - do zawodów o największym obciążeniu pracą. Wśród mankamentów tego zawodu przeciążenie pracą wymieniło 58% osób, a niskie, niewspółmierne do nałożonych obowiązków, zarobki - 51% ankietowanych. Poważnym również problemem - wymienionym przede wszystkim przez kobiety - są trudności w pogodzeniu pracy zawodowej z życiem rodzinnym oraz utrudnienia w życiu osobistym - wskazywało na nie 46% osób ankietowanych. Do istotnych mankamentów tego zawodu należy również poczucie nadmiernej odpowiedzialności za losy chorych i podejmowane decyzje - wskazywało na nie 35% ankietowanych, a także malejący prestiż zawodowy (30%). Wśród innych (15%) negatywnych cech zawodu lekarza wymieniono: animozje w środowisku, brak współpracy między lekarzami, podrywanie sobie autorytetu, zanik instytucji konsultacji lekarskich, brak czasu na uzupełnienie wiedzy, a także bezsilność terapeutyczną, konieczność współpracy z ludźmi niekompetentnymi, ogromne obciążenie psychiczne w razie niepowodzeń oraz coraz większą odpowiedzialność wobec agresji i pozycji roszczeniowych pacjentów i ich rodzin.

Niewielki zestaw pytań ankiety dotyczył lat studenckich. Szczególnie interesujących wypowiedzi dostarczyło pytanie o wpływ studiów lekarskich i lat studenckich na ukształtowanie się cech lekarzy studiujących na Wydziale Lekarskim w trudnych latach 1950-1955. Zdecydowana większość osób ankietowanych odpowiedziała, że studia i lata studenckie w sposób decydujący (22%) lub bardzo duży (41%) ukształtowały ich osobowość. Natomiast mierny ich wpływ stwierdziło 32% osób ankietowanych, a 15% ankietowanych wyraziło opinię, że nie miały żadnego wpływu.

Większość osób (62%) potwierdziła, że utrzymuje kontakty zawodowe i towarzyskie z kolegami ze studiów, natomiast tylko 12% ankietowanych wyraziła opinię, że nie mają tych kontaktów i o nie nie zabiegają.

Lekarz - zawód o największym obciążeniu pracą

klinik i zakładów teoretycznych. Należą do nich: prof. dr hab. Bogusława Benendo-Kapuścińska, kierownik Zakładu Radiologii AM w Warszawie; prof. dr hab. Tadeusz Bross, kierownik Kliniki Kardiologii AM we Wrocławiu; prof. dr hab. Adam Gosk, kierownik Zakładu Fizjologii AM we Wrocławiu; prof. dr hab. Stanisław Lembrych, ordynator oddziału położniczo-ginekologicznego w Opolu; prof. dr hab. Stanisław Potoczek, b. kierownik Kliniki Stomatologii Zachowawczej AM we Wrocławiu; prof. dr hab. Jerzy Przybylski, dyrektor Centrum Rehabilitacyjno-Ortopedycznego w Trzebnicy; prof. dr hab. Janina Ruczkowska, pracownik naukowy Zakładu Mikrobiologii AM we Wrocławiu oraz prof. dr hab. Mieczysław Ziółkowski, kierownik Zakładu Anatomii Prawidłowej AM we Wrocławiu. Trzech in-

kazu chrześcijańskiej miłości bliźniego lub z głębokich pobudek moralnych. Taką motywację podało - jako główną przyczynę tej decyzji - aż 74% osób, które udzieliły odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie. O wiele mniejsze znaczenie miały tradycje rodzinne (11%) i wysoki prestiż lekarza w hierarchii zawodów o wysokim uznaniu społecznym (10%), a bardzo niska - spodziewana w przyszłości zamożność (1%). Na inne przyczyny wyboru studiów lekarskich wskazało 4% osób ankietowanych, a były nimi: "chęć poznania - interesowałam mnie ten zawód", "dużo chorowałam i od dziecka chciałam być lekarzem", "przypadek", "poszedłem na studia za dziewczyną", "chęć nauki", "chciałem uzdrawiać chorych", "po prostu podobał mi się ten zawód", "decyzję podjęłam mając cztery lata - ciekawa byłam, co jest w środku".

A jakie cechy osobowości i charakteru lekarza decydują o jego karierze zawodowej? Odpowiedzi na tak sformułowane pytanie ankiety były wyraźnie zróżnicowane. Wielu wskazywało na dwie lub trzy cechy, wybierając je z proponowanego zestawu odpowiedzi albo wskazując na inne. Zdecydowana większość (72%) opowiedziała się za wiedzą zawodową jako czynnikiem przesądającym o karierze zawodowej, a w dalszej kolejności wymieniła ogładę towarzyską (30%), układy nieformalne (25%) i znajomość języków obcych (24%) oraz - w mniejszym stopniu - umiejętność "podlizywania się" (12%) i poparcie innych (10%). Pośród innych przyczyn 12% ankietowanych wska-

Anegdoty o Profesorze Tadeuszu Marciniaku

Dziś wykład nie odbędzie się

Na sali wykładowej, w której miał swoje wykłady profesor, wisiał na ścianie krzyż. W latach sześćdziesiątych miała miejsce w kraju akcja zdejmowania krzyży z pomieszczeń publicznych. Żądano również zdjęcia krzyża w sali wykładowej Collegium Anatomicum. Profesor, człowiek bardzo wierzący, ostro zaprotestował. Któregoś dnia ktoś gorliwy zdjął krzyż. Profesor wszedł na salę - spojrzął na ścianę i stwierdził brak krzyża. Powiedział wówczas krótko do studentów:

- Dzisiaj wykład nie odbędzie się. Po czym opuścił salę. To samo czynił przez następne dwa tygodnie. Wreszcie, któregoś dnia, kiedy zauważył krzyż wiszący na ścianie powiedział:

- Dziś proszę państwa wykład odbędzie się.

I tak już zostało.

Niech losuje!

Egzamin z anatomii odbywał się poprzez losowanie pytań z poszczególnych działów. Przed studentem leżało kilkanaście równo ułożonych stosów połówkowych kart z pytaniami egzaminacyjnymi.

- Niech losuje - zachęcał profesor.

Powszechnie znaną tajemnicą był fakt, że student wybierał „prawidłowo” jedynie pytania znajdujące się na szczycie stosu. Niefortunny student próbujący wybierać pytania z wnętrza stosu, otrzymał niespodziewanie paczkę po łapach z groźnie brzmiącą zachętą do dalszego, prawidłowego losowania:

- Niech losuje!!!

Cudowne ocalenie

W drodze do Lublina na Zjazd Polskiego Towarzystwa Anatomów pracownicy Zakładu Anatomii, z profesorem Marciniakiem na czele, jechali w dwóch samochodach. W miejscowości Wrzoski, pod Opolem, jeden z samochodów wpadł w poślizg, wykonał trzy pełne obroty na szosie i wyleciał w pole. W drugim samochodzie jechał profesor, który przejęty wypadkiem podszedł do stojącego w polu samochodu z przestraszonymi pasażerami, ale całymi i zdrowymi.

- Tak, moi drodzy - powiedział profesor. - To jest cudowne ocalenie. Jadąc po drodze wstąpimy na Jasną Górę podziękować Matce Boskiej za łaskę.

W Częstochowie padał asystry deszcz. Razem z profesorem asystenci odbyli spacer wokół murów klasztoru, a następnie odbyli wspólną modlitwę w bazylice jasnogórskiej.

Do Opola jeszcze zdąży...

Profesor wykladał o narządach płciowych męskich. Mówi bardzo ciekawie. Temat jest fascynujący. Właśnie opisuje pracę, mówi o jego kształcie i wielkości. Przy okazji zwraca uwagę, że w niektórych populacjach występują charakterystyczne dla tego narządu cechy metryczne określające jego wielkość. W Polsce mówi się, że większe wartości cech metrycznych tego narządu występują na Opolszczyźnie. W trakcie prowadzenia wykładu jedna ze studentek musiała opuścić salę wykładową.

- A dokąd to idzie? - zapytał profesor. - Do Opola jeszcze zdąży!

Zebrał i oprac.
Mieczysław Ziółkowski

Wybór medycyny, jako kierunku studiów, był dla większości z nas nakazem wynikającym z chęci pomocy i służenia innym ludziom

ne w notach biograficznych - mamy za sobą życie wypełnione dorobkiem różnorodnym: bogate w sukcesy zawodowe i naukowe, wypełnione troskami rodzinnymi, ozdobione różnymi dowodami społecznego uznania i szacunku. A nade wszystko wypełnione ciężką pracą, która była treścią każdego dnia, miesiąc i roku. A także nadzieją i radością z pierwszych sukcesów naszych dzieci i wnuków.

nych uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego, a ponad dwudziestu zostało doktorami nauk medycznych. Wielu spośród nas ma w swoim dorobku naukowym prace z różnych dziedzin medycyny, a także podręczniki i monografie oraz prace popularnonaukowe. Jeden dzieli czas między medycynę i literaturę, pisząc książki i redagując pisma. Bardzo wielu prowadzi ożywioną

Janina Belda-Michalak Wspomnienie

29 kwietnia 1998 roku zmarła Janina Belda-Michalak.

Urodziła się w Bieczu w rodzinie włościańskiej w 1929 roku. Ojciec Władysław był wielkim patriotą i miłośnikiem swego regionu, uczciwym człowiekiem i bardzo dobrym gospodarzem. Matka Magdalena - wzorową gospodynią - żyła 94 lata. Janina wyniosła z domu pracowitość i uczciwość.

W 1949 roku, w rodzinnym Bieczu, ukończyła liceum. Tegoż roku wyjechała do Wrocławia na studia medyczne, które zakończyła w 1955 roku, otrzymując dyplom lekarza medycyny.

Już podczas studiów pracowała jako wolontariusz w Klinice Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej we Wrocławiu. Toteż zaraz po studiach uzyskała posadę asystenta w Klinice Pediatricznej, kierowanej przez słynną Panią Profesor Hannę Hirszfildową. Tu poznała, między innymi, profesora Tadeusza Nowakowskiego. Wraz z nim odeszła do nowej placówki, to jest Kliniki Pediatricznej przy ul. Bujwida we Wrocławiu. Klinikę tę wspólnie z profesorem Nowakowskim organizowała prawie od podstaw. Profesor Nowakowski zauważył, że jego pomocnica - młoda lekarka Janina - obok pracowitości i zdolności naukowej, miała wielki talent organizacyjny. Widział ją jako swego następcę. Jednak po odejściu profesora na miejsce po zmarłej Profesor Hirszfildowej, stało się inaczej. Janina odchodzi z tej Kliniki, do której powstania tak wydatnie się przyczyniła.

Zgodnie ze swoim drugim powołaniem włącza się do pracy administracyjnej i organizacyjnej służby zdrowia. Przez długie lata pełni wzorowo następujące funkcje:

- kierownika Wydziału Zdrowia w Dzielnicy Wrocław - Krzyki. Współorganizuje szpital w Brochowie;

- dyrektora Zakładu Ochrony Zdrowia Wrocław - Krzyki;

- Lekarza Wojewódzkiego do spraw kontroli orzecznictwa lekarskiego. Na stanowisko to została powołana przez Wojewodę Wrocławskiego 30 września 1993 r. i pełniła je aż do chwili śmierci.

Równoległe przez cały czas, to jest około 40 lat, pracowała w Pogotowiu Ratunkowym.

Ponadto leczyła wielu młodych pacjentów prawie za darmo, jednając sobie życzliwość ich rodzin.

Przez swoją pracowitość i gotowość pomocy wszystkim, którzy jej potrzebowali, cieszyła się wielkim uznaniem. Wielu z nich o tym pamiętało, przybываяc licznie na ostatnie pożegnanie 7 maja 1998 r., kładąc przy jej trumnie dużo kwiatów. W tym dniu - na Jej życzenie - została spalona, a Jej szczątki doczesne umieszczono w urnie. Urna zostanie złożona 16 października 1999 r. na cmentarzu komunalnym na Psim Polu.

Zmarła Janina miała męża Mariana, dwie córki: Marzenę z wnuczką Magdaleną, i Beatę.

Wiesław Geras

Wspomnienie o lek. med. Leonie Gelewskim w 90. rocznicę urodzin (1909-1998)

Urodził się 13 listopada 1909 w Brzesku woj. krakowskie. Tu ukończył szkołę powszechną i w 1928 zdał maturę. W tym też roku został przyjęty na Wydział Lekarski UJ w Krakowie. 11 maja 1935 r. uzyskał dyplom lekarza. Po odbyciu stażu podyplomowego w klinikach krakowskich w lutym 1937 osiedlił się w Wolbromiu, gdzie pełnił obowiązki lekarza domowego ubezpieczalni społecznej.

Od wybuchu drugiej wojny światowej był prześladowany przez okupanta. W 1942 został osadzony w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu Brzezince. Jak wszyscy więźniowie walczył o przetrwanie, oczekując szczęśliwego zakończenia wojny. Przebywał też w innych obozach koncentracyjnych. 8 maja 1945 r. został wyzwolony przez żołnierzy Armii Czerwonej w Leitmeritz w Sudetach nad Łabą. Był to dzień wielkiej radości dla wszystkich, którym udało się przeżyć ciężkie czasy obozu koncentracyjnego. Wycieńczony fizycznie i psychicznie, a zarazem szczęśliwy, że udało mu się dożyć końca wojny wraca do kraju, chce pracować przy odbudowie zniszczeń wojennych. Z jego opinii wynikało, że nie wyobrażał sobie, jak bardzo kraj jest zrujnowany.

Po krótkim odpoczynku szuka dla siebie miejsca pracy. W sierpniu 1945 r. zgłosił się do Wojewódzkiego Wydziału Zdrowia, gdzie zaproponowano mu pionierską pracę w szpitalu w Kamiennej Górze. Szpital był zniszczony, nie było personelu, trzeba było organizować i zdobywać różnymi sposobami prawie wszystko - od żywności po strzykawkę. Pełnił tam wiele funkcji: lekarza powiatowego, kierownika ośrodka zdrowia, kierownika powiatowego wydziału zdrowia, a od 1953 był ordynatorem oddziału ginekologiczno-położniczego oraz dyrektorem szpitala. W listopadzie

1953 uzyskał I stopień specjalizacji z zakresu ginekologii i położnictwa, ale to mu nie wystarczyło, chce zrobić II stopień specjalizacji. W Kamiennej Górze jest to niemożliwe - brak specjalisty II stopnia, który mógłby być kierownikiem specjalizacji. Szuka takiego specjalisty i znajduje w Legnicy w osobie dr. F. Zagórskiego. We wrześniu 1955 przenosi się do Legnicy na oddział ginekologiczno-położniczy i pracuje jako starszy asystent. W 1956 r. dr Zagórski wyjeżdża z kraju, a obowiązki ordynatora zostają powierzone L. Gelewskiemu. Pracując jako ordynator i dyrektor szpitala

miejskiego nr 3 w Legnicy utrzymuje ścisłe kontakty z I Kliniką Ginekologiczno-Położniczą prof. K. Jabłońskiego we Wrocławiu. W 1958 zdaje egzamin na II stopień z ginekologii i położnictwa. Jako ordynator ocenił ludzi według własnej miary, a była ona dość surowa, obiektywna i sprawiedliwa. Nie zdobył wielu przyjaciół. Ceniono Jego ogromną wiedzę, doświadczenie, kulturę, wyjątkową życzliwość i zdyscyplinowanie. Zawsze pierwszy przychodził do szpitala i ostatni wychodził. Więc może dlatego przed odejściem na emeryturę zaproponowano Mu pozostanie na tym stanowisku jeszcze przez 2 lata. Odmówił.

Czuł się zmęczony, miał za sobą ciężkie przeżycia z czasów okupacji i przykre wspomnienia.

Powiedział mi kiedyś: Panie kolego (tak zwracał się do wszystkich), gdy przyjdę do szpitala w nocy, to przez tydzień odczuwam brak snu, a wy nie śpicie całą noc, rano pijecie kawę i wieczorem nie pamiętacie, żeście nie spali poprzedniej nocy. Ja też 20 lat temu byłem taki".

Nie umiał jednak żyć bez pracy i już po dwóch tygodniach zatrudnił się w poradni dla kobiet w przemysłowej służbie zdrowia "Milana" na pół etatu. Pracował w tej poradni do 30.06.1991. Za całokształt swojej pracy w służbie zdrowia w 1980 otrzymał odznakę resortową za wzorową pracę w służbie zdrowia. W 1985 został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, potem Medalem 40-lecia Polski Ludowej, Złotą Odznaką Zasłużonego dla Dolnego Śląska.

Dr L. Gelewski zmarł 5.01.1998 w Szpitalu Chirurgicznym w Legnicy. Pożegnali Go legnicy lekarze, dla których przez wiele lat był wzorem pracowitości, wychowawcą, a przede wszystkim przyjacielem. Zwłoki zostały złożone w grobowcu rodzinnym na cmentarzu osobowickim we Wrocławiu.

Wielu z nas brakuje długich rozmów z dr. Gelewskim na tematy zawodowe, ale przede wszystkim na tematy historii starożytnej, w której był znakomicie zorientowany. Każda dyskusja z dr. Gelewskim była wspaniałą uczta duchową.

Żegnaj Doktorze, tym razem na zawsze.

Być może po tamtej stronie będziemy kontynuować niekończące się dysputy.

Władysław Zawadzki

Najserdeczniejsze wyrazy współczucia
JANINIE I RYSZARDOWI
MROZIEWSKIM
z powodu śmierci
MATKI
HELENY TARATAJCIO
składają koleżanki i koledzy
z Koła Terenowego DIL w Strzelinie

Szczere wyrazy ubolewania
JANINIE I RYSZARDOWI
MROZIEWSKIM
z powodu śmierci
MATKI
WANDY MROZIEWSKIEJ
składają koleżanki i koledzy z Koła
Terenowego DIL w Strzelinie

Nowe czasopismo

Polska Medycyna Rodzinna

Ukazał się pierwszy (z podwójną numeracją 1-2/1999) zeszyt kwartalnika Polska Medycyna Rodzinna.

Pismo jest redagowane w Katedrze i Zakładzie Medycyny Rodzinnej Akademii Medycznej we Wrocławiu ul. Syrokomli 1, 51-141 Wrocław tel. 071 325 51 26; tel./fax 071 325 43 41. Redaktorem naczelnym jest prof. dr hab. n. med. Andrzej Steciwko.

Czasopismo jest adresowane do wszystkich zajmujących się badaniami naukowymi w dziedzinie medycyny rodzinnej w katedrach i zakładach medycyny rodzinnej w akademiach medycznych oraz regionalnych ośrodkach kształcenia lekarzy rodzinnych, do praktyków - lekarzy rodzinnych, do studentów i lekarzy przygotowujących się do tej praktyki, a także do osób i instytucji odpowiedzialnych za zorganizowanie podstawowej opieki medycznej w Polsce.

Przewodnią ideą tego kwartalnika jest prezentacja najciekawszych i oryginalnych prac poglądowych, kazuistycznych, doniesień i sprawozdań zjazdowych, opinii, komentarzy i dyskusji.

Na łamach kwartalnika będą prezentowali swą wiedzę i standardy postępowania w zakresie diagnostyki i terapii specjaliści z różnych dyscyplin medycyny ze wszystkich ośrodków naukowych w Polsce, a zdobyte doświadczenie i problemy związane z praktyką - lekarze rodzinni.

W pierwszym zeszycie kwartalnika zaprezentowano m. in. następujące artykuły: Prace poglądowe - Zbigniew Rudkowski: Szczepienia - praktyczne wskazówki; Andrzej Staniszewski: Problemy onkologiczne w praktyce lekarza rodzinnego; Andrzej Staniszewski: Lekarz rodzinny a choroby gruźlicy płuc - postępowanie; Materiały konferencyjne - Ewa Grzywacz, Józef Kocemba, Adam Windak: Medycyna rodzinna - szkolenie przeddyplomowe w Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Stan aktualny oraz plany na przyszłość; Izabela Papierz, Ewa Ratajczyk-Pakalska: Program nauczania przeddyplomowego w zakresie medycyny rodzinnej w Akademii Medycznej w Łodzi; Tadeusz Koziellec: Program kształcenia z medycyny rodzinnej studentów Wydziału Lekarskiego w Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie; Witold Pisarek, Andrzej Steciwko, Maria Bujnowska-Fedak, Andrzej Januszewski: Kształcenie podyplomowe lekarzy rodzinnych w trybie rezydenckim - doświadczenia Zakładu Medycyny Rodzinnej Akademii Medycznej we Wrocławiu; Barbara Żmurowska, Jerzy Łopatynski: Motywacje i oczekiwania lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, którzy uzyskali specjalizację z medycyny rodzinnej w ramach tzw. "krótkiej ścieżki".

Informacje o prenumeracie

W roku 1999 prenumeratę kwartalnika prowadzi Wydawca

Koszt prenumeraty całorocznej wynosi 40 zł, półrocznej - 20 zł

Należność za prenumeratę należy przelać przekazem pocztowym lub przelewem bankowym - z adnotacją "prenumerata PMR 1999" - na rachunek:

Wydawnictwo Continuo

Jan Kuźma

ul. Czackiego 46/1, 51-607 Wrocław

PKO BP IV O/Wrocław

10205255-415673-270-1-111.

Prenumerata będzie realizowana od momentu jej opłacenia. W cenę prenumeraty wliczone są koszty przesłania. Prenumerata zagraniczna jest o 100% droższa i doliczane są do niej koszty przesłania.

Wszelkie informacje i zapytania dotyczące prenumeraty prosimy kierować na adres biura Wydawnictwa:

ul. Lelewela 4, 53-505 Wrocław budynek Wrocławskiej Drukarni Naukowej, pok. 325 tel./fax 071 34-390-18 w. 223 lub na tel. kom. 0601 77-47-33.

KSLP informuje

Zarząd Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich zaprasza członków Stowarzyszenia na spotkanie naukowo-organizacyjne, które odbędzie się 6 listopada 1999 r. o godz. 10.00 w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej przy ul. Matejki 6.

Program:

10.00 - 10.45 Spotkanie modlitewne w Kaplicy o.o. Salwatorianów przy ul. Matejki 4

11.00 - 12.00 Część naukowo-szkoleniowa

Referat pt.: *Psychologiczne mechanizmy sterujące autopercepcją i percepcją w układzie lekarz - pacjent* wygłosi **prof. n. hum. Maria Pecyna** - kierownik Zakładu Psychologii Klinicznej Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.

12.00 - 12.30 Przerwa na kawę

12.30 - 14.00 Zebranie sprawozdawczo-wyborcze

- Sprawy organizacyjne - wiceprezes prof. dr hab. Ludwika Sadowska
- Sprawozdanie z 4-letniej działalności - sekretarz dr Grażyna Mach
- Sprawozdanie finansowe - skarbnik lek. Anatol Sienkiewicz
- Wybory nowego zarządu Stowarzyszenia
- Powołanie Komisji Skrutacyjnej
- Powołanie Komisji Wniosków
- Wolne wnioski

14.00 Zakończenie zebrania

Serdecznie zapraszamy wszystkich członków.

*Wiceprezes Ludwika Sadowska
Sekretarz Grażyna Mach*

Zakład Medycyny Ratunkowej i Katastrof Akademii Medycznej we Wrocławiu organizuje w dniach 15 - 18 listopada 1999 r. kurs na temat:

Wprowadzenie do medycyny ratunkowej

Kurs przeznaczony jest dla lekarzy uczestniczących na co dzień w postępowaniu ratunkowym, zarówno w fazie przedszpitalnej, jak i w oddziałach szpitalnych.

Tematyka kursu obejmować będzie podstawowe zagadnienia z zakresu postępowania lekarskiego w medycynie ratunkowej. Poruszane będą m.in. takie zagadnienia, jak:

- wczesne postępowanie okołourazowe,
- resuscytacja krążeniowo-oddechowa w zaleceniach Europejskiej Rady Resuscytacji,
- najczęstsze zagrożenia pochodzenia sercowo-naczyniowego.

Wykładowcami akredytowanymi do prowadzenia zajęć na kursie są nauczyciele akademicy Akademii Medycznej we Wrocławiu, co gwarantuje wysoki poziom merytoryczny zajęć.

Bazą dydaktyczną i kliniczną kursu będzie Zakład Medycyny Ratunkowej i Katastrof oraz Klinika Intensywnej Terapii Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii AM we Wrocławiu.

Informacja i zgłoszenia na kurs pod adresem

**Zakład Medycyny Ratunkowej i Katastrof
ul. Bujwida 44a, 50-345 Wrocław
tel. (071) 328-60-45; fax: (071) 328-60-16**

Zakwaterowanie i wyżywienie kursantów we własnym zakresie. Zgłoszenie uczestnictwa telefonicznie lub faxem na podany adres organizatorów.

*Kierownik Naukowy Kursu
dr hab. med. Juliusz Jakubaszko
Konsultant Krajowy w dziedzinie medycyny ratunkowej*

Zjazd Absolwentów rocznika 1980 Wydziału Lekarskiego AM we Wrocławiu

W imieniu byłej Rady Roku zawiadamiamy Absolwentów Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu - rocznik ukończenia 1980, o Zjeździe Absolwentów w terminie 2-3 czerwca 2000. Zjazd odbędzie się we Wrocławiu. W zależności od ilości zgłoszeń w programie zostanie uwzględniony rodzaj i rozmiar imprez oficjalnych i towarzyszących.

Zgłoszenia proszę nadsyłać do 30.11.1999 na adres: **Biuro Regionalne POLTRANSPLANT - Wrocław, 50-326 Wrocław, ul. Poniatowskiego 2 listownie lub faxem +48-71-3228600. Dariusz Patrzalek**

Polskie Towarzystwo Gastroenterologii
Oddział Dolnośląski oraz AGORA sc.
zapraszają na Sympozjum

Gastroenterologia 1999

które odbędzie się 28 października w Teatrze Polskim we Wrocławiu.

Program Sympozjum:

godz. 9.00 **dr hab. Barbara Iwańczak** (Wrocław)

Choroba refluksowa u dzieci

prof. dr hab. Franciszek Iwańczak (Wrocław)

Kamica żółciowa u dzieci

godz. 10.00 **prof. dr hab. Andrzej Nowak** (Katowice)

Leczenie żółciopochodnego ostrego zapalenia trzustki

prof. dr hab. Witold Knast (Wrocław)

Leczenie chirurgiczne ostrego zapalenia trzustki

prof. dr hab. Leszek Paradowski (Wrocław)

Żywnienie w ostrym zapaleniu trzustki

godz. 12.00 - 13.30 Przerwa

godz. 12.30 Konferencja Okrągłego Stołu: *Ostre zapalenie trzustki*

Moderator: **prof. dr hab. Zbigniew Knapik**

Uczestnicy: **dr hab. Anna Birecka, prof. dr hab. Witold Knast, prof. dr hab. Andrzej Nowak, prof. dr hab. Leszek Paradowski**

godz. 14.00 Losowanie nagród i zakończenie Sympozjum

AGORA sc.

Małgorzata Hein

Przewodniczący Oddziału Dolnośląskiego PTG-E

Leszek Paradowski

Pierwsze Europejskie Warsztaty Endoskopowe Video-Live Polska - Niemcy - Francja Wrocław 5 listopada 1999 r.

Organizator: Polsko-Niemieckie Stowarzyszenie Endoskopii Ginekologicznej *Wrocław - Berlin*

Naszą misją jest propagowanie i realizacja leczenia operacyjnego w zakresie miednicy mniejszej za pomocą technik endoskopowych wykorzystując doświadczenia ośrodków w Polsce i Niemczech.

Dla realizacji misji sformułowaliśmy następujące cele:

- podnoszenie poziomu świadczenia usług leczniczych zwłaszcza w technice endoskopowej,
- promocja endoskopii wśród lekarzy i pacjentów,
- inicjowanie współpracy pomiędzy lekarzami i instytucjami zajmującymi się Ochroną Zdrowia w Polsce i w Niemczech,
- organizacja Konferencji i Szkoleń oraz innych form wymiany doświadczeń,
- inicjowanie i wspieranie wzajemnych kontaktów pomiędzy lekarzami i instytucjami zajmującymi się Ochroną Zdrowia w Polsce i w Niemczech,
- inicjowanie i wspieranie współpracy naukowo-badawczej pomiędzy lekarzami i instytucjami zajmującymi się Ochroną Zdrowia w Polsce i w Niemczech,
- organizacja szkoleń i staży dla lekarzy w Polsce i w Niemczech.

Stowarzyszenie *Wrocław - Berlin*, Dolnośląska Fundacja Rozwoju Ginekologii oraz I Katedra i Klinika Ginekologii Akademii Medycznej we Wrocławiu

zapraszają na:

Pierwsze Europejskie Warsztaty Endoskopowe Video-Live w trakcie których będziemy uczestniczyć interaktywnie w zabiegach operacyjnych wykonywanych w:

- Szpitalu St. Josefs Postdam Berlin (**dr n. med. Andrzej Morawski**) Niemcy
- Klinice Ginekologii Uniwersytetu w Kil (**prof. Violette Mettler**) Niemcy
- Klinice Ginekologii Uniwersytetu Clermont Ferrand (**prof. Arnoux Wattier**) Francja
- II Katedrze i Klinice Ginekologii Akademii Medycznej we Wrocławiu (**prof. dr hab. Marian Goluda**) Polska.

Będziemy wspólnie uczestniczyć w zabiegach laparoskopowych prezentowanych w technice Video-Live za pomocą sieci ISDN przygotowanej przez operatora telefonii lokalnej DIA-LOG.

Warsztaty odbędą się 5 listopada 1999 w sali konferencyjnej hotelu Orbis Wrocław, będącego współorganizatorem przedsięwzięcia, przy ul. Powstańców Śląskich 7 we Wrocławiu. Prosimy o przesłanie zgłoszenia uczestnictwa w warsztatach oraz w razie potrzeby zgłoszenie rezerwacji pokoju w hotelu (zniżka 20%) Orbis Wrocław.

Szczegółowe informacje pod tel. (71) 367-14-29.

Akademia Medyczna we Wrocławiu, Wydział Lekarski Kształcenia Podyplomowego zawiadamia o kursie:

Diagnostyka różnicowa niektórych chorób zakaźnych

Miejsce kursu: sala wykładowa Katedry i Kliniki Chorób Zakaźnych Dzieci Akademii Medycznej we Wrocławiu, ul. Bujwida 44

Termin kursu: 9 listopada 1999 r.

Kurs przeznaczony jest dla lekarzy pediatrów, lekarzy chorób zakaźnych, lekarzy rodzinnych i internistów.

Program

- **prof. dr hab. Irma Kacprzak-Bergman**: *Choroba Wilsona - wielonarządowa choroba dzieci i dorosłych* - wykład i omówienie przypadków - 2 godziny wykładowe

- **dr n. med. Aleksandra Prandota-Schoepp**: *AIDS u dzieci - odrębności diagnostyczne i kliniczne w porównaniu z dorosłymi* - wykład i omówienie przypadków - 2 godz. wykładowe

- **prof. dr hab. Irma Kacprzak-Bergman**: *Współczesne poglądy na posocznicy ze szczególnym uwzględnieniem posocznicy bakteryjnej* - wykład i omówienie przypadków - 2 godziny wykładowe

- **dr n. med. Leszek Szenborn**: *Zakażenia wirusami HTLV I i HTLV II. Wirus TTV - nowy wirus zapalenia wątroby. Niektóre inne wirusy uszkadzające wątrobę* - 2 godz. wykładowe

Ilość miejsc ograniczona.

Zgłoszenia i wszelkie informacje na temat kursu można uzyskać pod adresem:

Akademia Medyczna we Wrocławiu

Dziekanat Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego

ul. Mikulicza-Radeckiego 5

50-368 Wrocław

tel. 320-97-73

*Kierownik sekcji
kierujący Dziekanatem Wydziału Lekarskiego
Kształcenia Podyplomowego
Elżbieta Załusowicz*

ZAPROSZENIE

Dolnośląska Izba Lekarska we Wrocławiu zaprasza na szkolenia lekarzy, które odbędą się w dniach 15 i 29 listopada 1999 roku w godzinach 13.00 - 15.00 w siedzibie DIL we Wrocławiu przy ul. Matejki 6 (sala konferencyjna - parter).

Tematy szkolenia:

15.11.1999 r.: *Wczesna diagnostyka uszkodzeń słuchu*

prof. dr hab. Maria Zaleska-Kręcicka

29.11.1999 r.: *Wczesna diagnostyka onkologiczna w otolaryngologii*

doc. dr hab. Tomasz Kręcicki

*Przewodnicząca Komisji Kształcenia
lek. med. Wanda Poradowska-Jeszke
Z-ca przewodniczącego Dolnośląskiej Rady Lekarskiej
dr n. med. Andrzej Wojnar*

**Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner
ul. Skłodowskiej-Curie 55/61, 50-950 Wrocław
tel. 071 328 54 87, 328 30 68, 328 30 69,
fax 071 328 43 91**

Nowości września:

Gwinnett Carl L., *Anestezjologia kliniczna* (tłum z j. ang. pod red. J. Jastrzębskiego).

Wyd. 1. Wrocław: Urban & Partner, 1999, 230 s.; cena detal. 39 zł.

Książka przeznaczona jest dla studentów, młodych lekarzy, lekarzy pierwszego kontaktu oraz wszystkich zainteresowanych dziedziną anestezjologii.

Autorzy starali się powiązać w niej wiedzę teoretyczną z praktyką kliniczną. W publikacji zawarto informacje m. in. na temat oceny anestezjologicznej pacjenta oraz premedykacji, sprzętu wykorzystywanego w znieczuleniu oraz stosowanych leków, pomiarów i monitorowania pacjenta w trakcie znieczulenia, a także na temat leczenia bólu oraz metod postępowania resuscytacyjnego.

Kański J. J., Turno-Kręcicka A., *Zapalenie błony naczyniowej oka. Kompendium diagnostyki i leczenia*

Wyd. 1. Wrocław: Urban & Partner, 1999, 170 s.; cena detal. 89 zł.

Książka w całości poświęcona zapaleniom wewnątrzgałkowym o różnej etiologii. W osobnych rozdziałach omówiono m. in. objawy kliniczne i leczenie zapalen błony naczyniowej o podłożu grzybiczym, wirusowym, idiopatycznym, w niezakaźnych schorzeniach układowych, a także w infekcjach pasożytniczych i towarzyszące zapaleniom stawów.

Polskie Towarzystwo Stomatologiczne Oddział Dolnośląski uprzejmie zaprasza na posiedzenia naukowo-szkoleniowe, które odbywać się będą w Klubie Śląskiego Okręgu Wojskowego, Wrocław, ul. Pretficza 24.

Nr 406 16 października 1999,
godz. 10.00 (sobota)

1. Otwarcie posiedzenia
2. Odczytanie protokołu poprzedniego posiedzenia
3. Komunikaty Zarządu
- Referaty naukowo-szkoleniowe przygotowane przez zespół pracowników Katedry Protetyki Stomatologicznej (kierownik: prof. dr hab. Bogumił Płonka)
4. Lek. stom. Ewa Kalecińska, dr n. med. Teresa Maślanka, dr n. med. Anna Brzecka (Klinika Chorób Płuc AM we Wrocławiu), dr n. med. Artur Bogucki: *Zastosowanie wewnątrzustnego aparatu protetycznego u pacjentów chrapających i z bezdechem śródseptycznym* - 15 min.
5. Lek. stom. Małgorzata Mankiewicz, dr n. med. Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska: *Anodoncja, hypodoncja, oligodoncja* - 15 min.
6. Dr n. med. Artur Bogucki, dr n. med. Włodzimierz Więckiewicz: *Zastosowanie UFI-Gelu do bezpośredniego podścielania protez ruchomych* - 10 min.
7. Dr n. med. Marek Kittel (przedstawiciel Firmy GC): *Glasjonomery Firmy GC-Fuji alternatywą dla kompozytów oraz przy osadzaniu protez stałych* - 30 min.
8. Dyskusja
9. Przerwa 30 min.
- W przerwie Firma Art-Stom zaprasza na poczęstunek
10. Dr n. med. Leopold Wagner: *Alert - kompozyt kondensowalny - substytut amalgamatu. Fibrekor Post - wkła-*

dy koronowo-korzeniowe z włókien szklanych - 40 min.

11. Mgr Adam Bukowski (przedstawiciel Firmy Jenerix Sp. z o. o.): *Sculpture Fibrekor - nowa era w dziedzinie odbudowy koron i mostów* - 20 min.
  12. Dyskusja
  13. Wolne wnioski
- Nr 407 6 listopada 1999,
godz. 10.00 (sobota)**
1. Otwarcie posiedzenia
  2. Wręczenie odznaczeń
  3. Jubileusz 70. rocznicy urodzin i 45. lecia pracy prof. dr hab. Feliksa Ćwioro
  4. Odczytanie protokołu poprzedniego posiedzenia
  5. Komunikaty Zarządu
  - Referaty naukowo-szkoleniowe przygotowane przez zespół pracowników Zakładu Chorób Przyzębia i Błony Śluzowej Jamy Ustnej (kierownik: dr hab. n. med. Marek Ziętek)
  6. Dr hab. n. med. Marek Ziętek: *Oceńna zabiegów chirurgicznych w zakresie przyzębia z zastosowaniem różnych biomateriałów* - 30 min.
  7. Dr hab. n. med. Tomasz Konopka: *Perspektywy rozwoju leczenia periodontologicznego na przełomie XX i XXI wieku* - 30 min.
  8. Dyskusja
  9. Przerwa 30 min.
  10. Dr n. med. Zbigniew Kozłowski: *Diagnostyka i leczenie wybranych jednostek chorób błon śluzowych* - 15 min.
  11. Dr n. med. Małgorzata Oczko: *Seal and Protect Firmy De Trey - nowa koncepcja zwalczania nadwrażliwości zębiny* - 10 min.

12. Mgr Barbara Chęcińska (Firma AMADAR/ARTSTOM): *Wymagania stawiane przez nowe normy europejskie małym autoklawom* - 20 min.

13. Dyskusja
  14. Wolne wnioski
- Nr 408 11 grudnia 1999,
godz. 10.00 (sobota)**
- Walne Zebranie Oddziału Dolnośląskiego PTS
1. Otwarcie zebrania przez prezesa Dolnośląskiego Oddziału PTS dr n. med. Annę Sobolewską
  2. Odczytanie protokołu poprzedniego Walnego Zebrania Członków Oddziału
  3. Zatwierdzenie porządku Walnego Zebrania
  4. Wybór przewodniczącego i sekretarza Walnego Zebrania
  5. Wybór komisji matki
  6. Sprawozdanie z działalności Zarządu Oddziału
  7. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego
  8. Sprawozdanie z działalności Redakcji Wrocławskiej Stomatologii
  9. Dyskusja nad przedstawionymi sprawozdaniami
  10. Głosowanie nad sprawozdaniami Zarządu
  11. Głosowanie w sprawie absolutorium dla Zarządu
  12. Przerwa 30 min.
  13. Przedstawienie propozycji składu i wybór prezesa, członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego, kandydatów na delegatów na Walne Krajowe Zgro-

madzenie Członków PTS przez przewodniczącego Walnego Zebrania

14. Wybór Komisji Skrutacyjnej i Wnioskowej
15. Głosowanie nad kandydaturami
16. Ogłoszenie wyników głosowania i sprawozdanie Komisji Wnioskowej
17. Wolne wnioski
18. Zamknięcie obrad przez prze-

wodniczącego Walnego Zebrania

Wstęp na Walne Zebranie tylko dla członków PTS

Uwaga: Na posiedzeniach obecność stażystów i lekarzy specjalizujących się obowiązkowa. Podstawa prawna do zwolnienia z pracy w dniu szkolenia Dz. U. 30/1962, poz. 142.

VI Ogólnopolska Konferencja Szpitali Promujących Zdrowie

15-17 listopada 1999

Klub Garnizonowy ul. Pretficza 24, Wrocław
Organizator: Wojewódzki Szpital im. J. Babińskiego we Wrocławiu
Patronat Honorowy: Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, Marszałek Województwa Dolnośląskiego, Światowa Organizacja Zdrowia WHO, Helsińska Fundacja Praw Człowieka
Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego: Dyrektor Wojewódzkiego Szpitala im. J. Babińskiego we Wrocławiu mgr Krzysztof Staśkiewicz
Przewodniczący Komitetu Naukowego: prof. dr n. med. Jerzy Lorenz (Wrocław)
Członkowie: prof. dr n. med. Wiesław Prusek (Wrocław), dr n. med. Marek Pudelko (Wrocław), prof. dr n. med. Andrzej Wall (Wrocław), prof. dr n. med. Jan Zieliński (Warszawa)
Sekretariat Komitetu Organizacyjnego: Maria Bogowolska-Wepięć, dr Zenona Jabłońska, dr Tomasz Poetschke
Program Sesji Naukowych: Profilaktyka zdrowotna w zakresie pediatrii, chorób wewnętrznych, ortopedii, urologii, chorób nowotworowych, Media w promocji zdrowia
Adres Komitetu Organizacyjnego: Wojewódzki Szpital im. J. Babińskiego, pl. 1 Maja 8, 50-043 Wrocław, tel/fax: 071/34-347-59, 071/34-061-51, 0601/445-705, e-mail: szpabindilnet.wroc.pl
Program Konferencji dostępny jest w sekretariacie Wojewódzkiego Szpitala im. J. Babińskiego we Wrocławiu, pl. 1 Maja 8, budynek administracyjny - V piętro lub na stronie internetowej: <http://www.dilnet.wroc.pl/babin/konferencja.htm>

Amertil®

z ulgą przychodzi gdy alergia nadchodzi

**Polski lek przeciwhistaminowy II generacji
zawiera 10 mg chlorowodorku cetyryzyny**

Wskazania:

Tabletki Amertil® stosowane są w celu przeciwdziałania objawom uczuleniowym wywołanym działaniem różnorodnych alergenów: przewlekłego i sezonowego alergicznego zapalenia błony śluzowej nosa (kataru), sezonowego alergicznego zapalenia spojówek i przewlekłej pokrzywki.

Właściwości:

- Cetyryzyna blokuje selektywnie histaminowe receptory obwodowe H₁, wykazuje silne powinowactwo do receptorów cholinergicznych i serotoninergicznych.
- Przeciwdziała reakcji alergicznej w jej wczesnej fazie, hamuje migrację komórek eozynofilnych oraz zmniejsza uwalnianie mediatorów późnej fazy reakcji alergicznej.
- Cetyryzyna podana doustnie wchłania się szybko i całkowicie. Po jednorazowym podaniu leku Amertil® maksymalne stężenie we krwi osiąga po ok. 60 minutach.

Przeciwwskazania:

Nadwrażliwość na lek oraz hydroksyzyne.

Interakcje:

Należy zachować ostrożność przy jednoczesnym stosowaniu środków nasennych i uspokajających oraz alkoholu. Teofilina powoduje niewielkie obniżenie klirensu cetyryzyny.

Działanie niepożądane:

Rzadkie i przemijające. Niekiedy występują niewielkie zaburzenia czynności przewodu pokarmowego, suchość w ustach, zmęczenie, bóle i zawroty głowy.

Dawkowanie:

Amertil® stosuje się wieczorem po posiłku:
Dorośli i dzieci powyżej 12 roku życia - 1 tabletkę dziennie. Dzieci od 6 do 12 lat - 1/2-1 tabletkę dziennie.

ALERGIE SKÓRNE

ALERGIE WZIEWNE

Producent: **BIOFARM** Poznań, tel. (061) 867 40 83,
www.biofarm.pl

Odpłatność 30% - bez dopłaty (Dz.U. nr 28 z 1997 r., poz. 153 art. 38 poz. 4)

Opakowanie leku zawiera 20 tabletek powlekanych

SEKCJA ZABURZEŃ ODDYCHANIA W CZASIE SNU
POLSKIEGO TOWARZYSTWA FTYZJOPNEUMOLOGICZNEGO
ODDZIAŁ WEWNĘTRZNY I ZOZ LUBIN I DYREKCJA ZOZ LUBIN
KATEDRA I KLINIKA CHORÓB PŁUC A. M. WROCŁAW

zapraszają na

I Ogólnopolską Konferencję ZESPÓŁ OBTURACYJNEGO BEZDECHU ŚRÓDSENNEGO

adresowaną do internistów, pediatrów, pneumonologów,
kardiologów, endokrynologów, neurologów i laryngologów

18–20
listopada
1999 r.

LUBIN
woj. dolnośląskie
Centrum Kultury
„MUZA”
ul. A. Krajowej 1

W programie między innymi:

Piątek 19.11.1999 r.

- *Dr n. med. Anna Brzecka* (Wrocław) — Zespół obturacyjnego bezdechu śródsewnego u dorosłych.
- *Prof. dr hab. Danuta Gryczyńska* (Łódź) — Zespół zaburzeń oddychania w czasie snu u dzieci.
- *Dr n. med. Artur Kwaśniewski* (Lubin) — Obturacyjny bezdech senny, doświadczenia własne.

* * *

- *Doc. dr hab. Jerzy Lewczuk* (Wrocław) — Diagnostyka i postępowanie w zatorze tętnicy płucnej.
- *Prof. dr hab. Renata Janowska* (Wrocław) — Postępowanie w przewlekłej niewydolności oddechowej.
- *Doc. dr hab. Jerzy Liebhart* (Wrocław) — Różnicowanie POChP i astmy oskrzelowej.
- *Prof. dr hab. Maryla Krasnowska* (Wrocław) — Postępy w leczeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc.
- *Prof. dr hab. Jan Zieliński* (Warszawa) — Wczesne rozpoznawanie POChP.

Sobota 20.11.1999 r.

- *Dr n. med. Dariusz Kamiński* (Warszawa) — Nieinwazyjne wspomaganie wentylacji w leczeniu niewydolności oddechowej, doświadczenia własne.
- *Prof. dr hab. Jan Zieliński* (Warszawa) — Operacyjne zmniejszenie objętości płuc w rozemnie, doświadczenia własne.

* * *

- *Prof. dr hab. Włodzimierz Januszewicz* (Warszawa) — Związki między obturacyjnym bezdechem sennym a nadciśnieniem tętniczym.
- *Dr n. med. Anna Brzecka* (Wrocław) — Sercowo-naczyniowe powikłania obturacyjnego bezdechu sennego.
- *Prof. dr hab. Anna Frank-Piskorska* (Warszawa) — Związki między obturacyjnym bezdechem sennym a układem hormonalnym.
- *Dr n. med. Iwona Hawrykiewicz* (Warszawa) — Wpływ niedotlenienia w czasie snu na krążenie płucne.
- *Dr n. med. Tadeusz Przybyłowski* (Warszawa) — Obturacyjny bezdech podczas snu a wypadki komunikacyjne.

wystawa firm farmaceutycznych
i producentów sprzętu medycznego

DLA WROCŁAWIAN
Autokar w dniu
19 i 20. 11. 1999
Odjazd: o godz 7³⁰
parking przy
Dolnośląskim
Centrum Chorób Płuc
Wrocław
ul. Grabiszyńska
Zgłoszenia prosimy
kierować pod numer
362 12 70

Komitety
organizacyjny
tel. 076 / 8461400
wew. 304

**Oddział Kształcenia Podyplomowego
Wydziału Lekarskiego II Akademii Medycznej
Im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Kursy podyplomowe w roku akademickim 1999/2000**

Już po raz siódmy Akademia Medyczna im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu przystępuje do organizowania nowych form kształcenia podyplomowego, polegających na prowadzeniu przez jej katedry wysokospecjalistycznych, intensywnych kursów doszkalających, odbywających się głównie w dniach wolnych od pracy. Przeznaczone są one przede wszystkim dla specjalistów z wyższego i średniego szczebla służby zdrowia, którym nadmiar obowiązków zawodowych utrudnia systematyczne podnoszenie kwalifikacji. Z uwagi na formę organizacji tych kursów i brak środków budżetowych zmuszeni jesteśmy zaproponować ich uczestnikom pełną za nie odpłatność. Zapewniamy otrzymanie świadectwa odbycia kursu oraz możliwości zakwaterowania i wyżywienia o zróżnicowanych cenach. Kursy będą prowadzone w specjalnościach:

- Anestezjologia
- Chirurgia
- Farmacja
- Fizjologia
- Foniatria i laryngologia
- Homeopatia
- Interna
- Kardiologia
- Neonatologia
- Neurologia
- Onkologia
- Ortopedia
- Patomorfologia
- Pediatria
- Stomatologia
- Sztuka i medycyna. Postępy terapii

W razie potrzeby służymy wszelkimi informacjami dodatkowymi. Kontakt z nami: Oddział Kształcenia Podyplomowego Wydziału Lekarskiego II Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego, ul. Dąbrowskiego 79, 60-529 Poznań - tel/fax 847-74-89 lub 847-74-58 w. 157.

**Rektor Akademii Medycznej
im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
serdecznie zaprasza
na otwarte posiedzenie
Senatu Uczelni poświęcone sprawie
utworzenia Akademickiego
Centrum Kardiologii,**

które odbędzie się w poniedziałek, 18 października 1999 r. o godz. 12.00 w sali wykładowej im. W. Brossa II Katedry i Kliniki Chirurgii AM przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 66 we Wrocławiu.

Program posiedzenia

Wystąpienie JM Rektora prof. dr hab. Leszka Paradowskiego

Wykład prof. dr hab. Bogumiła Halawy z Katedry i Kliniki Kardiologii Akademii Medycznej we Wrocławiu pt. "Ocena możliwości rozwoju opieki kardiologicznej we Wrocławiu"

Wykład prof. dr hab. Mariana Zembali z Katedry Kardiologii Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach pt. "Opieka kardiologiczna w Polsce: nadzieje, zagrożenia i doświadczenia pierwszych miesięcy funkcjonowania reformy Służby Zdrowia"

Dyskusja

O godz. 10.30 w kawiarence II Katedry i Kliniki Chirurgii odbędzie się konferencja prasowa z wykładcami i władzami Uczelni

ZAPROSZENIE

Koło Lekarzy Prywatnie Praktykujących DIL zaprasza na spotkanie, które odbędzie się 13 listopada 1999 roku o godz. 10.00 w siedzibie DIL przy ul. Matejki 6 (sala konferencyjna).

"KREDYTY DLA LEKARZY"

FKL CITY ma zaszczyt przedstawić Państwu specjalną tanią ofertę kredytową przeznaczoną dla lekarzy prowadzących indywidualne praktyki lekarskie **BEZ PORĘCZYCIELI**
W naszej ofercie również kredyty mieszkaniowe

Kredyty obrotowe Kredyty inwestycyjne

- finansowanie bieżącej działalności, a w szczególności zakup materiałów
- odsetki płatne miesięcznie
- kapitał ustalony indywidualnie
- zakup remonty i adaptacje pomieszczeń przeznaczonych do prowadzenia praktyk lekarskich
- okres kredytowania do 5 lat
- atrakcyjne oprocentowanie

FUNDUSZ KREDYTOWO-LEASINGOWY "CITY" Sp. z o.o.
50-031 Wrocław, ul. Bogusławskiego 7, tel/fax: (071) 361 32 01, tel: (071) 362 78 88.

**Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa
Endokrynologicznego uprzejmie zaprasza na
zebranie, które odbędzie się 9 listopada 1999 r.
o godz. 11.00 w Sali Audiowizualnej
Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, ul. Matejki 6**

Program zebrania:

1. Wybory władz Oddziału Wrocławskiego PTE (11.00 - 11.45).
2. Wykład prof. dr hab. Jerzego Sowińskiego (AM Poznań): *Leczenie nadczynności tarczycy jodem promieniotwórczym* (12.00 - 13.00).

Przewodniczący Oddziału Wrocławskiego PTE
dr n. med. Marek Grabiński
Sekretarz Oddziału Wrocławskiego PTE
dr n. med. Grażyna Bednarek-Tupikowska

**Wałbrzyska Wyższa Szkoła
Zarządzania i Przedsiębiorczości
oraz Fundacja Szkolna w Wałbrzychu
Studia Podyplomowe**

- * Zarządzanie służbą zdrowia.
  - * Rachunkowość i kontrola finansowa.
  - * Zarządzanie i marketing.
  - * Zasady sporządzania wniosków i korzystania z funduszy pomocowych Unii Europejskiej oraz zarządzania projektami.
- Szczegółowych informacji udziela sekretariat Studiów:
58-309 Wałbrzych, ul. Westerplatte 39
Tel./fax (074) 843-63-23, 843-61-01 w. 35
O przyjęciu decyduje kolejność podpisanych umów!!!

Laboratorium posiadające certyfikat COBJ w DL
Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy we Wrocławiu
ul. Oławska 14, tel. centrali 34-382-18, 19, 10

proponuje Państwu współpracę w zakresie badań hematologicznych, biochemicznych, toksykologicznych (narażenia zawodowe), cytodiaagnostyki dróg rodnych.

Pobieranie materiału:

od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 - 12.00
- możliwość wykonania badań na "cito".

Pozostałe pracownie:

RTG - zdjęcia rtg od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 13.00.
EEG - od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 14.00.

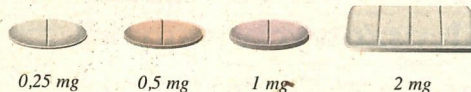
Xanax
alprazolam

Xanax SR
alprazolam

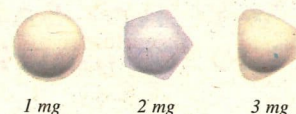

Xanax
alprazolam

Xanax SR
alprazolam

0,25 mg   0,5 mg   1 mg   2 mg

1 mg   2 mg   3 mg

dorośli - dawka początkowa	0,25 mg - 0,5 mg 3 x dziennie
pacjenci geriatryczni i wyniszczeni	0,25 mg 2 lub 3 x dziennie

dorośli - dawka początkowa	1 mg - 2 mg 1 x dziennie

Dawkę należy zwiększać stopniowo i zazwyczaj nie powinna przekraczać 4 mg na dobę. Jednak w stanach lęku napadowego może wynosić nawet 10 mg na dobę.

Każde opakowanie zawiera 30 tabletek.

Siedziba firmy: ul. Jakuba Kubickiego 21, 02-954 Warszawa, tel. (022) 699 02 00, 642 62 82, fax (022) 42 05 46
Centrum Obsługi Klienta: ul. Krakowiaków 80A, 02-255 Warszawa, tel. (022) 846 46 91, 846 02 99, fax (022) 846 50 16

Przed zastosowaniem prosimy o zapoznanie się z pełną informacją o leku zawartą w ulotce.

ZJAZD, OGŁOSZENIE

22-23 października 1999 r. odbędzie się we Wrocławiu VI Ogólnopolski Zjazd Towarzystwa Terapii Monitorowanej pt. **Terapia monitorowana jako metoda zwiększania skuteczności i bezpieczeństwa stosowania leków**

organizowany przez pracowników Katedry i Zakładu Farmakologii Klinicznej AM we Wrocławiu, członków Wrocławskiego Oddziału Towarzystwa Terapii Monitorowanej

Obrady odbędą się w Klubie Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu przy ul. Preflicza 24.

Przewodnicząca Komitetu Naukowego VI Ogólnopolskiego Zjazdu TTM

Prof. dr hab. Krystyna Orzechowska-Juzwenko

Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego VI Ogólnopolskiego Zjazdu TTM

Dr Anna Wiela-Hojeńska

Program VI Ogólnopolskiego Zjazdu Towarzystwa Terapii Monitorowanej

22.10.1999 - piątek

9.00 - 9.45 Inauguracja Zjazdu

9.45 - 10.00 Przerwa

10.00 - 12.00 Konferencja Okrągłego Stołu "Niepożądane następstwa interakcji leków - znaczenie kliniczne"

Moderator: prof. dr hab. K. Orzechowska-Juzwenko

prof. dr hab. K. Orzechowska-Juzwenko "Niepożądane interakcje leków"

prof. dr hab. D. Sitkiewicz "Mechanizmy metabolizmu leków: implikacje dla interakcji leków"

dr A. Wiela-Hojeńska "Niepożądane następstwa interakcji pochodnych kumaryny"

prof. dr hab. E. Kostka-Trąbka, mgr J. Woron "Interakcje wybranych leków przeciwżytkowych"

prof. dr hab. J. Drzewoski, lek. med. B. Kopff "Niepożądane następstwa interakcji leków - znaczenie kliniczne interakcji doustnych leków przeciwcukrzycowych"

dr P. Niewiński "Niepożądane następstwa interakcji niesteroidowych leków przeciwzapalnych"

prof. dr hab. H. Adamska-Dyniewska "Interakcje leków hipotensyjnych"

dr E. Jaźwińska-Tarnawska "Niepożądane następstwa interakcji leków stosowanych w niewydolności układu krążenia i zaburzeniach rytmu"

prof. dr hab. J. Chojnowska-Jezińska "Niepożądane interakcje leków hipolipemicznych"

prof. dr hab. A. Boznański "Niepożądane następstwa interakcji teofiliny"

prof. dr hab. I. Żebrowska-Łupina "Niepożądane następstwa interakcji antybiotyków z innymi lekami"

dr hab. J. Szymura-Oleksiak "Znaczenie kliniczne niepożądanych interakcji leków psychotropowych"

dr A. Kozik "Niepożądane następstwa interakcji leków przeciwpadaczkowych"

dr E. Filipczyk-Cisarz "Niepożądane następstwa interakcji leków przeciwnowotworowych"

dr J. Nowak "Niepożądane następstwa interakcji cyklosporyny i takrolimusa"

dr P. Milejski "Interakcje między lekami a testami laboratoryjnymi"

12.00 - 12.15 Przerwa

12.15 - 14.15 Sesja plenarna I pt.: "Wybrane aspekty stosowania leków działających w zakazaniach drobnoustrojami"

Przewodniczący: prof. dr hab. A. Danysz, prof. dr hab. J. Patkowski

12.15 - 12.45 prof. dr hab. A. Danysz "Postępy antybiotykoterapii"

12.45 - 13.15 prof. dr hab. A. Przondo-Mordarska "Oporność drobnoustrojów wyzwaniem dla współczesnej antybiotykoterapii"

13.15 - 13.45 prof. dr hab. J. Małolepszy "Empiryczna antybiotykoterapia zewnątrzszpitalnych zakażeń dolnych dróg oddechowych (PZDDO)"

13.45 - 14.15 Dyskusja

14.15 - 15.15 Przerwa

15.15 - 15.45 Sesja plakatowa

15.45 - 17.45 Sesja plenarna II pt.: "Monitorowanie terapii lekami działającymi na układ krążenia. Rola układu adrenergicznego w leczeniu chorób serca i naczyń krwionośnych"

Przewodniczący: prof. dr hab. H. Adamska-Dyniewska, prof. dr hab. E. Kostka-Trąbka

15.45 - 16.05 prof. dr hab. H. Adamska-Dyniewska "Leki adrenolityczne nowej generacji w terapii chorób układu krążenia"

16.05 - 16.20 dr hab. K. Łoboz-Grudziń "Układ adrenergiczny a choroba niedokrwienna serca"

16.20 - 16.35 dr Z. Pieloch "Leki imidazolowe w leczeniu nadciśnienia tętniczego"

16.35 - 16.50 prof. dr hab. J. Chojnowska-Jezińska "Nowe aspekty wielokierunkowego działania statyn"

16.50 - 17.05 prof. dr hab. A. Markiewicz "Zespoły z odstawienia (ZZO) leków stosowanych w chorobach układu krążenia"

17.05 - 17.20 mgr Małgorzata Powidel "Prezentacja firmy Servier"

17.20 - 17.45 Dyskusja

23.10.1999 - sobota

9.00 - 10.30 Sesja plenarna III pt.: "Varia"

Przewodniczący: prof. dr hab. Z. Szreniawski, dr hab. J. Skrętkowicz

9.00 - 9.25 prof. dr hab. Z. S. Herman "Nowe kierunki w immunofarmakologii klinicznej"

9.25 - 9.45 prof. dr hab. J. Wójcicki "Farmakokinetyka leków w otyłości"

9.45 - 10.00 dr hab. A. Klimowicz, prof. dr hab. A. Nowak, dr S. Bielecka-Grzeła "Badanie stężeń leków w skórze jako wskaźnik ich przenikania do tkanki docelowej"

10.00 - 10.20 prof. dr hab. B. Gawrońska-Szklarz "Polimorfizm enzymów metabolizujących ksenobiotyki. Znaczenie dla farmakoterapii i toksykologii"

10.20 - 10.30 Dyskusja

10.30 - 10.45 Przerwa

10.45 - 11.45 Sesja plenarna IV: Sesja sponsorowana przez firmę Pfizer

Przewodniczący: prof. dr hab. J. Brandys, dr W. Buczek

10.45 - 11.05 prof. dr hab. J. Drzewoski "Farmakologia kliniczna doustnych leków hipoglikemizujących"

11.05 - 11.15 dr hab. E. Zielińska "Dojrzewanie metabolizmu leków u dzieci: mit czy prawda?"

11.15 - 11.35 dr hab. J. Pluta "GMP - droga do jakości leku"

11.35 - 11.45 Dyskusja

11.45 - 12.45 Przerwa

12.45 - 14.25 Sesja plenarna V pt.: "Współczesne kierunki leczenia chorób układu nerwowego"

Przewodniczący: prof. dr hab. B. Galas-Zgorzalewicz, dr A. Kozik

12.45 - 13.10 prof. dr hab. B. Galas-Zgorzalewicz "Monitorowanie najczęściej stosowanych leków przeciwpadaczkowych u dzieci i młodzieży chorych na padaczkę. Perspektywy, możliwości i ograniczenia"

13.10 - 13.35 dr A. Kozik "Postępy w leczeniu padaczki - nowe leki przeciwpadaczkowe"

13.35 - 13.55 dr hab. J. Szymura-Oleksiak "Optymalizacja farmakoterapii chorób psychicznych z zastosowaniem TDM"

13.55 - 14.10 dr H. Matsumoto "Postępy badań farmakogenetycznych w psychiatrii"

14.10 - 14.25 Dyskusja

14.25 - 14.40 Zakończenie Zjazdu

LABORATORIUM PROTETYKI STOMATOLOGICZNEJ „ARCH - DENT”

zaprasza do współpracy w zakresie koron i mostów wykonywanych w porcelanie w godzinach 9.00 - 22.00, ul. Sępia 9 Wrocław tel./fax (071) 361-14-56

KONKURS STULECIA

WYGRAJ SAMOCHÓD SERII „100”
i 10 100 innych, jubileuszowych nagród!

Szukaj KARTY STULECIA
w Magazynie Gazety Wyborczej!

Konkurs trwa od 17.09. do 17.10.1999 r.
Losowanie nagród głównych: 28.10.1999 r.

OPEL. CZASEM MARZENIA SIĘ SPEŁNIAJĄ.

100
100 lat firmy Opel.

UPUST DLA LEKARZY 6,5%

ZAPRASZAMY

P. H. „UNIMO”

Legnica - Rzeszotary
ul. Legnicka 1
salon (076) 856-04-58
serwis (076) 862-37-77
części (076) 862-37-71

Lubin, ul. Ścinawska 49
tel./fax (076) 844-25-65
salon

KARTA STULECIA

100
100 lat firmy Opel.

OPEL

OPEL

OGŁOSZENIA DROBNE

Zachodnie unity stomatologiczne "z drugiej ręki" z gwarancją i serwisem. Wrocław, ul. Sarbinowska 19, tel. (071) 373-78-70, GSM 0 601 72-40-32, Nysa tel. (077) 33-44-54.

Stomatologia, protetyka, kompletne gabinety używane - (071) 372-73-14, 0 601 76-11-25, 0 601 72-73-14.

Gabinet laryngologiczny, wizyty domowe, elektronystagmografia (badanie błędników). Umowa z Kasą Chorych na refundację świadczeń. Angielski - tłumaczenia. Specjalista otolaryngolog Maria Nodzyńska. Wrocław, Rapackiego 7, tel. 339-88-49, 0 602 38-76-93.

Sprzedam SKALER PIEZODENT (10 końcówek), STERYLIZATOR, STOLIK SZKLANY i METALOWY, stan idealny - tanio. Tel. (076) 849-37-83.

Podnajmę lokalu, Rejtana 8, tel. 0501 301-256.

Gabinet lekarski do wynajęcia, Brzeg Dolny, ul. Tęczowa 12a, tel. (071) 363-74-23.

Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Ambulatoryjnego w Krzelowie zatrudni na bardzo korzystnych warunkach lekarzy INTERNISTÓW w Wiejskim Ośrodku Zdrowia w Wińsku, Krzelowie i Głębowicach. Możliwe zatrudnienie lekarza INTERNISTY i PEDIATRY. Zapewniam mieszkanie w Ośrodku Zdrowia w Głębowicach i ładne mieszkanie 3-pokojowe na terenie gminy Wińsko. Krzelów 49, dr Mieczysław Stembalski, tel. (071) 389-91-81, 389-93-93.

Zatrudnię lekarzy STOMATOLOGÓW - Gabinety Stomatologiczne "DAVIDENT", Wrocław, pl. Teatralny 1/2A, tel. 34-336-56.

Zatrudnię lekarza STOMATOLOGA, warunki pracy do uzgodnienia, tel. 0501 72-13-35, 347-68-44 po godz. 20.00.

Zatrudnię lekarzy STOMATOLOGÓW, tel. 328-99-58, 322-13-20.

Zatrudnię 2 lekarzy INTERNISTÓW lub lekarzy RODZINNYCH w NZOZ Diagnosis, Dzierżonów, ul. Sikorskiego 11, tel. (074) 31-93-90, lek. Adam Iwaszko.

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Zarządu

Służby Zdrowia MSWiA we Wrocławiu, ul. Ołbińska 32 pilnie zatrudni ANESTEZJOLOGA z minimum I stopniem specjalizacji. Warunki pracy do omówienia z ordynatorem Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii, tel. (071) 40-46-21, 40-42-86, 40-42-92.

Potrzebni lekarze STOMATOLOGI do pracy w prywatnym gabinecie, tel. 359-17-71 po 20.00 lub 0601 75-83-95.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska "NOVA-DENT", 58-150 Strzegom, ul. Kościelna 6, tel. (074) 855-25-43, 855-20-90 lub kom. 0601 78-66-35, zatrudni (lub podejmie współpracę - kontrakt): lekarza UROLOGA, lekarza OKULISTĘ, lekarza LARYNGOLOGA, lekarza NEUROLOGA, lekarza RODZINNEGO.

Lekarzy OKULISTÓW lub innych SPECJALISTÓW zapraszamy do współpracy w prywatnym gabinecie okulistycznym w Oleśnicy zakontraktowanym przez kasy chorych, tel. 0601 70-24-95, tel./fax po 20.00 - 352-83-61.

Publiczny Zespół Zakładów Lecznictwa Ambulatoryjnego w Miliczu, ul.

Trzebnicka 2 zatrudni od zaraz INTERNISTĘ lub małżeństwo lekarskie PEDIATRA-INTERNISTĘ do pracy w Przychodni Rejonowej w Miliczu. Zapewniamy mieszkanie służbowe. Telefon kontaktowy (071) 38-40-572.

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kłodzku zatrudni: lekarza specjalistę CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH do pracy na Oddziale Wewnętrznym, lekarza z I stopniem specjalizacji z INTERNY do pracy na Oddziale Obserwacyjno-Zakaźnym, lekarza specjalistę RADIOLOGA do pracy przy tomografii komputerowej, mgra FARMACJI z I stopniem specjalizacji na stanowisko zastępcy kierownika apteki.

Kandydaci winni składać dokumenty zgodne z wymaganymi kwalifikacjami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29.03.1999 r. (Dziennik Ustaw nr 30 poz. 300). Oferty oraz curriculum vitae należy składać w sekretariacie SP ZOZ w Kłodzku ul. Szpitalna 1 lub przesłać pocztą.

Zatrudnimy na stałe z możliwością zamieszkania: lekarzy specjalistów z REHABILITACJI medycznej, LEKARZY, REHABILITANTÓW, MASAŻYSTÓW, PIEŁĘGNIARKI, LOGOPEDE. Zainteresowanych prosimy o

przesłanie prawa wykonywania zawodu, listu motywacyjnego wraz z życiorysem na adres: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pomorskie Centrum Rehabilitacji "PANORAMA", 76-107 Jarosławiec, ul. Bałtycka 9, tel. (059) 810-94-78, 810-94-79.

Poszukujemy chętnych do współpracy lekarzy STOMATOLOGÓW. Tel. (071) 313-88-16 Oława, Przychodnia Laser-Dent ul. Wiejska 34/2.

Indywidualna Praktyka Stomatologiczno-Ortodontyczna w Kłodzku zatrudni lekarza STOMATOLOGA po stażu (umowa z Kasą Chorych). Tel. kontaktowy (074) 867-45-25 rano lub wieczorem.

Niepubliczny ZOZ (40 km od Wrocławia) zatrudni PEDIATRĘ od 1.01.2000 r. Warunki pracy i płacy do uzgodnienia. Zapewniamy mieszkanie. Tel. 0601 24-77-72.

Niepubliczny ZOZ w Nowej Rudzie zatrudni LEKARZA do POZ. Bardzo dobre warunki płacowe, tel. (074) 872-55-99, (074) 872-55-35.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kamiennej Górze zatrudni lekarzy PEDIATRÓW i lekarza MEDYCYNĘ PRACY. Warunki płacy i pracy do uzgodnienia w dyrekcji SPZOZ w Kamiennej Górze, ul. Bohaterów Getta 8, tel. (075) 744-31-03. Na terenie Kamiennej Góry istnieje możliwość wykupu mieszkania.

Zespół Opieki Zdrowotnej w Łądku Zdroju poszukuje: LEKARZY do pracy w POZ, ANESTEZJOLOGA, GINEKOLOGA. Proponujemy pracę na etacie lub na zasadzie kontraktu. Oferty proszę kierować pod adresem: Zespół Opieki Zdrowotnej w Łądku Zdroju, ul. Kłodzka 33, 57-540 Łądek Zdrój, tel./fax (074) 81-46-367.

Prywatna Klinika Stomatologiczna zatrudni lekarzy STOMATOLOGÓW, tel. (071) 344-11-29, 343-27-98.

NZOZ Centrum Usług Stomatologicznych w Miliczu zatrudni lekarza STOMATOLOGA w Wiejskim Ośrodku Zdrowia Gądkowice. Zapewniamy dobre warunki płacowe i mieszkanie (72 m kw.), tel. (071) 384-08-38.

**Katedra i Klinika Gastroenterologii Wydziału Lekarskiego
Kształcenia Podyplomowego
Akademii Medycznej we Wrocławiu
organizuje kurs doskonalący
w zakresie gastroenterologii dla
lekarzy chorób wewnętrznych i oddziałów chirurgii
oraz lekarzy specjalizujących się
w zakresie chorób wewnętrznych i chirurgii
Termin kursu: 22-26 listopada 1999 r.**

Wykłady odbywać się będą w sali wykładowej im. K. Czyżewskiego, Wrocław, ul. Poniatowskiego 2.
Poniedziałek 22.11.99 r.
8.00 Rozpoczęcie kursu
8.15 - 9.00 Epidemiologia chorób przewodu pokarmowego.
dr med. Dorota Czopnik
9.05 - 9.50 Symptomatologia chorób przewodu pokarmowego.
prof. dr hab. Zbigniew Knapik

9.55 - 11.25 Choroba refluksowa. Dysfagia. Przelyk Barretta. Bóle dławicowe pochodzenia przełykowego.
prof. dr hab. Leszek Paradowski
11.55 - 12.55 Rak przełyku.
prof. dr hab. Wanda Lubczyńska-Kowalska
13.00 - 14.00 Zabiegi chirurgiczne w zakresie przełyku.
dr hab. Andrzej Lewandowski (Katedra i Klinika Chirurgii Przewodu Pokarmowego)

**Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Lekarskiego
oraz firma wydawnicza "Volumed" uprzejmie zapraszają
na posiedzenie naukowo-szkoleniowe
Wybrane problemy niedokrwistości**

Posiedzenie odbędzie się 10 listopada 1999 r. o godz. 12.00 w Sali Konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu ul. Matejki 6. Program posiedzenia przygotował zespół Kliniki Hematologii i Chorób Rozrostowych
12.00 prof. dr hab. S. Kotlarek-Haus: Niedokrwistości odporne na leczenie (zespół mielodysplastyczny).
12.30 dr S. Potoczek, prof. dr hab. S. Kotlarek-Haus, dr M. Rzeszutko, dr M. Jeleń, prof. dr hab. K. Kulickowski: Znaczenie badań bioptycznych szpiku w różnicowaniu niedokrwistości.
13.00 dr hab. M. Kuliszkiwicz-Janus, dr D. Urbaniak-Kujda, dr K. Kapelko-Słowik, dr S. Cielńska: Niedobór dehydrogenazy glukozy-fosforanowej - problem niedoceniany w diagnostyce niedokrwistości.
13.30 Dyskusja.

*Przewodniczący Oddziału Wrocławskiego PTL
prof. dr hab. Tomasz Szepietowski
Sekretarz Oddziału Wrocławskiego PTL
dr n. med. Sławomir Kramarz*

Serdecznie zapraszamy nie tylko członków PTL, lecz także Koleżanki i Kolegów zainteresowanych tematem posiedzenia.

Odcinek dla wpłacającego

Odcinek dla posiadacza rachunku

Odcinek dla poczty

Electronic, Medical & Dental
Sophisticated
Equipment

ELMEDES

mgr inż. Andrzej Białek
tel./fax 57-98-74
ul. Stanów Zjednoczonych 35
54-403 Wrocław

oferuje na dogodnych
warunkach płatności

szwedzkie unity stomatologiczne
Anatom i Cacan z narzędziami
japońskimi

- 12 miesięcy gwarancji
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny

■ miniautoklawy
■ Prestige Medical

SZUKAM PRACY

Pediatra, specjalista medycyny rodzinnej, podejmie pracę, chętnie w praktyce lekarza rodzinnego. Mieszkanie mile widziane. Kontakt: tel. kom. 0 604 897-597.

Pediatra ze specjalizacją II stopnia podejmie dodatkową pracę po godz. 15.00 na terenie Wrocławia lub okolic. Tel. (071) 373-95-48.

Specjalista chorób dziecięcych przystąpi do grupowej praktyki lekarskiej na terenie Wrocławia lub okolic. Oferty pod tel. (071) 373-95-48.

Podejmę współpracę z lekarzami stomatologami w zakresie chirurgii stomatologicznej, parodontologii, implantologii, tel. 364-48-09, 0 601 72-43-13.

Lekarka kończąca staż podyplomowy we wrześniu 1999 szuka pracy, najchętniej z możliwością specjalizacji w specjalnościach niezabiegowych. Adres: LEK. MED. STAŻYSTA, ul. Inowrocławska 3/4, tel. 355-99-93.

Lekarz z doświadczeniem z medycyny alternatywnej poprowadzi lub założy oddział rehabilitacji onkologicznej lub oddział alternatywnego leczenia nowotworów z odnową psychobiologiczną, albo alternatywnego leczenia chorób układu krążenia, reumatycznych i schorzeń kręgosłupa. Kontakt tel. 0 603 87-16-15 po 13.00.

Specjalista neurolog podejmie pracę; tel. (071) 361-43-73.

Technik analityki medycznej z jedenastoletnim stażem poszukuje pracy ze względu na zmianę miejsca zamieszkania. Możliwość pracy na wszystkich stanowiskach laboratoryjnych. Dotychczasowa praca - laboratorium szpitala klinicznego. Tel. (071) 361-50-11.

Lekarka, I stopień specjalizacji z chirurgii ogólnej, poszukuje pracy z możliwością kontynuacji specjalizacji. Oferuję sumiennosc, pracowitość, odpowiedzialność, łatwość nawiązywania kontaktów z pacjentami i współpracownikami.

mi, stałą chęć doksztalcenia się, znajomość języka angielskiego (staż w szpitalu w USA). Kontakt tel.: (067) 215-30-09, 0 602 371-094.

Specjalista II stopnia z chorób wewnętrznych i diabetolog podejmie pracę - współpracę; Wrocław i okolice. Tel. (071) 373-67-02.

Lekarka kończąca staż podyplomowy z końcem września 1999 r. szuka pracy z możliwością specjalizacji w dziedzinach: medycyna rodzinna, interna, anestezjologia - najchętniej na terenie Wrocławia lub okolic. Adres: LEK. MED. STAŻYSTA, ul. Baczyńskiego 4, 51-122 Wrocław, tel. 0602 46-29-96 między godz. 20.00 a 22.00.

Lekarka kończąca staż podyplomowy poszukuje pracy w firmie farmaceutycznej w pełnym wymiarze godzin lub na 1/2 etatu. Adres: LEK. MED. STAŻYSTA, ul. Baczyńskiego 4, 51-122 Wrocław, tel. 0602 46-29-96 między godz. 20.00 a 22.00.

Specjalista anestezjolog z doświadczeniem poszukuje stałej pracy, ewentualnie w niepełnym wymiarze, na terenie woj. dolnośląskiego, tel. 0501 403-011.

Lekarz specjalista medycyny pracy. Oferty pisemne: 50-259 Wrocław 17, skr. poczt. 1663.

OGŁOSZENIA PROSIMY NADSYLAĆ DO 15 POPRZEDNIEGO MIESIACA
REDAKCJA

Dolnośląska Izba Lekarska z siedzibą we Wrocławiu uprzejmie informuje o możliwości zamieszczenia w naszym „Medium” informacji dotyczących:
leków, przetworów galenowych, preparatów ziołowych, aparatury medycznej, sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, środków opatrunkowych, komputerów, konkursów na ordynatorów i dyrektorów, i wszelkich innych związanych z lecznictwem.
„Medium” ukazuje się co miesiąc i wysyłane jest na adres domowy do około 10 600 lekarzy z województwa dolnośląskiego.

AKTUALNY CENNIK

- 1. Ogłoszenia drobne - 1 zł za słowo (płatne z góry)
- 2. Ogłoszenia duże:

FORMAT (strona)	KOLOR PODSTAWOWY	PEŁNY KOLOR 1, 3, 6, 7, 9, 12, 13, 16, 18, 19, 22, 24	PEŁNY KOLOR Zewnętrzna okładka
1 = 40 modułów	1920 zł	2860 zł	-----
1/2 = 20 modułów	960 zł	1430 zł	1720 zł
1/4 = 10 modułów	480 zł	715 zł	860 zł
1/8 = 6 modułów	288 zł	429 zł	516 zł
1/16 = 3 moduły	144 zł	214,5 zł	258 zł
1 moduł (4x5 cm)	48 zł	71,5 zł	86 zł

Roczna prenumerata „Medium” (11 numerów) 38 zł

Adres internetowy redakcji - E-mail: redakcja@dilnet.wroc.pl

UWAGA!!!
Ogłoszenia o pracy oraz informacje o konferencjach, sympozjach, spotkaniach naukowych tylko dla towarzyszy i instytucji naukowych zamieszczamy bezpłatnie. Istnieje możliwość indywidualnego negocjowania cen.
Prosimy, aby ogłoszenia informujące o terminach spotkań, posiedzeń itp. dostarczać redakcji 2 miesiące przed ich terminem. Gwarantujemy wówczas, że ogłoszenie dotrze odpowiednio wcześniej do wszystkich zainteresowanych lekarzy.

Wydawca: Dolnośląska Izba Lekarska
50-333 Wrocław, ul. Matejki 6, tel. 322-50-56, 322-50-57, 322-50-58, redakcja: 372-10-43
Konto BGŻ S.A. O/Wrocław 20302081-9537-2706-11
Redakcja: Elżbieta Pomorska - redaktor naczelny,
Włodzimierz Bednorz, Andrzej Wojnar, Maria Gluzińska, Anna Kurzyca - korekta, Krzysztof Drobiński - opracowanie graficzne, skład i łamanie, stale współpracują: Jerzy B. Kos, prof. Waclaw Kornaszewski, Emil Mikulski.
Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam. Nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów, opracowania redakcyjnego oraz zmian w tytułach.
Numer zamknięto 9 października 1999 r.
Druk: SŁOWO-DRUK Ltd., 51-501 Wrocław, ul. Swojczycka 38e, tel/fax: 348-72-90

TERMINY DYŻURÓW

Przewodniczący
Włodzimierz Bednorz (wtorek 13.00 - 15.00)
Zastępcy przewodniczącego
Józef Lula (środa, czwartek 12.00 - 14.00)
Bolesław Simon (czwartek 10.00 - 15.00)
Andrzej Wojnar (wtorek 12.30 - 16.00, czwartek 12.30 - 16.00)
Sekretarz
Wojciech Firkowski (wtorek 12.00 - 14.00, czwartek 8.30 - 10.30)
Zastępca Sekretarza
Alicja Niepołomska (czwartek 9.00 - 10.30)
Skarbnik
Andrzej Szmida (poniedziałek 13.00 - 14.30, czwartek 11.00 - 14.00)
Przewodniczący sądu lekarskiego
Tadeusz Kowalski (czwartek 13.30 - 14.30)
Rzecznik odpowiedzialności zawodowej
Jerzy Szkarłat
I zastępca rzecznika odpowiedzialności zawodowej
Kazimiera Milan (środa 12.30 - 13.30)
Komisja ds. Rejestracji Lekarzy
Włodzimierz Bednorz
Komisja Wyborcza
Andrzej Wojnar
Komisja Rewizyjna
Jarosław Terpiński (trzeci wtorek miesiąca 10.00)
Przewodniczący komisji problemowych:
Komisja Etyki
Krystyna Kochman (ostatni wtorek miesiąca 14.00 - 15.00)
Komisja Skarg i Wniosków
Maciej Zarawski (czwartek po posiedzeniu Rady)

Komisja Finansowa
Andrzej Gawlik (co drugi czwartek miesiąca - 10.30 - 11.30)
Komisja Kształcenia
Wanda Poradowska-Jeszke (środa 13.00 - 14.00)
Komisja Legislacyjna
Janina Kasprzak-Wójtowicz (środa 13.00 - 14.00)
Komisja Socjalna
Teresa Agopowicz-Olipra (pierwszy piątek miesiąca 13.00 - 14.00)
Komisja Stomatologiczna
Bolesław Simon (czwartek 10.00 - 15.00)
Komisja ds. Reformy, Współpracy z Samorządem Terytorialnym i Prywatyzacji
Ryszard Łopuch (poniedziałek 12.00 - 14.00)
Komisja Współpracy z Zagranicą
Dorota Radziszewska (wtorek 14.00).
Zebrania Komisji w trzeci wtorek miesiąca
Komisja ds. Rejestracji Indywidualnych Praktyk Lekarskich
Józef Lula (środa, czwartek 12.00 - 14.00)

Posiedzenia Zarządu Koła Lekarzy Seniorów odbywają się w ostatni piątek miesiąca o godz. 9.00. Zebrania ogólne - w ostatni piątek miesiąca o godz. 10.00. Grupa Lekarek Dolnośląskich MWIA spotyka się raz w miesiącu, we wtorek o godz. 13.00, przed posiedzeniem Komisji Współpracy z Zagranicą.

Oplaty ubezpieczenia OC wnosimy na konto DIL w Banku Ochrony Środowiska we Wrocławiu nr 15401030-536075-27006-00 Dolnośląska Izba Lekarska Wrocław - ubezpieczenie „Fortuna”

Biuro DIL

50-333 Wrocław ul. J. Matejki 6
tel. 322-50-56, 322-50-57, 322-50-58,
fax 322-48-44
Konto BGŻ S.A. O/Wrocław
20302081-9537-2706-11

Dyrektor

mgr Danuta Jarosz

Sekretariat

Renata Czajka
mgr Agnieszka Jamroziak
Patrycja Malec
mgr Małgorzata Sieron
Lucyna Soluch
Referat ubezpieczeń
Agnieszka Waszak
Elżbieta Słomiana

Ewidencja

Agata Gajewska
Ewa Galińska
Beata Kołodziejczyk
Krystyna Popiel
Irena Skrabka

Radca prawny

mgr Beata Kozyra-Lukasiak
poniedziałek-wtorek
13.00-15.00

Referat ekonomiczno-prawny
mgr Monika Huber

Główna księgowa

Karolina Dembińska
mgr Joanna Mańturzyk - księgowa

Kasjerka

Elżbieta Chmiel
poniedziałek-piątek
8.00-9.30 11.00-15.00

Lekarska Kasa Pomocy Koleżeńskiej

Barbara Nuckowska
konto Kasy Pomocy Koleżeńskiej
BGŻ S.A. o/Wrocław
20302081-83928-2706-11

Sekretariat Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i Sądu Lekarskiego

mgr Aleksandra Dziuba
mgr Jolanta Sułkowska

Kierownik Klubu Lekarzy „REMEDIUM”

Andrzej Najborowski

Filie biura w delegaturach

Jelenia Góra

ul. Sobieszowska 8
58-500 Jelenia Góra - Cieplice
tel. (075) 75520-43
Irena Kubica
poniedziałek, wtorek, piątek
10.00-13.00
środa-czwartek 12.00-16.00
pełnomocnik DIL Aldona Białas
tel. (075) 75-22-141

Wałbrzych

al. Wyzwolenia 22
58-300 Wałbrzych tel. (074) 84-261-20
Iłona Mazur-Homeniuk
poniedziałek-piątek 8.00-15.00
pełnomocnik DIL Jan Adamus

Legnica

pl. Słowiański 1
59-220 Legnica tel. (076) 86-285-76
Krystyna Krupa
poniedziałek-piątek 8.00-15.00
pełnomocnik DIL
Artur Kwaśniewski

Dyżury członków DIL w delegaturze legnickiej w każdy wtorek w godzinach 14.00-15.00

Dyżurówac będą:
- dr Alicja Niepołomska (pierwszy i piąty wtorek miesiąca)
- dr Hieronim Siwczynski (trzeci wtorek miesiąca)
- dr n. med. Artur Kwaśniewski (drugi i czwarty wtorek miesiąca)
radca prawny Liliana Konopska
pon. - środa 12.00 - 13.00
piątek 14.00 - 15.00
w czwartki pełnomocnicy i pracownicy delegatur przebywają w siedzibie DIL we Wrocławiu

rys. MIROSLAW HAJNOS

H O R O S K O P

Żaden lekarz nie będzie miał znaczących sukcesów w leczeniu chorych, jeśli nie ma pojęcia o astrologii.

Baran (21.03. - 20.04.)

Znak Barana jest w bardzo korzystnej konfiguracji planet, śmiałym planom patronują Wenus i Jowisz. Jeśli zamierzasz coś zmienić w swoim życiu, właśnie teraz nadeszła na to odpowiednia pora. Warunkiem powodzenia jest wiara we własne siły i zdolności. Łatwiej zrealizujesz swoje pragnienia, jeśli okaziesz delikatność i uprzejmość. Brutalne zachowania wszystko zepsują.

Byk (21.04. - 20.05.)

W twój znak wejdzie Neptun, który sprzyja lekkomyślnym działaniom i rozluźnieniu dyscypliny. Jednocześnie pojawiają się Wenus i Merkury, które sprzyjają przedsięwzięciom zwłaszcza związanym z finansami. Znajdziesz się w otoczeniu prominentnych osób, możesz na tych kontaktach wiele skorzystać, jeśli będziesz mieć świadomość, kim one są.

Bliznięta (21.05. - 21.06.)

Ogarnia was jesienna melancholia i zniechęcenie do energicznych działań. Musicie jednak być czujne i krytyczne wobec osób, z którymi zawieracie umowy. Będą was zwodzić pozorami, ale nie dajcie się. Gwiazdy wróżą też wiele zabawnych chwil w miłym towarzystwie, może się z tego wykluczyć głębsze uczucie.

Rak (22.06. - 22.07.)

Słońce wejdzie w twój gwiazdozbiór i poczujesz przyływ energii. Będzie to dobry czas na rozwiązanie ważnych problemów. Przeżyjesz wiele wahań, jednak ktoś życzliwy pomoże ci podjąć decyzję. Będzie najlepszy czas na to, by połączyć przyjemne z pożytecznym i zrobić na tym dobry interes. Wystrzegaj się konfliktu ze Lwem.

Lew (23.07. - 23.08.)

Jowisz ci sprzyja. Dzięki jego opiece możesz wspierać się na następny szczebel kariery. Masz wielu sympatyków i oni będą cię wspierać. Od połowy października Neptun może pokrzyżować twoje plany. Dlatego gdy jakaś sprawa zacznie się komplikować, odłóż jej załatwienie na później. Nie podejmuj zbyt wielu zobowiązań finansowych.

Panna (24.08. - 23.09.)

Powinnaś właśnie teraz prezentować swoje poglądy i opinie. Choć nie lubisz stawać w świetle reflektorów, dają ci one wielką szansę zawodową i finansową. Jeśli planujesz transakcję, realizuj ją szybko, takie działania wróży powodzenie. Będziesz mieć wiele szczęścia w finansach dzięki wpływowi Jowisza i Wenus na twój znak.

Hipokrates (460 - 377 r. p. n. e.)

Jest niezwykle korzystny układ gwiazd wokół ciebie. Nów księżyca przyczyni się do tego, że zaznasz wiele radości. Twoja promienna postawa przyciągnie wielu ludzi, w tym jednego bardzo znaczącego dla twojej przyszłości. Wpływ Wenus spowoduje, że otworzy się przed tobą wiele osób. Ktoś cię zafascynuje, może będzie to nawet miłość.

Skorpion (24.10 - 22.11.)

Związek z człowiekiem, który wydaje ci się bardzo ważny, nagle zobaczysz w innym świetle. Poczujesz zawód i rozczarowanie. Staraj się wszystko przemyśleć na zimno. Nie pozwól, aby ponosił cię temperament, a nie kontrolowany wybuch odsłonił twoją strategię. Nie angażuj swoich finansów w niepewny interes.

Strzelec (23.11. - 21.12.)

Cenisz ponad wszystko swoją niezależność i starasz się, aby związki uczuciowe nie naruszyły twojej wolności. Taka postawa może w najbliższym czasie być powodem rozstania z ukochaną osobą, ona żąda twojego pełnego zaangażowania. Twoja postawa może przynieść także komplikacje w układach zawodowych.

Koziorożec (22.12. - 20.01.)

Słońce w Koziorożcu wróży dobry czas dla kariery i dla finansów. Dodatkowym atutem będzie wejście Wenus w twój znak. Nie obawiaj się trudności, inwestycje będą trafione, transakcje przyniosą zysk. Także układy z ludźmi będą wpływały na pomnożenie twojego prestiżu i finansów. Zostaną ci powierzone ważne informacje.

Wodnik (21.01. - 20.02.)

Nie martw się tym, że opóźnia się realizacja twoich projektów. Układ planet jest bardzo korzystny, a w twoim znaku jeszcze kilka dni będzie gościła Wenus. Dlatego jest dogodny czas na deklarację miłości i przyjaźni, twoi bliscy pragną ją usłyszeć. Nie obawiaj się zobowiązań. Niedaleka podróż wyjaśni zawiłą sprawę.

Ryby (21.02. - 20.03.)

Obecność Plutona w waszym znaku psuła wam szyki. Teraz nadszedł lepszy czas. Odczujecie korzystną koniunkturę w finansach i będziecie sobie mogły pozwolić na drobne szaleństwo. Także sprawy zawodowe ułożą się pomyślnie, staniecie na pierwszym stopniu do kariery. Jeśli otrzymacie propozycję interesującej pracy nie wahajcie się.

Zapiski emeryta

MDT

Leżałem kiedyś w małym powiatowym szpitalu - no cóż, starość ma swoje prawa. Czasem zresztą i młodym lekarzom to by się przydało, chociażby po to, aby na chwilę stanęli (czy raczej leżeli) po drugiej stronie barykady.

Leżałem na schłodzonej sali z prostymi sympatycznymi ludźmi, bez telewizora, bez pilota, bez telefonów komórkowych w rękach pacjentów i lekarzy. Siostry krzątały się wśród nas sympatycznie uśmiechnięte, a ordynator znał nasze imiona. Nikt nikogo nie poganiał, jedzenie normalne, czasem lepsze, czasem lekko przypalone. Dostęp do badań diagnostycznych w przyzwyczajonym czasie. Zwykły mały sympatyczny szpital.

Potem przenieśli mnie na trzeci stopień referencyjności. Zaczęły się dziać dziwne przedstawienia - wizyty dwudziestu lekarzy w czasie obchodu profesora. Po minach sądząc im młodszy tym ważniejszy. I wszyscy musieli dotykać mojego bolącego brzucha!

Pielęgniarki - tu nie można do nich mówić „siostró”, bo to uwłacza ich godności - więc te pielęgniarki śmiały tu i tam nie mając czasu nawet na pogawędkę.

Zresztą wszyscy gdzieś się spieszyli, ten nastrój udzielał się także chorym. Każdy pchał się pierwszy do rentgena lub ekg. Jedzenie przynosiłi - nie, ono przyjeżdżało! W specjalnych podgrzewanych pojemnikach.

Nie było zwykłych salowych - garkotłuków. O nie, były pracownice firmy ochroniarsko-sprzątającej. Jeździły po korytarzach takimi sprzątającymi mercedesami.

Czułem się jak w maszynie diagnostyczno-terapeutycznej (MDT). Wchodzi chory - wyjeżdża albo zdrowy, albo estetycznie zapakowany. Mądry, czysty, sprawnie diagnozujący, myjący, operujący, ale bezosobowy był ten szpital. Osobiście wolę nieco starszy, nieco mniej nowoczesny, może nawet odrobinę z tyłu za nowinkami medycznymi.

Życzę wszystkim - nie, przepraszam - nikomu nie życzę pobytu ani w pierwszym, ani w drugim szpitalu.

dr Józef emeryt

FRASZKI

Krystyna Koszil-Kvalvik

Bóg - jak wciąż się słyszy - działa przez człowieka. Czy dlatego jeden przed drugim ucieka?

***

Życie jest nudne, jeśli nie jest trudne. (ad: ale urozmaicenia niech nikt nie przecenia!)

***

Sztuka miłowania to zdolność wybaczenia (przed którą się duma człowieka tak wzbrania).

***

Seks bywa pretekstem, ale nie powodem tego, że małżeństwo kończy się rozwodem.

***

Małżeństwo miłości nie wymaga; ona tylko wytrwać w tym związku pomaga.

***

Miłość się jesienią raz u mnie zjawiła, ale jej ze strachu drzwi nie otworzyła.

K R Z Y Ż Ó W K A

Litery z oznaczonych pól, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Dariusz Śniatecki

Hasło prosimy przesłać pod adresem: Dolnośląska Izba Lekarska, ul. Matejki 6, 50-333 Wrocław.

Wśród nadawców prawidłowych odpowiedzi rozlosujemy nagrody książkowe.

Rozwiązanie krzyżówki wakacyjnej brzmi

KARDIOLOG.

Nasza redakcyjna Sierotka wylosowała dwie osoby. Tym razem książki otrzymają panie Janina Śliwa z Janowic Wielkich i Katarzyna Szatkowska z Wałbrzycha.

Gratulujemy!

Nagrody wyślemy pocztą

Redakcja

założyciel rodu	stan USA	hetera Aleksandra Wielkiego	kurdupeł	egzot. roślina wodna	figura w kartach	znany kabaret
●	obóz tatarski	Wielkiego	dopływ Narwi	●	pies myśliwski	tkanina ścienna
▶						
przrząd do badania czaszki					●	
sprawdza błędy w tekście						
stolica Bahamów					dzieło życia Sienkiewicza	muza poezji miłosnej
lepiony ze śniegu	kręci się w oku	wolna posada	niski głos kobiety	wzmoczone napięcie nerwowe		
▶					przytoczenie czyichś słów	rzeka na Płw. Iberyjskim
otula szyję				zbiór map		dźwięk
dokumenty					ciepła pora roku	
autor utworów epicznych					merda nim pies	
bada przyczyny i formy chorób	w elementarzu		owad z żądlem		drobna moneta srebrna	●
▶	●		Ada, śpiewaczka polska			
stępka						
gra karciana					●	

